

Pachet A

EDITURA „ADĂRĂRII PATRIOTICE” BUCUREȘTI

1945.

**ACTUL DE ACUZARE,
RECHIZITORIILE, ŞI
REPLICA ACUZĂRII
IN PROCESUL PRIMULUI LOT
DE CRIMINALI DE RĂSBOI**

1945

EDITURA APARARII PATRIOTICE, BUCUREŞTI

ACTUL DE ACUZARE

Noi, AVRAM BUNACIU, acuzator public şef, și DUMITRU SARACU, acuzator public.

Văzând jurnalele Consiliului de Miniștri nr. 188 din 29 Ianuarie, 426 și 427 din 19 Martie, 465 și 466 din 24 Martie, 679 din 21 Aprilie și 722 din 2 Aprilie 1945.

Având în vedere dispozițiunile art. 5 al. 2 din Decretul Lege nr. 312/945.

Având în vedere actele dela anchetă făcute contra inculpaților:

1. MACICI NICOLAE, General de Corp de Armată, rezervă, în vîrstă de 57 ani, născut la Craiova, ultimul domiciliu în București, str. Mihai Vodă nr. 55, arestat.
2. TRESTIOREANU CONSTANTIN, general de divizie, rezervă, născut în Buzău, domiciliat în București str. Alex. Donici nr. 36, arestat.
3. NICULESECU MIHAIL, locot. col. jandarmi rezervă, fost pretor militar al orașului Odesa, în zilele de 23, 24 și 25 Octombrie 1941, dispărut.
4. IONESCU RADU, căpitan rezervă, dispărut.
5. BALACEANU EUGEN, căpitan rezervă, dispărut.
6. CALOTESCU CORNEL, general de divizie rezervă, domiciliat în Pitești, str. Lascăr Catargiu nr. 13, arestat.
7. STERE MARINESCU, locot. colonel rezervă, domiciliat în București, str. Sabinelor 73, arestat.
8. ZLATESCU GHEORGHE, colonel rezervă, domiciliat în Pucioasa, jud. Dâmbovița, arestat.
9. TREPAĐUȘ GRIGORE, învățător domiciliat în Craiova, str. Eminescu nr. 17, arestat.
10. MURGESCU ION, locot.-col. rezervă, domiciliat în București, b-dul Mărășești nr. 83, arestat.
11. BURADESCU SEVER, pictor, domiciliat în București, str. Polonă nr. 69, arestat.
12. POPESCU CRISTODOR, fost ajutor de comandant al Le-

giunie II, Vapniarca și comandant al lagărului cu acelaș nume, dispărut.

13. POPESCU LUCIAN, învățător, domiciliat în com. Stâlpu, jud. Buzău, arestat.
14. CEACHIR DUMITRU, funcționar particular, domiciliat în com. Budești, jud. Ilfov, arestat.
15. FINKELSTEIN BENIAMIN, zis Bubi, domiciliat în București, str. Rădu dela Afumați nr. 61, arestat.
16. ISOPESCU MODEST, locot. col. rezervă, domiciliat în București, str. Epicol nr. 9, arestat.
17. PĂDURE ARISTIIDE, domiciliat în București, str. Epicol nr. 9, arestat.
18. MĂNESCU VASILE, pretor, arestat.
19. MELINESCU NICOLAE, plutonier jandarmi, legiunea jandarmi Prahova, arestat.
20. BOBEI GHEORGHE, domiciliat în București, str. Gh. Lazar nr. 9, arestat.
21. CREȘTINU AVRAM, domiciliat în Botoșani, str. Sft. Nicolaie nr. 4, arestat.
22. IZU LANDAU, născut în Austria, arestat.
23. AMBRUS ROMULUS, maior rezervă, dispărut.
24. GHINERARU FLORIN, slt. rezervă, str. Vrăjitoarei nr. 2 bis, București, arestat.
25. GAVĂT ȘTEFAN, locot.-col. rezervă, domiciliat în București, str. Profesor Bogdan nr. 11 bis, arestat.
26. PĂTRĂȘCOIU NICOLAE, colonel rezervă, domiciliat în București, strada Justiției nr. 41, arestat.
27. GRIGORESCU GHEORHE, învățător com. Mogoșari, jud. Dâmbovița, arestat.
28. HARANGA ION, învățător, dispărut.
29. WIELENTZ ALFRED, dispărut.
30. DUMITRESCU MIHAIL, subofițer, dispărut.
31. NĂSTASE ION, plot. jandarmi, dispărut.
32. SOLOMON ȘTEFAN, serg. maj., dispărut.
33. BULATU DUMITRU, serg. maj., dispărut.
34. COVILA COVETA SERGHIE, firuntaș T. R., dispărut.
35. ALEXANDRESCU CONSTANTIN, pretor, cont. Gurahout jud. Arad, arestat.
36. CLINCEANU CONSTANTIN, pensionar militar, com. Homorociu, jud. Prahova, arestat.
37. MIHAILUC CONSTANTIN, dispărut.
38. HATEGANU ION, pretor, domiciliat în Alba Iulia, str. Aurel Vlaicu nr. 1.

Având în vedere că cercetările următe în cauza celor de mai sus au fost încheiate,

Văzând și dispozițiunile art. 8 din Decretul Lege nr. 312/1945, pentru urmărirea și sancționarea celor vinovați de dezastrul țării sau de crime de război.

EXPUNEM URMĂTOARELE :

Poporul român, înseamnă pentru prima oară în istoria sa sbumată, evenimentul important, — acela, când poporul cheamă în fața lui, pentru a cere socoteală dela toți acei cari, deținând puterea în Stat, au trădat interesele Țării și au pus în primejdie viața și avutul poporului.

Tribunalul Poporului, instanță de judecată democratică, cere astăzi socoteală dreaptă, celor ce usurpând puterea în Stat, au ne-socotit interesele Țării și ale Neamului, au înjosit numele de om, prin îngrozitoarele lor crime, atât prin numărul lor mare, cât și prin modul bestial de săvârșire.

Tribunalul Poporului, va judeca pe cei cari au rupt firul alianțelor firești și al vecinătăților pașnice ale poporului român, înlodindu-le cu alianțe străine de firea și interesele neamului, aservind toate bogățiile țării, Germaniei hitleriste, declarând război vecinei și marei prietene a popoarelor Uniunii Republicelor Socialiste Sovietice și Națiunilor Unite ; pe toți acei cari, profitând de starea de război au comis crime odioase asupra populației pașnice și pe unde s'a purtat războiul ; pe toți acei cari, au schinguit sau ucis pe luptătorii antifasciști, cari cereau ieșirea dintr'un războiu criminal ; pe toți acei cari au schinguit și jefuit, au incendiat sate și orașe, sau au supus la tratamente neumane pe prizonierii de război.

In fața Tribunalului Poporului, sunt trimiși primii vinovați de crime de război ; asasini, schingiutori și jefuatori, pentru a fi judecați.

NICI O PEDEAPSA NU VA FI DESTUL DE MARE PENTRU ISPAȘIREA CRIMELOR LOR, DEOARECE UCIDEREA DIN SADMISU SAU PENTRU A JEFUI, EXTERMINAREA IN MASSA, JAFURILE LOR SALBATICE, CHINURILE LA CARE AU SUPUS MIILE SI ZECILE DE MII DE VICTIME, NU POT FI NICIODATA PE DEPLIN PEDEPSITE, NICI CHIAR PRIN PEDEAPSA CAPITALA.

Cei mai mulți dintre acuzații trimiși în judecată prin acest act de acuzație sunt asasini. Ucigațori de copii, femei, bătrâni și bolnavi, omoruri în masă prin chinuri îngrozitoare.

NU I-A MIŞCAT PE ACEŞTI ASASINI, NICI STRIGATUL DESNADAJDUIT AL MAMELOR CARE-ŞI ARUNCAU COPIII PE FERESTRELE CASELOR, ARZAND, CERAND SALVAREA LOR. NU I-A INDUIOŞAT NICI SVARCOLIRILE OAMENILOR ACO-PERIȚI DE DARAMATURILE CASELOR INCENDIATE.

Războiul lui Hitler și al sateliștilor lui, a fost un război de cucerire, de cotropire și subjugare a popoarelor, de aservire a oamenilor și a bunurilor lor ; un război în care legile omenești au fost total violate, un război care avea la bază jaful și asasinatul.

In România, regimul de dictatură și de teroare al lui Antonescu și al legionarilor nu s-ar fi putut menține și n-ar fi putut provoca atâtea nenorociri poporului, dacă nu și-ar fi găsit instrumentele vii, oameni cu chip de fieră, care să ajute teroarea prin asasinatele și jafurile la care s-au dedat.

Regimul de teroare al lui Antonescu s'a folosit de ei, pentru menținerea dictaturii, pentru îngrozirea poporului, făcând din ei stâlpii principali ai regimului, — iar ei, asasini și jefuitori, au găsit în regimul de teroare și războiul criminal al lui Antonescu și al legionarilor, climatul potrivit pentru a da curs tuturor pornirilor și instinctelor bestiale.

Deaceea ei nu sunt crimiștii obișnuiți. Ei n'au comis un omor, o schingiuire, un jaf, un viol sau incendiu, — ci sute, mii și zeci de mii de asasinate odioase, schinguiiri și jafuri sălbaticice și întreg cortegiul de bestialitate care coboără omul pe treapta cea mai de jos a degradării.

Ei s'au folosit de război și de regimul de teroare, — pentru a omorî ca să jefuiască, sau pentru a omorî din plăcere sadică pentru a jefui ca să se îmbogățească, ajungând prin jaf la omor ; pentru a extermina prin infometare și munci istovitoare populația pașnică din Uniunea Sovietică.

Acești asasini și jefuitori, fie că se ascundeau sub uniforma militară dela cel mai înalt până la cel mai mic grad, fie că purtau distinsa robă universitară sau roba de magistrat, fie că dețineau funcțiuni administrative dela cele mai mari până la cele mai mici, le-au folosit cu dibăcie criminală pentru a-și îndeplini cu mai multă sălbăticie pornirile lor criminale,

Crimele lor, au însământat țara și lumea întreagă. Timp de patru ani de zile, ucigașii și jefuitorii au ținut poporul român sub ceea mai îngrozitoare teroare ; ei au fost instrumentele cele mai servile în slujba regimului de dictatură antonesciană.

Deși asasinatele și jafurile celor ce urmează a fi judecați au fost comise în diferite regiuni ale țării și a teritoriilor unde s'a purtat războiul ; deși ele au fost comise la intervale de timp mai

mici sau mai mari unele de altele, — autorii lor se leagă între ei prin aceia că, asasinatele lor nenumărate, schinguirile și jafurile au servit în același fel regimul de teroare al lui Antonescu și al legionarilor, — ducerea unui războiu criminal alături de Germania, împotriva voinței poporului român, contra popoarelor și Statului Sovietic și al Națiunilor Unite.

Ei se leagă între ei și prin aceia că, profitând atât de războiul criminal de cotropire și jaf al lui Hitler și Antonescu, cât și de ideologia rasismului, a urii între popoare, — unii ca și alții, au pătat cu sânge numele neamului românesc, au însășimântat țara și lumea cu crimele lor.

In ziua de 16 Octombrie 1941, trupele române și cele germane, decimate de rezistența eroică a Armatei Roșii și a populației din Odesa, au ocupat acest frumos și vesel port al Uniunii Sovietice, după ce trupele sovietice l-au părăsit.

După șase zile dela instalarea Comandamentului român în clădirea în care acesta își avea sediul, se produce explozia dela 22 Octombrie 1941 ora 17.35, care a aruncat în aer o mare parte a clădirii, omorând sub dărămături, pe generalul comandant Glugojanu și o parte din personalul comandamentului, printre cari și 2-3 ofițeri germani.

Generalul Trestioreanu, comandant secund al diviziei 10-a Infanterie, care prin dispariția generalului Glugojanu, a devenit automat comandantul diviziei 10-a infanterie și comandanțul Odesei, — anunță telegrafic București de cele întâmplate. La ora 20.40, în aceeași zi, Trestioreanu Constantin, raportează Armatei IV-a, că până la acea oră generalul Glugojanu nu a fost găsit, că operațiunile de salvare continuă și adaugă: „am luat măsuri pentru a spânzura în piețile publice din Odessa evreii și comuniștii.“

In dimineața zilei de 23 Octombrie 1941, se găseau în Odesa, sosiți în cursul nopții, generalul Macici Nicolae, comandantul corpului II Armată dela Tiraspol, precum și col. Stănciulescu Ion, Stănescu Virgil și Ciocan, — aceștia trei din urmă având misiunea de a restabili legăturile telegrafice și telefonice ale Odesei cu postul de comandă al Armatei IV-a din Baden și de a cerceta cauzele exploziei.

In aceeași dimineață, apar pe străzile și piețile Odesei, spânzurători, iar alți oameni erau împușcați la întâmplare, — astfel că în aceeași dimineață, circa 5000 oameni au fost execuțiați la Odesa. La ora prânzului execuțiile începeau. Însă, jandarmii și poliția încep să adune mii și zeci de mii de oameni, pe care-i închideau în marea închisoare dela Odesa.

In ziua de 24 Octombrie 1941, compania 2-a din Bat. 10 mitraliere, divizionar, primește ordinul de a exhorta pe acești nenorociți către un anume loc — nu bănuiau ce-i așteaptă — la marginea Odesei între bariera Daling, unde se aflau patru magazi, lungi de aproximativ 25—30 m. și lățe de aproximativ 10—15 m.

Deținuții, copii, femei, bătrâni și bolnavi de toate vîrstele, sunt scoși din închisoare, încolonați și mânați ca vitele către abator, înspre acele magazi de care am vorbit mai sus. Transportul a durat până în ziua de 24 Octombrie 1941, ora 14.

In timpul transportului, mulți dintre acei încolonați cădeau datorită slăbiciunii — imediat însă erau împușcați de către jandarmi, astfel că drumul dela închisoare până la locul de execuție, lung de circa 3 km., era presărat cu cadavrele copiilor, femeilor și bolnavilor (v. dep. Alex. Neacșu și maior Seltea Vlașile).

Primul lot adus la locul execuției, era compus din 40—50 de înși, care legați strâns cot la cot, cu frânghii, a fost băgat într'un sănț anti-tanc și întors cu fața spre pământul care forma parapetul sănțului. Locot. col. Deleanu Nicolae, ordonă personal deschiderea focului, atrăgând atenția soldaților, ca să tragă fiecare câte un foc ochit, pentru a se face economie de timp și muniții.

Constatându-se că acest procedeu nu satisfac scopul urmărit, s'a hotărît să se treacă la executarea lor în massă. Astfel, au fost băgați în primele trei magazi bărbați și câteva femei și anume, acele cari nu se putuseră hotărî să se despartă de soții lor, — iar în a patra magazie au fost băgate femeile și copiii. IN TOTAL, DUPĂ SPUSELE MARTORILOR, IN CELE PATRU MAGAZII, AU INTREBĂT PESTE 5.000 DE OAMENI.

Pentru executarea în massă, s'au făcut creneluri în pereții magaziilor, prin care s'a introdus gurile de mitralieră. La comanda locot. col. Deleanu Nicolae, astăzi mort — și locot. col. Niculescu D. Coca, s'a tras în plin. Tipetele sfâșietoare au acoperit detunăturile gloanțelor de mitralieră, producând un vacarm îngrozitor. Gloanțele însă n'au putut răsbate până la ultimul om.

S'a observat deci că nici acest procedeu nu satisfac dorința criminală de a termina cât mai repede această operație macabru și cum, fiind luna Octombrie, întunericul se lăsa pe la orele 17, s'a recurs la un procedeu și mai odios, anume la exterminarea prin ardere, mijloc prin care s'a crezut că se va șterge orice urmă a ororilor sălbaticie.

Pentru realizarea acestui procedeu s'au astupat atât crenelurile făcute de soldați, cât și ieșirile magaziilor, s'au umplut cu paie polurile și acoperișurile, s'au stropit pereții și acoperișurile și s'au aruncat înăuntru cu ajutorul unui furtun, gaz și benzină — după

aceia la o scurtă comandă, s'a dat foc. Limbi uriașe de focuri s'au înălțat spre cer, iar în focul mistuitor s'au înfrâțit morții cu vii, devenind totul un scrum dar neputincios ca să steargă urmele crimei.

Prin acoperiș se mai vedea oameni deveniți torțe vii, cari căutau să iasă din focul îngrozitor, care-i cuprinsese jandarmii însă, conform ordinului ce-l aveau dela locot. col. Niculescu H. Coca, împușcau pe acei care încercau cu disperare să se salveze prin ultimul mijloc de scăpare. În intunericul care începuse să se lase, spectacolul oamenilor goi, arzând, care încercau prin ultimele mijloace și puteri să-și salveze viața, constituia pentru cei prezenți un spectacol halucinant și înfiorător, cum nici cei mai fanteziști scriitori ai lumiei nu și-au putut imagina vreodată.

Unii dintre cei mai nenorociți, sortiți pieirii, reușind să ajungă la ferestre, în durerile parei de foc, solicitau soldaților glonțul care să-i scape de chinuri, indicându-le cu mâna locul la frunte sau la înimă, însă în momentul când vedea arma tintită contra lor, nu aveau puterea să suporte înfrâțirea cu moartea și se lăsau iarăși în focul ucigător, pentru ca numai după câteva secunde să reapară la același geam, repetând rugămîntea salvării printr'un glonte, pe care în acel moment îl socoteau o binefacere.

Unii dintre ofițerii prezenți, au aruncat chiar ei cu grenade rușești (soldații români nu le învățase mecanismul) prin crenelurile ce fuseseră făcute pentru mitraliere. Prin aceste procedee s'a reușit ca până la căderea nopții să fie exterminați cei care erau închiși în primele două magazii, urmând ca operațiunea să continuă a doua zi, pentru celelalte două magazii, între care și aceea în care era închisă femeile și copiii.

O noapte întreagă și o bună parte din dimineața următoare, femeile, copiii și bătrânnii, închiși în aceste ultime magazii, s'au sbătut între chinurile groaznice ale așteptării morții și poate slabă speranță că miile de oameni sacrificiați în ajun, ar fi putut potoli setea de sânge a nemiloșilor și cruzilor execuțanți ai ordinelor de represalii.

Speranțe zadarnice, deoarece crimele se pare că nu obosiseră zelul odioșilor făptuitori, astfel că a doua zi s'a continuat și repetat aidomă procedeele din ajun.

BA CEVA MAI MULT, PENTRUCA EFECTELE REPRESALIILOR SĂ IMPRESIONEZE POPULAȚIA ODESEI, LA ORA 17.35, IN ZIUA DE 25 OCTOMBRIE 1941, MAGAZIA IN CARE ERAU BĂRBAȚII, — DUPĂ CE S'AU MITRALIAT CEI DIN ȘIUNTRU, — A FOST ARUNCATĂ IN AER. ORA 17.35 A FOST ALEASĂ PENTRU A AMINTI ORA ARUNCĂRII IN AER A COMANDAMENTULUI MILITAR AL ODESEI, VROIND SĂ DEMON-

STREZE CĂ RĂZBUNAREA CRIMINALĂ ȘI-A SPUS CU-VÂNTUL.

Pentru a stabili culpabilitatea și răspunderea fiecărui dintre participanți, au fost ascultați o serie de martori și consultată arhiva fostului Mareșal Antonescu și anume: dosarele nr. 5 și 90, ale Președinției Consiliului de Miniștri, cabinet militar.

Din examinarea acestor acte rezultă că fostul Mareșal Antonescu, a fost incunoștiințat de explozia din ziua de 25 Octombrie 1941, de către generalul Trestioreanu Constantin, iar din raportul col. magistrat Mihail Vasile, care se află în dosarul nr. 3941 al Ministerului Apărării Naționale, se constată că, cu acea ocazie au fost omorâți 16 ofițeri, 9 subofițeri și funcționari, precum și 35 soldați.

În seara zilei de 22 Octombrie 1941, ora 0,20 cabinetul militar al fostului Mareșal, trimite Armatei IV-a, cu indicativ „Vrance” telegrama nr. 3154 prin care le spune ca să se ia drastice măsuri de represalii.

Din împrejurarea că dela ora 20,20 când se transmite acest ordin către Armata IV-a și până la ora 20,40, când Generalul Trestioreanu raportează că a și luat măsuri de represalii, fiind un interval de timp numai de 20 minute și fără a se face nicio dovadă că Trestioreanu primise deja acel ordin dela Antonescu, înseamnă că Generalul Trestioreanu Constantin din propria-i inițiativă a pregătit execuțarea represaliilor pentru a doua zi, preconizând execuțiile prin împușcare și spânzurare.

In ceeace privește culpabilitatea și răspunderea Generalului Macici, ea rezultă din raportul Armatei a IV-a trimis în seara zilei de 22 Octombrie 1941, ora 23,35, prin care Bucureștiu era anunțat că Generalul Macici, a fost trimis la Odesa, împreună cu alți trei ofițeri, pentru a menține ordinea.

Din chiar declarația generalului Macici Nicolae, rezultă că acesta a sosit la Odesa în seara zilei de 22/23 Octombrie 1941, iar din depozitiile Generalului Iacobici Iosef și din raportul Armatei IV-a către Consiliul de Miniștri, se confirmă că Generalul Macici a fost chemat dela Tiraspol (unde se găsea cu postul de comandă al corpului II Armătă, pe care-l comanda) de Armata a IV-a și trimis la Odesa pentru a opri pe generalul Trestiorenău Constantin, de a pleca cu postul de comandă din Odesa la Marienthal, așa cum Trestioreanu raportase la București, lucru pe care Generalul Iacobici îl socotea ca foarte grav și ca putând să puie în pericol stăpânirea Odesei.

Ajuns la Odesa, Generalul Macici, ca ofițer cu gradul cel mai înalt, este pus la curent cu măsurile preconizate, de Generalul Trestioreanu Constantin. După aceia, Generalul Macici Nicolae, înmâ-

nează căpitanului Nanciu Ionescu, ofițerul cîfrator al Diviziei 10-a Infanterie, un ordin cifrat, cerîndu-i să-l deschifreze imediat. Ordinul a fost deschis pe loc, în prezența generalilor Macici Nicolae, Tresioreanu Constantin și Ghineraru Nicolae și imediat după ce s'a luat cunoștință de conținut a fost ars. Căpitanul Nanciu Ionescu, nu-și mai amintește precis conținutul ordinului, dar afirmă cu certitudine că se referea la măsuri de represalii.

Generalul Macici Nicolae, în fața depozițiilor martorului căp. Nanciu Ionescu, afirmă că este posibil să i se fi predat un asemenea ordin, dar că, chiar în această ipoteză, a băgat ordinul în buzunar ne mai știind ce urmare i-a dat.

Dar cum ar putea oare explica Generalul Macici, prezenta sa limitată la Odesa, tocmai și exclusiv în zilele de: 23, 24 și 25 Octombrie 1941, când s'au executat masacrele?

Este posibil, ca Generalul Macici sosit cu misiunea de a restabili ordinea în Odessa, în timp ce unitățile militare execuțau peste 25.000 de oameni, iar el, care era cel mai înalt în grad ofițer din garnizoană și cu depline puteri acolo, să nu aibă cunoștință de ceeace s'a întâmplat în acele zile și ca un ofițer subordonat lui, să fi executat ecste mascre, fără cunoștință, încuviințarea și ordinul său?

Răspunsul la această întrebare, care constituie proba sdobitoare contra Generalului Macici, este raportul Generalului Iacobici, șef al Marelui Cartier General la data de 11 Noembrie 1941, către Președinția Consiliului de Miniștri, în care spune textual „sub supravegherea Generalului Macici Nicolae s'au executat represaliile ordonate” (v. dosar nr. 5 și 90 fila 155/160 dela Marele Stat Major).

Având în vedere că, din dovezile dela dosar, se stabilește că locot.-colonelul Niculescu Mihail Coca, azi dispărut în Germania, a participat în mod activ la organizarea și săvârșirea represaliilor, comandând chiar deschiderea focului, vinovăția sa este pe deplin dovedită.

Având în vedere depozițiile martorilor Neacșu Alexe și Mărculescu Eustațiu, prin care se dovedește că căpitanul Radu Ionescu și căpitan Bălăceanu Eugen, primul comandant al companiei II-a, din Batalionul 10 V. M. și al doilea, comandant al companiei III-a din acelaș Batalion, dar a participat, în compania sa, la execuțiile din bariera Dalnig, au omorât ei personal prin împușcare sau aruncare de grenade pe cei închiși în cele patru magazii, urmează deci ca și ei să fie trimiși în judecată.

*

Masacrele dela Odesa, în loc să însăşimânte, în loc să satisfacă dorințele criminale ale slugilor lui Antonescu, le-a arătat o cale pe

care toți cei cari voiau să servească regimul și războiul lui Antonescu, trebuiau s'o urmeze.

Intr'un alt oraș, tot așa de frumos, tot așa de vesel și linistit, Cernăuți, pe care hoardele lui Hitler îl ocupaseră în vara anului 1941 și unde călăii lui Antonescu își instalaseră cartierul lor, de unde porneau ordine de ucidere și jafuri, se pun la cale un alt gen de crime, tot așa de odioase.

După ce primul guvernator al Bucovinei, moare la 30 August 1941, conducerea Bucovinei este încredințată Generalului CALOTESCU CORNEL. Generalul CALOTESCU CORNEL, om lipsit de conștiință, complet aservit lui Antonescu, gata oricând să întreacă chiar gândul stăpânului său, corespunde perfect misiunei ce-i fusese încredințată.

Colaboratorul său, șeful de cabinet locot.-colonel STERE MARINESCU, temperament violent, proceda cu patimă în toate actele sale, dar mai ales în prigoana contra evreilor.

Aproape toate directoratele Guvernământului erau date unor oameni fără nici o pregătire, unor aventurieri, cari nu urmăreau decât un singur scop — îmbogățirea. Datorită acestei împrejurări, întreaga viață economică a Bucovinei a fost sdruncinată din temelii. Industriile înfloritoare s-au năruit, pământul nu mai era lucrat, comerțul se făceau numai pe sub mână.

În ce privește deportarea populației evreiești din Bucovina în Transnistria, acuzatul CALOTESCU CORNEL recunoaște că în Septembrie 1941, a primit un ordin vag: să se gândească la evacuarea evreilor din Bucovina și Basarabia în Transnistria“. S'a gândit și la 10 Octombrie 1941, dă ordinul nr. 37/41 cu instrucțiunile cuprinse în cinci anexe prin care hotărăște înființarea ghetoului pentru populația evreiască din Cernăuți și măsurile pentru transportul ei în Transnistria.

Pe baza acestui ordin, începe operația de adunare și evacuare a populației evreiești din Cernăuți, care s'a executat în două serii. Prima și cea mai importantă deportare a avut loc în Noembrie 1941, iar a doua în Iulie 1942. Pe baza acestui ordin dat de acuzatul Calotescu Cornel, au fost trimiși în luna Noembrie 1941, în Transnistria 30.000 de evrei, iar în Iulie 1942, 5000.

Tot pe baza ordinului dat de acuzatul CALOTESCU CORNEL, a fost evacuată și populația evreiască din Dorohoi (vezi dep. mart. Cornel Barcan, Mihail Popescu și Solomon Z).

Acuzatul CALOTESCU CORNEL, a mai dat un ordin autoritatilor din Bucovina, prin care dispunea diferite pedepse contra evreilor cari după ora 18, erau găsiți în afara ghetoului și contra celor cari încercau să ascundă sau să distrugă bunurile ce le-au aparținut,

pentru unele fapte, pedeapsa cu moartea. Tot din ordinul lui, o populație de 50.000 evrei din Cernăuți, a fost înghesuită într'un ghetto cu o capacitate de 15.000—20.000 persoane, ajungându-se în felul acesta ca într'o singură cameră să locuiască 30—40 de persoane, din care cauză mulți s-au îmbolnăvit și au murit.

Pentru a evidenția întreaga tragedie a evreilor din Bucovina, care a fost cauzată de măsurile luate de acuzatul Calotescu Cornel, e destul să arătăm că din întreaga Bucovină au fost deportați 56.000 evrei la care se mai adaugă 12.000 deportați din Dorohoi. Din cei 56.000 s-au întors în Bucovina numai 6.000, iar în Dorohoi jumătate din cei plecați.

Înființarea ghettoului și deportările au constituit o sursă uriașă de venituri ilicite centru cei ce le-au ordonat și executat.

CEL CARE A EXCELAT, DEPAȘIND ORICE FANTEZIE IN ACEST DOMENIU AL JAFULUI ORGANIZAT ȘI CARE A BAGAT SPAIMA IN POPULAȚIA CERNAUȚULUI A FOST ACUZATUL STERE MARINESCU.

STERE MARINESCU, și-a întins antenele în lumea evreiască, lăsându-se să se creadă la început că în schimbul unor sume mari de bani, ar fi dispus să îndulceacă viața chinuită a evreilor din Cernăuți și în special să avizeze pentru desființarea portului „Steaua lui David“ și mărirea timpului de circulație în oraș.

Rând pe rând, au căzut în pânza de paianjen întinsă cu măestrie diabolică diferiți evrei cari credeau că în schimbul unor sume de bani sau bijuterii își vor putea ușura și menține viața. Astfel martorul Klipper Nathan Sumer Wolff și Salo Schmidt, au luat contact cu acuzatul la locuința acestuia din București, str. Sabinelor, în toamna anului 1942. Martorul Klipper Nathan, declară că i-a înmânat acuzatului timp de șase luni, câte 500.000 lei, iar timp de 2 luni câte 200.000 lei, de față fiind și Salo Schmidt. În schimbul acestor sume de bani, acuzatul a lăsat să se înțeleagă că va ușura evreilor din Cernăuți viața. Același sistem, îl practica acuzatul și cu fostul președinte al comunității din Cernăuți, Otto Klipper, căruia i-a cerut să-i achiziționeze diferite obiecte de valoare, arătându-i că înțelege: „să i le plătească“.

Dar acuzatul Stere Marinescu și-a arătat adevarata sa înfățișare, cu ocazia deportărilor din Iulie 1942, pe care le-a condus personal. De data aceasta se întocmeau liste de cei ce urmau să fie deportați, deoarece unele categorii trebuiau exceptate. Din declarațiile martorilor, se constată că biroul II „evrei“ depe lângă Guvernământul Bucovinei, condus de acuzat, devenise o bursă neagră a vieților evreiești.

In nopțile premergătoare fiecărei ridicări, acuzatul dădea ordin

să se adune în curtea chesturii, toți funcționarii Guvernământului pentru a forma echipele ce urmau să execute ordinele de ridicare.

Primul act al tragediei deportării început în primele ore ale dimineații se încheia seara, când vagoanele încărcate până la refuz și închise ermetic, porneau spre Transnistria.

In acest interval, pe terenul sportiv Macabi, aveau loc scene infiorătoare. Astfel într-o zi pe terenul amintit, o femeie cu un sughiciu în brațe s'a urcat pe tribuna terenului, de unde acuzatul domina multimea chinuită de perspectiva deportării, femeia l-a implorat să nu fie deportată, ținându-se seama că are un copilăș mic. Acuzatul, cu brutalitatea-i cunoscută a izbit femeia, care s'a rostogolit de pe tribună scăpând jos copilul (v. dep. martor Tanenzapf Herman).

Dar ura și sadismul acuzatului Stere Marinescu, nu se manifesta numai contra populației evreiești, ci și contra funcționarilor mai mici și a soldaților. Pentru a ilustra această afirmație e suficient să arătăm cele ce urmează :

In ziua de 28 Iulie 1942, doi jandarmi însotiti de doi agenți bat la ușa familiei mele — în acea clipă dinăuntru se aud tipete îngrozitoare. Ușa nu se deschide. Jandarmul forțând intrarea, — în fața lor găsește patru cadavre și o femeie bătrână cu un copil mic care plângea ; familia se otrăvise. In fața acestui spectacol îngrozitor, jandarmii s'au înduioșat, unul din ei a început să plângă. N'au mai vrut să execute deportarea celor rămași în viață. Un agent înștiințează pe acuzatul STERE MARINESCU de cele întâmplate și rugându-l ca cei doi supraviețuitori să nu mai fie deportați, acuzatul cu bestialitatea-i cunoscută se duce la fața locului și văzând jandarmul plângând îl întrebă : „dece plângi ?”, la care jandarmul răspunde : „Domnule Maior, am și eu copii și o mamă bătrână acasă”.. Acuzatul STERE MARINESCU ordonă ca imediat să fie băgați la carceră, pe zece zile, atât jandarmul cât și agentul, pentru neexecutare de ordine, iar pe bătrâna și copilașul de 6 luni îi predă altei patrule pentru a fi deportați (v. depoziția Avram Herman).

Mergând pe acelaș drum al urei și crimei, acuzatul Stere Marinescu a călcat în picioare și regulile Dreptului Internațional, ridicând și deportând sute de cetăteni polonezi, cari domiciliau în țară și cari erau puși sub protectoratul statului Chilian. Nici invaziile de război nu erau cruțați de acelaș Stere Marinescu, ci indiferent de vîrstă și gradul lor de invaliditate, cu o placere sadică, îi ridica noaptea din casă și-i băga în convoaie de deportare, în convoiele morții (cazul Grosman). Nici pensionarii Azilului de bătrâni n'au fost cruțați, nici bolnavii spitalului evreesc n'au fost lăsați pe paturile lor de suferință, ei au fost și ei deportați. Până și cei 66 nebuni ai azilului evreesc din Cernăuți n'au scăpat de furia lui

STERE MARINESCU și-au fost deportați și mai târziu toți împușcați într-o carieră de piatră în Transnistria.

Acuzatul **CALOTESCU CORNEL**, întrebat de ce nu a luat măsuri contra colaboratorului său, acuzatul **STERE MARINESCU**, când acesta deslănțuia groaza și jaful, în populația Bucovinei, răspundea, că nu știe, fiind mereu plecat în vizite pe la mănăstirile Bucovinei.

Din cele de mai sus rezultă că acuzatul Cornel Calotescu, General de Divizie în rezervă este culpabil și răspunzător pentru faptul că a ordonat înființarea ghettoului din Cernăuți, că a dat dispoziții de strângerea și evacuarea populației evreiești din Cernăuți și Dorohoi, și desigur din tot restul Bucovinei; că împreună cu acuzatul Stere Marinescu, locot. colonel în rezervă, primul autorizat, iar al doilea a executat schingiuiriile, cruzimile, tratamentele neumane și jafurile sălbaticice contra populației din Bucovina și Moldova de Nord, dar în special contra evreilor; că **DIN TOATE ACESTE CAUZE ȘI-AU GASIT MOARTEA PESTE 44.000 SUFLEȚE, PENTRU CARE ACUZAȚII TREBUE SA RASPUNDA IN FAȚA TRIBUNALULUI POPORULUI.**

* * *

Din crimele descrise până aici, s-ar putea crede că furia și groazăviile asasinilor și jefuitorilor s-au mărginit numai la teritoriile unde s'a purtat războiul.

Cele ce urmează, vor arăta însă că și restul țării a avut de suportat regimul, dacă nu tot așa de însăcămatător ca întindere, dar nu mai puțin infiorător prin torturile, chinurile, schingiuiriile, la care erau supuși toți oamenii de bine, toți patrioții, toți luptătorii, pentru libertate și democrație, care îndrăzneau să ceară alungarea lui Antonescu și a regimului lui de teroare dela cârma țării și ieșirea dintr'un război criminal.

La Tg.-Jiu, ordonase fostul Mareșal Antonescu, în Februarie 1941, să se înființeze un lagăr — unul din multele lagăre cu care era presărată țara — în care urmău să fie depuși toți acei care luptau contra războiului și a regimului antonescian.

Astfel în ziua de 15 Februarie 1941, își deschide porțile lagărul dela Tg.-Jiu. În gândul acelora care-l înființaseră se încubase ideia de a forma din acest lagăr un mormânt al patrioților antifasciști. Pentru aceasta îi trebuia fostului Mareșal Antonescu, oameni „de treabă”, oameni de încredere. Căläii au fost găsiți din prima zi. Se pare că erau născuți pentru această meserie, predestinați spre a se

încălzi cu săngele celor nevinovați. Ei sunt: COLONEL GHEORGHE ZLÄTESCU ȘI LOCOT. IN REZERVĂ GRIGORE TREPĂDUŞ, învățător. Colonelul Zlătescu, în cariera sa militară de 35 ani, a desonorat pe omul din el, a călcăt în picioare tot ce firea a ținut să deosebească pe om de animal, slugarnic și laș cu cei tari, brută de ultimă speță cu cei mici și săraci. Sadic în născociri de torturi, dornic să vadă suferință și cât mai mult sânge curgând, veenal și corrupt.

După chipul și asemănarea lui, era și celălalt călău, GRIGORE TREPĂDUŞ. Om — dacă i se poate spune așa — lipsit de suflet, lacom în a născoci mijloace de tortură, mulțumit să infometeze pe cei mulți și săraci, satisfăcut numai atunci când vedea oamenii chinuindu-se, fără cu chip de om. Grigore Trepăduş, era executantul fidel al celor mai ticăloase ordine date de ZLÄTESCU. Cu astfel de oameni la conducerea unui lagăr, gândul lui Antonescu nu numai că se realiza, dar ei l-au depășit, căci cei ce intrau în lagărul dela Tg.-Jiu, meargeau sigur spre o exterminare fizică.

In acest scop, Zlătescu și Trepăduş, întrebuințau sisteme diferențite și anume: începând cu lipsa unei hrane substanțiale, cu tratamentul brutal, cu spolierea de tot avutul celor ce au fost deportați în Transnistria, prin întrebuințarea internațiilor la munci grele, chiar și a bolnavilor și a infirmilor, prin confiscarea alimentelor și medicamentelor pe care familiile, le trimiteau internațiilor.

In ce privește hrana internațiilor, ea era cu totul insuficientă și pregătită în condițiuni absolut nehidroponice — fapte constataate nu numai cu depozitiile a zeci de martori ascultați, ci chiar din câteva anchete oficiale, din care rezultă, că hrana dată de col. Zlătescu internațiilor, era cu totul nehrânitoare și pregătită în condițiuni așa de puțin hidroponice, încât ducea la exterminarea fizică a internațiilor (vezi rap. col. Hagi Stoica).

In ce privește hrana insuficientă și nehrânitoare sunt impresionante depozitiile martorilor ILIE CRISTEA, — care de multe ori a fost obligat să mănânce ierburile pe care le aduna de pe lângă gard, ale lui SCARLAT CALIMACHI, MATEI SOCOR, ale ziariștilor străini KALUDIS VANDORI și GUSTAV WEINER.

Dacă prin hrana insuficientă, Zlătescu vedea că nu și poate atinge țelul — EXTERMINAREA INTERNAȚILOR — el a recurs la mijlocul care coboară pe om în rândul animalelor, la răul tratament pe care îl aplică internațiilor pedepsindu-i pentru un gest sau vini imaginare. Pedepsele pe care le dădea ZLÄTESCU, nu erau inventate la întâmplare, ci făceau parte dintr'un sistem diabolic conceput, urmărind exterminarea cu orice preț. Astfel între pedepsele preferate de Zlătescu și Trepăduş, erau întâi regimul lipsit complet de hrană, pe timp de zece zile, introducând

pe internați în carcere, unde rămâneau zile întregi, legarea de pomi în felul răstignirii, unde, ținuți o zi și o noapte, nepermisând nimănui să se apropie de ei, să le astâmpere cel puțin setea; trimiterea bolnavilor la lucru în Valea Jiului, fără a ține seama de certificatele medicale. La linia ferată Bumbești-Livizeni, care se construеște pe Valea Jiului, sute și mii de internați au lucrat luni de arândul în picioarele goale, în plină iarnă, cu mâinele slăbite de munca istovitoare. Muncile grele și lungi le făceau în ploaie și viscol, sfârtecând munții pietroși ai văii Jiului, unită cu dorința de exploatare a antreprenorilor ce voiau să spargă munții și să facă tuneluri și linii ferate, cu brațe istovite și eftin plătite. Câtă trudă, câte vieți distruse și căți internați n'au rămas pe lespezile reci de munte sau poartă și azi bolile regimului de muncă istovitoare și infometare, aplicat de Zlătescu și Trepăduș.

Zlătescu simțea deosebită plăcere în a creia noui suferințe, în a vedea internații infometăți și veșnic fără odihnă. Dărzenia internaților politici în a nu ceda, în a nu se lăsa stăpâniți de toate măsurile lui criminale. Îl infuria pe Zlătescu și mai mult, Zlătescu nu se sfia să-și mărturisească gândul de exterminarea internaților și la aceasta îndemna și pe alții. Astfel la convocările săptămânale a soldaților din gardă, le spunea că dacă vor împușca un communist, vor fi decorați.

Zlătescu se purta ca un sbir, nu numai cu internații, dar și cu soldații concentrați la paza lagărului, nici soldaților nu le dădea o hrană mai bună, deși aproape toți erau oameni în vîrstă și cărora în plină iarnă le confisca cojoacele și căciulile, punându-i să facă instrucția numai în vestoane, încât mulți din ei s'au îmbolnăvit și unii au murit. Este cunoscut cazul unui soldat muribund dus în spate de alți doi, spre spitalul din Tg.-Jiu, unde după șase ore a murit. Colonelul Zlătescu, fiind întrebat de ce n'a transportat pe acest soldat bolnav la spital cu căruță, a răspuns: „deoarece a trecut pragul lagărului nu mai mă interesează, poate să moară sau să facă ce vrea”.

Al doilea acuzat GRIGORE TREPĂDUȘ, se face vinovat de aceleași fapte criminale ca și fostul său comandant COL. ZLÄTESCU.

Acuzatul TREPĂDUȘ GRIGORE, era atotputernic asupra internaților, care lucrau pe Valea Jiului, unde și-a arătat toată ferocitatea și toată sălbăticia. Aceleași mijloace, același sistem de infometare, aceleași schingiuiri, cu deosebirea că întrecea căteodată chiar pe fostul său comandant.

Acuzatul Trepăduș, era acela care trimitea la muncă pe internații bolnavi, scoțându-i cu forță din barăci și aruncând apă rece pe ei — pentru a-i trezi — spunea el. Pe cei ce nu puteau să iasă la

muncă, TREPĂDUŞ, ordona să fie legați de copac, ținându-i pe unii câte 20—30 ore. Aceasta era pedeapsa obișnuită și preferată a lui Trepăduş. Acuzatul la interogatoriu, recunoaște că a legat pe internatul Silberstein I. de pom, și că i-a aplicat pedeapsa cu bătaia și interzicerea mâncării. Iar la muncile depe Valea Jiului, Trepăduş, era la largul lui, cu un bici pe care-l avea în mâna întotdeauna, ca un sbir, gata să lovească oricând. Acuzatul TREPĂDUŞ GRIGORE, era groaza internaților. Trepăduş născocea mereu tot felul de mijloace de chinuire a internaților, astfel în iarna grea a anului 1941—1942, a interzis să se facă focul în barăci, în afara de seara între orele 7—8 jum., iar în timpul zilei, internații erau scoși și puși la munci de strângerea zăpezii și mutarea grămezelor dintr'un loc într'altul. Aceștia au fost oamenii puși la conducerea lagărului dela Tg.Jiu și acestea au fost crimile lor.

Ei urmează a fi judecați și condamnați pentru toate suferințele, înjosirile, schinguiurile și cauzările de moarte pe care le-au provocat patrioților, internați la Tg.Jiu.

Dacă lagările din țară și în special cel dela Tg.-Jiu, erau făcute pentru izolarea, apoi pentru exterminarea prin infometare, munci istovitoare și pedepse provocatoare de moarte a patrioților antifasciști, care vedea clar prăbușirea politică și economică a țării și îndemnau poporul român să se ridice împotriva regimului de teroare a lui ANONESCU, să ceară pace, în schimb, lagările pe care acelaș regim le-a înființat în diferite localități din teritoriile contopite ale Uniunii Sovietice aveau de scop exterminarea rapidă a populației localnice, care nu voia să suporte regimul barbar de ocupație fascistă, ci formând grupe de partizani, luptau contra invadatorilor și pentru exterminarea populației evreiești, căutând în felul acesta ca diversiunea antisemită să fie folosită ca armă de desbinare a popoarelor din UNIUNEA SOVIETICĂ, crezând că astfel își vor ușura stăpânirea.

S'au adunat probe sdrobitoare contra acelora ce-au înființat lagăr pentru evrei din Transnistria și pentru cei deportați din țară, precum și contra acelora ce aveau comanda lagărelor, au făcut fapte odioase și schinguiuri și omoruri prin infometare, lipsă de higienă și frig. Intre acuzații cari au devenit spaimă internaților și cari se mândreau cu acest titlu este locot. col. ION C. MURGESCU.

Acuzatul, Major de Jandarmi, pe acea vreme, a făcut parte din echipa de comandanți de lagăre de internare pregătită la Pitești, în luna Mai 1942. Dela Pitești, acuzatul a plecat peste Nistru, fiind numit comandant al regiunii II-a internare, având în subordine lagărele dela Vapniarica, Smerinca și Slivina. Reședința sa era însă

Vapniarca — împrejurare ce i-a înlesnit amestecul în conducerea directă a lagărului în aşa măsură că ofițerii căp. în rez. Alex. Stoilescu, care avea formal comanda lagărului, a rămas numai cu atribuțiunea pazei. Conducerea și administrarea fiind încredințată lui funcționează până la 1 August 1942, dată la care Murgescu ia oficial administrația lagărului.

Lagărul Vapniarca avea în luna August 1942, un număr de 101—126 internați, la 16 Septembrie 1942, numărul se ridică la 150 persoane — pentru ca a doua zi, LA 17 SEPTEMBRIE 1942, NUMARUL INTERNATILOR SA FIE de 1135 persoane. Creșterea numărului internaților se datorează sosirii a aproximativ 1000 persoane internați și condamnați politici, cari sosiseră la 16 Septembrie din țară, trimiși dela lagărul din Tg. Jiu, închisoarea Lugoj și unii ridicăți din libertate. La sosirea nouilor veniți, Murgescu, le-a arătat cimitirul din apropierea lagărului, spunându-le că e bine să cunască locul din timp, că au venit „IN LAGARUL MORȚII”, de unde vor ieși în „patru labe”, sau „în cârji” (v. decl. mart. I. Mendelovici, E. Vinea, N. Sonenstein, D. Friederich, I. Goldenberg, A. Solomonovici, etc.).

După cum se va vedea, aceste ultime cuvinte au fost o profetie tristă peste mulți dintre internați. Acuzatul I. MURGESCU știa ce spune.

Internații, care erau cazați în trei pavilioane ruinate, murdare, fără uși, geamuri și paturi, ar fi avut suficiente motive să creadă în profetiile lui Murgescu. Dar la aceasta s'a adăogat contribuția bestială a lui MURGESCU, prin hrănirea continuă cu mazăre furajeră și împiedicare prin măsurile luate ca ei să-și poată procura alimente din afară prin mijloace proprii.

Internații, au făcut în repetate rânduri reclamații, cerând schimbarea hranei, care ducea la devitaminarea organismului, în cel mai bun caz, dacă nu la intoxicare și moarte. Această mazăre furajeră cunoscută în știința botanică sub numele de „*Latyrus Sativus*” se cultivă în unele ținuturi ale Uniunii Sovietice, dar numai ca plantă de nutreț. Fenomene de intoxicare „*Latyrus*”, latirismul era cunoscut de lumea medicală din Uniunea Sovietică și de populația locală, ca având ca urmare parapareză spastică, deranjamente indigestie, balonarea excesivă, greață și dureri în regiunea flancului drept și starea generală preastă. În 27 Decembrie 1942, apare primul caz de parapreză spastică, la un internat din grupul celor veniți în lagăr la 16 Septembrie 1942, în zilele și săptămânele următoare cazurile se înmulțesc în aşa fel, încât au fost atinși de această boală aproximativ 611 de internați. Deși acuzatul I. Murgescu a fost înștiințat prin rapoarte medicale de pericolul ce amenință pe

înternați, el a refuzat categoric să schimbe hrana, iar pentru a-și atinge cât mai repede scopul urmărit, adică exterminarea, împiedică introducerea în lagăr a medicamentelor și a îmbrăcămintei necesare bolnavilor.

Tot atât de crud s'a arătat acuzatul I. MURGESCU și în ce privește îngreunarea posibilităților de alimentare cu apă a lagărului. Aceasta o dovedește împrejurarea că atunci când un grup dintre cei internați au obținut permisiunea de a construi o conductă de apă, racordată la conducta de aprovisionare a gării mari cu traseul spre lagăr, conducta terminată, acuzatul Murgescu, intervine ca să nu se dea apă internaților decât câteva ceasuri pe zi, iar mai târziu dispune să se instaleze un robinet pe conductă, înainte de intrarea ei în lagăr, în așa fel, ca soldații să aibă tot timpul apă, iar internații să nu aibă de loc. Numai venirea iernii cu zăpadă le-a venit în oarecare măsură în ajutor. Consumul apei de zăpadă a provocat însă îmbolnăvirea multora dintre internați de febră tifoidă și dezinterie. Dar nici adunarea zăpezii pentru astămpărarea setii acuzatul I. Murgescu n'a permis-o, dând ordin să fie bătuți toți aceia care aduceau zăpadă din afara lagărului sau întindeau mâna prin sărma care înconjura lagărul ca să ia un pumn de zăpadă deoarece zăpada din curtea lagărului se terminase.

Vîțion, abuziv, venal și lipsit de omenie, iată cum apare acuzatul I. Murgescu, din declarațiile martorilor ascultați până acum. El nu se mulțumea cu înfometarea și uciderea oamenilor cu hrana otrăvitoare, prin chinuirea internaților, prin interzicerea de a se aprovisiona cu apă și chiar cu zăpadă, ci chiar ei personal recurgea la pedepse aspre pentru vini imaginare. Fiind stăpânul absolut al lagărului, acuzatul umbla aproape tot timpul în stare de ebreitate, făcând „inspecții” în această stare. Inspecta cantina pe care o facea nu pentru a ușura viața internaților, ci pentru a-și creia venituri personale și în felul acesta pentru a jefui și puținul ajutor ce internații mai primeau, dijmuit la intrare și el de acuzat. Carcera și bătaia pe spatele gol, erau pedepsele preferate ale lui Murgescu. Cu femeile se purta aparent binevoitor, dar numai pentru a le face să-i cedeze, iar atunci când întâmpina rezistență lor, devinea furios și dădea frâu liber pornirilor lui bestiale, inventându-le tot felul de vini pentru a le putea pedepsi mai umil.

CU TOATE CA ACUZATUL I. MURGESCU FACUSE DIN LAGAR ȘI UN MIJLOC DE A-ȘI CREEA VENITURI MARI, PENTRU TOT FELUL DE PROCEDEE NECINSTITE, TOTUȘI JAFURILE ȘI MALTRATARILE NU I-AR FI REUȘIT PE DEPLIN DACA NU AR FI AVUT COZI DE TOPOR PRINTRE IN-

TERNAȚI DIN CARE A FACUT UNELTE SERVILE PENTRU A STOARCE ȘI MAI MULT DELA CEI INTERNĂȚI.

Din primul moment al venirii la lagărul *Wapniarca*, acuzatul BENIAMIN FINKELSTEIN, a căutat să se apropie de comandanțul maior *Murgescu*.

La început i-a reparat mașina de câteva ori. Apoi a continuat prin a face legătura între *Murgescu* și femeile din lagăr, de care acestea vroia să se apropie, trimițându-le prim *Finkelstein* coșuri cu alimente, băuturi, ziare. În această misiune a reușit, în așa fel că a devenit omul de încredere al maiorului *Murgescu*. Era văzut seara scoțând din lagăr și ducând la comandanț pe acele femei care se pretau. Spre deosebire de ceilalți internați, avea un regim aparte, se plimba liber prin *Vapniarca*, având hramă bună iar într'un timp și cameră aparte.

UNEALTA ACUZATULUI MAIOR *Murgescu*, L-A AJUTAT PE ACESTA IN ACTIUNILE NEOMENOASE, CARE AU PRODUS ATATEA SUFERINȚE INTERNĂȚILOR.

Prin informațiile ce dădea asupra vietii din lagăr, a provocat atât din partea acuzatului *Murgescu* cât și ulterior, din partea căpitánului *Buradescu*, *Popovici*, *Christodor*, iar mai târziu la *Tridbei* și *Crivoi-Ozero*, din partea maiorului *Ambruș*, măsuri împotriva internaților, a căror soartă nu voia s'o împărtășească.

A sprijinit direct pe maiorul *Murgescu* în faptele prin care acesta a lipsit pe internați de mijloacele materiale (bani, pachete cu alimente, îmbrăcăminte și medicamente) care le-ar fi ajutat să susține mai ușor regimul de infometare, frigul și boala. Astfel a ajutat pe maiorul *Murgescu* să strângă scrisori dela internați către rudele din Iași și l-a cinsit pe *Murgescu* la Iași, conducându-i mașina. De aici au încasat bani și au luat diferite lucruri, din care și-au înșușit partea cea mai mare.

In așa măsură căpătase încrederea maiorului *Murgescu*, încât acesta îl însărcinase cu primirea la gară a pachetelor ce veneau pentru internați. *FINKELSTEIN* făcea verificarea conținutului lor și dacă puține din ele mai ajungeau la destinatarii lor, în acest caz lucrurile mai de preț (în primul rând medicamentele) erau oprite de *Finkelstein*, pentru *Murgescu* și pentru sine. Nu e de prisos să adăugăm că, în acele cazuri când *Finkelstein* preda pachetele internaților, nu făcea acest lucru decât după ce i se plăteau sume importante, așa numite taxe de transport pe care nu le justificau în vreun fel.

Liber să circule prin sat fără santinelă, *Finkelstein*, înțelegea să profite, pretinzând pentru cele mai neînsemnate comisioane, bene-

ficii disproporționate, care scădeau puterea de rezistență a internațiilor.

In fine, denunțând comitetul de conducere format din internați, pentru apărarea lor și afirmând că e compus din comuniști, care trebuie să suprime, a provocat dizolvarea acestui comitet, închiderea cantinei și ospătăriei pentru cei nevoiași, oprirea cumpărăturilor de alimente — măsuri neominoase care au contribuit la infometarea internațiilor (a se vedea declarațiile martorilor A. Nachtigal, Rașela Topper, Burileanu, Emanoil Weinstein-Vinea, căpitan de jandarmi Timofte Ioan precum și cuprinsul dosarelor anexe).

PRIN FAPTELE SALE, ACUZATUL FINKELSTEIN A DAT CU ȘTIINȚĂ AJUTOR ACUZAȚILOR AUTORI PRINCIPALI DE CRIME DE RĂZBOI: MURGESCU, BURADESCU, POPOVICI CRISTODOR, ASTFEL CĂ ȘI EL URMEAZĂ SĂ-ȘI PRIMEASCĂ PEDEAPSA PENTRU CRIMELE SALE.

CRISTODOR POPESCU, în timpul cât a fost comandant al lagărului *Vapniarca*, a contribuit și el la infometarea internațiilor prin interzicerea alimentelor din afara lagărului, închizând cantina existentă și oprind orice încercare a celor puși sub paza sa, de a se putea alimenta în alt mod decât cu mâncarea dela cazan, contribuind prin aceasta la îmbolnăvirea unui mare număr de oameni de paralizie spastică din cauza consumului uniform și continuu de mazăre furajeră, aliment, a căruia toxicitate o cunoștea și pe care intenționat, a stăruit s'o dea că hrana zilnică (v. decl. mart. Landau L. Mozes).

A căutat prin toate mijloacele să distrugă fizicește și moralicește pe internați:

a) prin reducerea rației de pâine și lemne (v. decl. mart. Landau L. Mozes, Naum Cristu).

b) prin interzicerea instalării de către internați, pe contul lor, a unor sobițe de tablă, absolut necesare încălzirii pavilioanelor și infirmeriei lagărului, lăsând bolnavii pradă unui ger crâncen în iarna anului 1942—43 (v. decl. mart. Flemingher Isidor Alfons Nachtigal, Rado Alexandru, Naum Cristu).

c) prin organizarea unor rețele de spionaj cu ajutorul căreia punea la cale acte de teroare și provocații în lagăr, încercând să dizolve comitetul comunității, în scopul de a impiedica orice încercare de ameliorare a vieții internațiilor (v. decl. mart. Segal Nathan).

d) prin repetitive injurii și bătăi aplicate celor puși sub pază, bolnavi și în neputință de a reacționa (v. decl. mart. Landau L. Mozes).

e) prin sechestrarea în pavilioane și interdicția impusă oamenilor de a nu le părași decât odată pe zi numai câteva minute, timp

insuficient măcar pentru satisfacerea celor mai elementare nevoi fiziologice (v. decl. mart. Nachtigal).

f) speculând nevoile celor puși sub pază și-a însușit diferite sume de bani, fie dela aceștia fie dela familiile lor, obligându-i totdeodată pe internați să lucreze pentru sine și familia sa, obiecte de îmbrăcăminte și încălcămintă, fără nici o plată (v. decl. mărt. Segal Nathan pag. 4, Cristu pag. 10).

g) profitând de situațiunea ce deținea, a ademenit mai multe internețe pe care le-a siluit (v. decl. mart. Naum Cristu pag. 10).

Din aceiași galerie a asasinilor, schingiuitorilor și jefuitorilor fac parte și :

BURADESCU SEVER, care înainte de a fi devenit comandant al lagărului Vapniarca, la 6 Februarie 1943, a fost ofițer subaltern la lagărul dela Vârtejeni unde comandant era locot. col. AGAPIE. În timpul cât a funcționat în această calitate la lagărul dela Vârtejeni, s'a evidențiat ca un jefuitor priceput, furând Statul și populația localnică prin specularea produselor de strictă necesitate, ca : sodă caustică, săpun (v. raportul secției jandarmi Vârtejeni către legiunea jandarmi Soroca). La fel a ridicat o cantitate de circa 1500 kg. sare din depozitul de sare, pe care a vândut-o populației din comună, la preț de speculă. A îngăduit soldaților de sub comanda sa să ridice tabla depe casele oamenilor și magazii, vânzând-o apoi locuitorilor sau confectionând bidoane pentru transportul unturii (v. raportul primnotarului N. Corbu, către Prefectura Soroca și declarația plot. jand. Popa Ion dela postul de jandarmi Vârtejeni). Instituia taxe pentru orice persoană care intra în piața comunei Vârtujeni, iar pentru evreii care eșau din lagăr pentru a merge la târgueli, o taxă în plus, de doi lei. A încasat 400.000 lei dela evreii care urmau să plece din lagăr pentru a plăti căruțașilor transportul bagajelor, bolnavilor și bătrânilor. Bineînțeles n'a angajat nici căruțașii, suma împărțind-o cu ofițerii lagărului, iar din cauza transportului pe jos mulți bătrâni și bolnavi au murit pe drum.

Dar la Vapniarca, în cele opt luni, cât a deținut comanda lagărului și-a arătat adevarata lui patimă, deslănțuind prigoana sălbatecă împotriva internaților.

Lagărul Vapniarca, găzduia la acea dată circa 2000 de internați, majoritatea politici, iar restul ucrainieni și moldoveni.

N'a fost deajuns suferințele suportate de internați în timpul comenzi lui Murgescu, și ele au fost mărite odată cu venirea lui Buradescu, care ca primă măsură pe care o credea necesară, a fost să reducă hrana dela ordinar, micșorând rația de pâine zilnică dela 200 gr. la 100 gr. și în unele zile chiar la 50 gr. de persoană. De asemenea acuzatul, cu vădită rea intenție punea în consumație ali-

mente alterate și se opunea la îmbunătățirea hranei și a regimului alimentar al internaților (v. decl. locot. col. Popovici Cristache). Tot pe aceeași linie de exterminare rapidă a internaților, acuzatul descoperă un nou procedeu de infometare: toate pachetele cu alimente sosite din țară, le primește personal și apoi le depozitează într-o magazie, unde abia după luni de zile au fost descoperite complect alterate.

Acuzatul nu se mulțumește numai cu atât. Refuză să dea internaților posibilități de menținerea higienei corporale, împiedicându-i să se spele și să-și spele rufele. Iarnă fiind, le distrugă o sobă de fier pentru a le lua căldura cât și pentru a-și mai pregăti ceva hrana.

Văzând că rezistența morală a internaților nu poate fi înfrântă, concepe și dă ordine să se sape în pământ un sistem de carceră diabolă, adâncă de trei metri și lată cât permite unui om normal să se învârtească în picioare. Această groapă era astupată cu un capac, încarceratul stând așa câte o zi sau două în care timp primea doar apă, fiind obligat astfel să-și satisfacă necesitățile acolo.

Acuzatul nu s'a mulțumit cu atât, îl supără rezistența cu care îl înfruntau internații. Găsește astfel o nouă formulă pe care el o crede că va duce la exterminarea internaților.

Direct și prin intermediul lt. NAUM HRISTU și sblt. CIAHIR DUMITRU, care știa limba rusă, începe o campanie de instigare printre deținuții de drept comun, ucrainieni și moldoveni, contra internaților politici, culminând într-o încăerare gravă. Acuzatul găsește mementul potrivit, dă ordin sblt. Ciahir Dumitru să scoată garda și să dea ordin să se tragă asupra internaților pentru reprimarea rebeliunei. Sblt. CIAHIR D., fără să raporteze, fără să ceară în scris un astfel de ordin, îl transmite gărzii, care trebuia să ducă la omorîrea multor internați.

SOLDATII INSA N'AU EXECUTAT ORDINELE. SALVELE CE TREBUIAU SA CIURUIASCA TRUPURILE INTERNAȚILOR S'AU INDREPTAT SPRE CER. SOLDATII AU SALVAT ASTFEL VIETILE A ZECI DE INTERNAȚI.

Acuzatul se mai face vinovat de lovitură grave și repetate, de însușirea banilor sositi internaților din țară, a medicamentelor și altor obiecte personale (v. pag. 32, 39 și 44). În fine, în felul cum a raportat la ordinul preturii, cum și felul cum a executat acest ordin, "călcând dispozițiile prescrise a reușit să transfere la închisoarea din Râbnița un număr de 54 internați, unde și-au găsit moartea năpraznică cu ocazia masacrului din 18 Martie 1944 (vezi pag. 13, 19 și 32).

2. LOCOT. REZ. POPESCU LUCIAN, concentrat la 27 Mai 1944,

la lagărul VAPNIARCA, se purta brutal cu internații umbila mereu cu un ciomag în mâna lovind pe cine întâlnia în cale fără nici un motiv. A bătut crunt pe șeful atelierului de tinichigerie al lagărului, pentru că a confectionat un cazan necesar, internaților, la spălatul rufelor, a lovit crunt pe internații *Leivan și Lupu Goldstein*, pentru că nu au pus un geam la o fereastră în timpul noptii. A luat bani dela internați pretextând diferite servicii pe care nu le-a făcut niciodată. A încasat suma de 800 mărci sosită dela Centrala Evreilor pentru internații dela Vapniarca, atestând în fals semnăturile titularilor beneficiari ai sumelor (vezi dos. Centrala Evreilor pag. 25, 26). Făcând percheziții internaților, le ridică de fiecare dată stilouri, bani, medicamente, alimente și odată un aparat fotografic.

Sublocot. rez. CEACHIR DUMITRU, în calitate de subaltern al acuzatului Buradescu Sever, a deținut această calitate din Mai până în Iulie 1942 și din Septembrie 1942 până în Iunie 1943.

Acuzatul Ciachir Dumitru, cunoscând bine limba rusă, a servit de instigator a deținuților de drept comun, împotriva internaților politici, iar când s'a ajuns la conflict a ordonat gărzii să deschidă focul contra internaților. După potolirea învălmășelii, s'a folosit de ea pentru a înăspri și mai mult regimul internaților politici. Instrument devotat al lui BURADESCU, practica aceleași sisteme de jejuire a deținuților și de bătăi crunte când cineva protesta contra procedeeelor barbare ale lui CEACHIR DUMITRU, el răspundea cu loviri brutale (vezi cazul Goldenberg). Un alt sistem de jaf a lui CIA-CHIR, era acela de a sărbători de mai multe ori într'un an onomatistica cu care ocazie internații erau anunțați de el din timp și erau obligați să-i facă diferite cadouri, care pretindea să fie de preț.

**ACEȘTIA AU FOST CĂLĂII INTERNAȚILOR POLITICI
ȘI DE DREPT COMUN DELA VAPNIARCA-TRANSNISTRIA,
FAPTELE LOR SUNT ATÂT DE ODIOASE INCÂT POPORUL
ROMÂN, CERE SĂ FIE DESPĂRȚIT CÂT MAI REPEDE DE
ACEȘTI CRIMINALI PRINTR'O SENTINȚA DE ASPRĂ CON-
DAMNARE.**

Pentru istoricul care va descrie regimul lui Antonescu, ca epoca cea mai întunecoasă din viața poporului român și când va însemna șirul crimelor oribile, asasinatelor în masă și a jafului barbar, o greutate va fi și aceia că nu va ști anume cu care dintre ele să înceapă, care dintre ele este cea mai îngrozitoare, mai însăși-mântătoare, mai cutremurătoare, cele din Iași, Odessa, Tiraspol, Moghilev, Golta, Iampol sau Răbnița căci toate sunt la fel de înfiorătoare

Totuși, când te oprești asupra uneia dintre ele, ești dispus să crezi că aceea este cea mai îngrozitoare. Când se pronunță numele

de Golta, nu spune nimic deosebit, decât numele unui oraș și a unui județ din Ucraina Sovietică, dar când cunoști crimele ce s'au petrecut acolo, îți vine în minte GOLGOTA. Golta a fost într'a devăr GOLGOTA populației iubitoare de pace, dar și de libertate din Ucraina și a multor locuitori aduși acolo din România, mai ales EVREI ȘI ȚIGANI.

Prefect al județului Golta, a fost numit la data de 6 Octombrie 1941 locot. col. ISOPESCU MODEST. Prima măsură pe care prefectul Isopescu Modest a ținut să o ia și să o aducă la îndeplinire a fost înființarea de ghettouri pentru evreii din județ și lagăre pentru evreii și țiganii care au fost aduși din Basarabia, Bucovina și România.

Inființarea ghettourilor și a lagărelor, acuzatul Isopescu Modest a hotărît-o din propria inițiativă, fără a aștepta un eventual ordin dela așa zisul Guvernământ al Transnistriei, fixând următoarele localități, unde deportații urmau să fie internați: Vazidovca, Bogdanovca, Dumanovca, Acmeacata și Golta.

Primele convoaie de deportați pe teritoriul județului Golta au sosit în luna Octombrie 1941 și au continuat până în 1942.

In toamna anului 1941, ploile și gerul începuseră de timpuriu mărind și ele suferințele deportaților.

48.000 internați masacrați la Bogdanovca

Acuzatul ISOPESCU MODEST, deși era obligat să ia măsuri pentru cazarea internaților, nu numai că n'a luat nici o măsură în acest sens, dar a impiedecat chiar pe internați să-și facă amenajările strict necesare. Din această cauză interneții erau nevoiți de multe ori să stea sub cerul liber, atât ziua cât și noaptea cu tot frigul aspru care venise, iar atunci când erau totuși cazați, locul ales era grajdurile și cochinile de porci, care n'aveau nici uși nici ferestre. În lagărele dela BOGDANOVCA și DUMANOVCA, în special deportații au suportat mult frigul și lipsa de alimente până în momentul când din ordinul lui Isopescu, au fost toți masacrați. Supraviețuitorii acestor două lagăre, precum și cei însărcinați cu pază lor, au mărturisit că acuzatul Isopescu Modest a făcut tot ceea ce i-a stat în puțință pentru a chinui și mări suferințele deportaților internați (v. decl. mart. Haim Kogan, R. Gheza, Grunstein L. Braunstein, I. Melinescu, etc.).

Acuzatul înainte de a extermina pe cei internați în aceste două

lagăre a procedat sistematic, dar brutal la jefuirea de tot ce internații aveau de preț la ei, dar mai ales aur, bijuterii și valori, pe care le-au adus la el la Prefectură. În opera de jefuire acuzatul s'a folosit de pretorul GHEORGHE BOBEI și de internatul IZU LANDAU, MANESCU VASILE și PLUT. JAN. MELINESCU VASILE. Deoarece unii internați n'au vrut, ascunzând obiectele de valoare să le predea, acuzatul Bobei Gheorghe, profitând de starea neno-rocită în care trăiau, pentru a-i determina să dea totuși aurul ce internații îl aveau, a înființat în lagăr o brutărie. O brutărie într'un lagăr de 48.000 de internați înfometăți, era mijlocul cel mai ușor de a stoarce și ultima rămășiță de avut a internaților, mai ales că 40 zile era ordin să nu li se dea de loc mâncare din care cauză murreau 4—500 internați zilnic. Acuzatul — trădător — IZU LANDAU începe distribuirea pâinii cu prețul următor: o pâine 5 ruble aur. Terminându-se făina, brutăria nu mai funcționează. Foamea însă nu putea fi astămpărată decât cu pâine. Populația băstinașă care venea din când în când cu diferite alimente la lagăr și le vindea internaților, a fost opriță să mai vândă direct internaților. Alimentele au fost confiscate de BOBEI GHEORGHE și LANDAU IZU și apoi vândute internaților tot contra aur și în obiecte de valoare la prețul de mai sus. Astfel în timp scurt internații au fost despiauți de absolut tot avutul lor până și de hainele de pe ei.

ODATĂ JEFUIREA TERMINATĂ, ACUZATUL ISOPESCU MODEST, TRECE LA A DOUA ȘI CEA MAI INGROZITOARE CRIMĂ, MASACRAREA IN MASĂ A TUTUROR CELOR 48.000 DE INTERNAȚI DIN LAGĂRUL DELA BOGDANOVCA.

Ordinul de execuție îl predă acuzatului Aristide Pădure, subprefectul jud. Golta și complice tot așa de fioros, în care Isopescu Modest avea toată increderea că exterminarea se va face total și în cel mai scurt timp posibil — așa cum s'a și întâmplat. Acuzatul Aristide Pădure era cunoscut internaților și populației din județ, pentru jafurile și ferocitatea de care a dat dovadă tot timpul cât a funcționat.

Ordinul de execuție, Aristide Pădure îl transmite pretorului Mănescu Vasile de la raionul Dumanovca, care ia primele măsuri pentru aducerea lui la îndeplinire. Pentru executarea masacrului a fost adusă din orașul Golta, precum și din județ toată poliția, care se afla sub directa conducere a prefectului Isopescu Modest. Masacrul a început în dimineața zilei de 21 Decembrie 1941. Internații au fost astfel împărțiți: în câteva grajduri au fost îngheșuiți internații bolnavi și infirmi, ce nu se puteau deplasa în afara lagărului la pădurea unde urma să se facă execuție, iar cei valizi în restul grajdurilor.

Primul lot masacrat a fost al bolnavilor și infirmilor — peste grajdurile în care se aflau ei s'a turnat petrol, după ce mai înainte se așternuse un strat de paie peste acoperișul grajdurilor și la intrări. S'A DAT ORDIN „APRINDEȚI FOCUL“ ȘI IN CATEVA MINUTE CELE DOUĂ GRAJDURI ȘI CU CEI 4000—5000 DE INTERNAȚI ARDEAU CA DOUĂ TORTE, SUB SUPRAVEGHEREA POLIȚIEI TRIMISĂ DE ISOPESCU MODEST, CA SĂ-I DESĂ-VÂRŞEASCĂ OPERA CRIMINALĂ.

O execuție în massă pe o râpă

Nu-i greu de imaginat prin ce frământări chinuitoare au trecut cei 43.000 de evrei cari erau închiși în celealte grajduri, așteptând să le vină rândul. Dar pentru ei acuzatul alesese un alt loc de masacrare și anume râpa de pe lângă o pădurice din apropierea lagărului, fiecare dintre ele având un rol de îndeplinit. Pădurea era locul unde cei destinați execuției, erau jefuiți de tot ce mai aveau de preț asupra lor, iar râpa era destinată locului propriu zis de execuție și de ardere.

In timp ce cele două grajduri ardeau, internații valizi erau scoși și mănați spre locurile de execuție. Scene îngrozitoare se petreceau în acele momente, când mamele își lăua copiii în brațe și cereau cerului scăpare, când părintii își încurajau copiii și soția când disperarea pusese stăpânire peste toți cei 46.000 de internați. Se mai auzeau încă țipetele desnădăjduite din grajdurile cari ardeau și se prăbușeau peste cadavre.

Aduși în pădure, erau mai întâi jefuiți și desbrăcați, astfel că, complect goi, erau îngenunchiați pe marginea râpei unde apoi AU FOST IMPUȘCAȚI IN GRUPE DE CATE 300—400 CU CARTUȘE EXPLOZIVE.

Masacrul a continuat în acest ritm și în zilele de 22 și 23 Decembrie 1941. În ziua de 24 Decembrie a fost suspendat până la 23 Decembrie 1941.

Dat fiind numărul mare — 43.000 — al celor masacrați, acuzatul Isopescu Modest, pentru a face să dispară orice urmă — credea el — a dat ordin ca să fie arse cadavrele. Pentru această operă a ales 200 de internați din cei mai voinici. Arderea cadavrelor a durat timp de două luni de zile, Ianuarie și Februarie 1942.

Arderea era îndeplinită în felul următor : se așeza un strat de paie și lemn, apoi cadavrele, un alt strat de paie și iar cadavre, astfel că rugurile aveau înălțimea de doi metri și lățimea de 4-5 m. cadavrele fiind astfel aşezate, încât să fie unul slab lângă altul gras,

pentru ca grăsimea celui de al doilea, să ajute arderii celui dintâi. Astfel 200 de internați s-au chinuit două luni pentru a șterge orice urmă de crimă.

După aceea, 150 din cei 200 au fost și ei împușcați, pe motiv că n'au executat destul de repede arderea cadavrelor.

CRIMINALUL SE AMUZĂ LUÂND FOTOGRAFII

'Acuzatul Isopescu Modest, pentru a vedea la fața locului cum se execută ordinele lui, în ziua de 24 Decembrie 1941, vine personal la locul execuției și se delectează luând fotografii (vezi declarația martorilor Haim Kogan, Kleiman Iancu, Reisig Gherș, Braunstein Iosef, Semo Marcovici, Lupescu Avram, Neneș Vasile, Melinescu Niculae).

In ce privește apărarea acuzatului Isopescu Modest, că nu ar avea nici o culpabilitate în ce privește masacrarea celor 48.000 internați dela Bogdanovca, pe considerația că ordinul execuției ar fi venit de peste Bug, dela nemți și executat chiar de nemți, ea trebuie înălăturată ca neserioasă și în totul nedovedită.

Se dovedește însă cu cei 200 de martori ascultați la instrucție în frunte cu plutonierul de jandarmi MELINESCU VASILE, șeful de post al raionului Bogdanovca și martor ocular și el al execuției, că ordinul de execuție l-a primit dela pretorul Mănescu Vasile, iar la refuzul său de a-l executa a fost imediat îndepărtat de la conducerea postului său de șef de jandarmi; că nici un neamț nu a fost văzut în tot timpul execuției; că polițiștii cari au executat exterminarea purtau brasarda albă cu inscripția „poliția română” și majoritatea lor erau chiar din orașul Galata, sub ordinele lui Isopescu.

MASACRUL DELA BOGDANOVCA TERMINAT, ERA DE AȘTEPTAT, CA SETEA DE SÂNGE A LUI ISOPESCU SĂ FIE ASTÂMPÂRATĂ. DAR CEIACE S'A PETRECUT LA DUMANOVCA ȘI ACMECETCA, NE ARATA CĂ NU I-AU FOST DEAJUNS 48.000 DE VICTIME.

In luna Ianuarie și Februarie 1942, în lagărul dela Dumanovca AU MAI FOST EXECUȚAȚI 18.000 DE INTERNATI EVREI. Procedeul ales era altul, în serii — probabil pentru a mări și mai mult suferințele supraviețuitorilor după fiecare serie de execuție.

La Dumanovca exterminarea se făcea în grupe de câte 300-400 și la intervale de câte 3—4 zile, așa se explică, că masacrul a durat două luni. Si la Dumanovca împușcarea era precedată de jaf.

După exterminarea celor 18.000 de la Dumanovca, acuzatul Isopescu Modest, dă ordin de înființarea unor lagăre zise „de exterminare”.

nare“. Internații din aceste lagăre au fost exterminați printr'un procedeu și mai barbar de denutriție totală.

Dintre lagărele de felul acestora, cel mai renumit prin grozăvile lui ce s'au petrecut acolo, terminându-se cu moartea internaților, a fost lagărul de la Acmecetca.

Acmecetca era propriu zis o fermă izolată complect de satele din prejur, atât prin distanța ei de localități, cât și prin paza ce o avea.

Pentru cei aproximativ 4.000 de internați căti erau acolo Iso-pescu Modest, luase măsuri să nu li se dea niciun fel de alimentație, astfel că după câteva săptămâni cei mai slabii au și murit.

Acuzatul apare aici în adevărata lui infățișare de fiară cu chip de om. Dupăce internații erau slăbiți până la epuizare totală, Iso-pescu Modest, dă dispoziții să li se dea ceva de mâncare și anume : câte un cartof crud fiecărui, care mărea și mai mult chinurile infometătilor, prin durerile ce le provoca, iar mai apoi o ceșcuță mică cu făină de porumb, pe care internații o mâncau nefiartă.

Lagărul Acmecetca, era lagărul preferat al lui Isopescu, unde el se delecta privind chinurile internaților și moartea prin inaniție, de multe ori chiar în timpul „inspecțiilor” pe care el le făcea de cele mai multe ori în stare de ebrietate. Lua și fotografii, pe cari apoi le trimitea ziarelor din București. (Vezi declarația martorilor Iosup Wachler, Haim Kogan, Virgil Neneș, Kotcu Mihail, Edith Landau, Freiberg Roji, Semo Marcovici, Sami Merman, etc.).

MASACRELE DELA BOGDANOVCA, DUMANOVCA ȘI ACMECETCA SUNT CRIME INSPAIMANTATOARE, CACI ACOLO ȘI-AU GASIT MOARTEA PESTE 70.000 DE OAMENI PENTRU CARE NICIO PEDEAPSA NU VA FI DEAJUNS DE MARE PENTRU A ISPAȘI FARADELEGILE LUI ISOPESCU MODEST. TOTUȘI EL ARE ȘI ALTE ASASINATE, SCHINGIURI ȘI JAFURI LA ACTIVUL SAU.

Un capitol tot atât de trist și degradant pentru regimul de teroare al lui Antonescu și pentru asasinii, jefuitorii cari l-au sprijinit îl formează și deportarea și exterminarea din România în Transnistria, a țiganilor. El va face obiectul unui act de acuzare separat, dar până atunci și pentrucă acuzatul Isopescu Modest, este unul dintre aceia care au exterminat aproximativ 8.000—10.000 țigani, trebuie să fie cunoscut Tribunalului Poporului și de întreg poporul românesc.

Deși nu sunt date oficiale până acum, în legătură cu deportarea țiganilor, din depozitiile martorilor rezultă că ei au apărut în județul Golta în vara anului 1942. Țiganii au fost trimiși în Transnistria, pentru a fi colonizați, pentru care motiv li s'a permis să ducă cu ei

tot avutul lor. Nici chiar cu această perspectivă a împroprietărirei în Transnistria, țiganii nu s-au despărțit ușor de locurile unde s-au născut și trăit. Dar când au ajuns în județul Golta, au văzut că nu era vorba de nicio colonizare — ci de deportare. În schimb avutul lor oricât ar fi fost el de neînsemnat, totuși a fost un nou prilej pentru administrația lui Antonescu din Transnistria, ca să se îmbo-gătească și prin jefuirea țiganilor. Li s-au luat mai întâi caii și căruțele, pe urmă au fost „percheziționați” și li s-au luat aurul și alte lucruri de preț.

Nu numai că nu li s'a dat pământ și gospodării, cum li se promisese, dar nu le-a fost îngăduit să locuiască în case și să lucreze. În felul acesta începe exterminarea țiganilor prin infometare, desbrăcarea totală și cu venirea iernii și lipsa de adăpost, ei mor unul după altul.

Intre cei mai apropiatați, atât prin postul pe care îl deținea de subprefect, pentru problemele evreiești, cât și prin calitatea de cumnat cu acuzatul **Isopescu Modest**, este acuzatul **PĂDURE ARISTIDE**.

FEROCITATEA LUI PADURE ARISTIDE

Calitatea de subprefect, a acuzatului **ARISTIDE PĂDURE**, însărcinat cu problemele evreiești și cum cea mai mare parte a deportațiilor și internațiilor din județul Golta, erau evrei, îl face răspunzător și culpabil de sfârșitul și de tot tratamentul barbar la care internații au fost supuși, până la exterminarea lor în jud. Golta.

Acuzatul își arată ferocitatea cu ocazia înființării ghetoului în orașul Golta, la începutul lunei Octombrie 1941. Cu această primă ocazie, acuzatul ia măsuri aspre de triere, care i-au prilejuit ocazia de a spolia populația evreiască și de a o maltrata pentru vini imaginare. Astfel cu ocazia unei trieri, martorul Sami Berman, arată că pentru faptul că ar fi zâmbit în fața acuzatului a fost lovit de acesta cu o lanternă, de i s'a spintecat obrazul. Tot cu ocazia trierilor, bătea până la sânge, lovind cu ce avea la îndemâna, până băgase spaimă în localnici.

Dar acuzatul este culpabil și răspunzător direct pentru tot răul tratament provocator de moartea a mii de internați în lagărele din jud. Golta, denumite de „exterminare” prin interzicerea totală a alimentării internațiilor din acele lagăre; deoarece nici moartea celor circa 4.900 internați dela Acmecetea, prin nenutriție, nu s'a putut produce fără știrea și ordinul lui Aristide Pădure, el având calitatea de subprefect însărcinat numai cu problema evreilor (vezi mart. Iancu Henri, Eisenberg Mișu, Moritz Winter, Nadler Ana,

Peretz Roza, Grunstein Leonard, Călugăru Moise, Nemeş Virgil, Berman Sami, Gutner Iulius).

MĂNESCU VASILE, fost pretor al raionului Dumanovca, se face vinovat de participare la crimă și jaf, prin aceia că primind ordinul de exterminare a internațiilor dela Bogdanovca, prin subprefectul Pădure dela acuzatul Isopescu Modest, îl transmite plot. de jand. Melinescu Vasile, care refuzând executarea acestui ordin criminal, acuzatul Mănescu Vasile, ia el personal măsurile de executare a ordinului. A asistat la masacrare, atât la incendierea celor două grajduri, cât și la incendierea celor 43.000 de internați înainte de executare și la executarea lor (vezi decl. mart. Melinescu Vasile, și fotocopii după pr. verb. de predarea aurului jefuit, semnată de Mănescu Vasile).

MĂNESCU VASILE, SE FACE VINOVAT ȘI DE EXECUTAREA IN SERII A CELOR 18.000 INTERNĂȚI DELA DUMANOVCA, PRIN ACEEA CĂ FIIND PRETORUL PLĂȘII, A EXECUTAT CU EXCES ȘI SADISM ORDINUL LUI ISOPESCU MODEST, FIIND TOT TIMPUL LA LOCUL UNDE SE FĂCEAU EXECUȚIILE (v. decl. mart. Ovitce Mihail, Recing Gers, Freiberg Rosi, Kogan Haim, ing. Vaschem Carabet).

MELINESCU NICOLAE, era șeful de post de jandarmi al lagărului Bogdanovca și a fermei Bogdan Vodă, având răspunderea pazei și siguranței internațiilor, calitate deținută din luna Octombrie 1941 până la retragere.

In tot timpul cât a îndeplinit această calitate, acuzatul s'a făcut vinovat de următoarele crime :

a) jafuri — acuzatul chema la postul de jandarmi pe internații despre care credea că au aur sau alte lucruri de valoare asupra lor, și-i tortura până-i obliga să-i predea aurul și lucrurile de valoare; profitând de interzicerea alimentării complete, câteodată, a internațiilor, confisca cartorii sau alte alimente, dela populația băstinașe, le ducea în lagăr și le vindea numai contra lucruri de preț (v. decl. mart. Samuil Schlesinger Braunstein Iosif, Haim Kogan).

b) în afară de bătaile aplicate internațiilor, pentru a-i jefui, acuzatul MELINESCU VASILE, maltrata pe internați și pentru vini imaginare sau faptul că treceau peste ordinul criminal de a nu-și cumpăra alimente din afară, fugind din lagăr pentru a cumpăra unele alimente pentru bolnavi sau copii și când erau prinși de acuzatul Melinescu, acesta le aplica 25 de lovitură pe spatele gol și în public, indiferent dacă victima era bărbat sau femeie. Obligând pe internați la munci istovitoare, fără a le da de mâncare decât 200 grame terci, și când foarte adeseori — se întâmpla ca

înternații să cadă istoviți, acuzatul le aplica aceleași lovitură. Casul internatei SCHETMAN LUCIA, studentă în medicină, care fiind delegată din partea internaților să apeleze la sentimentul de omenie al acuzatului, pentru a le mări rația de mâncare sau a reduce norma de muncă —, acuzatul i-a răspuns „**bine, vom rezolva această problemă diseară**”, — când victimă s'a prezentat în fața acuzatului, acesta i-a aplicat 70 de lovitură crunte pe spate, din care cauză s'a îmbolnăvit grav (v. decl. mart. Vinter H., Kleiman Iancu, Schlesinger S.).

Trebue totuși relevată împrejurarea că acuzatul MELINESCU VASILE a avut tresărirea sentimentului de umanitate și de infierare față de ordinul criminal al celorlalți acuzați, Isopescu Modest, Pădure Aristide și Mănescu V., de a executa pe cei 48.000 internați dela Bogdanovca pe care el un simplu plotonier de jandarmi a refuzat să o execute din care cauză el a fost înlocuit.

Jefuirea organizată a zeci de mii de internați

BOBEI GHEORGHE, pretor al raionului Bogdanovca, se face vinovat de jaf organizat a zeci de mii de internați pe care i-a despăgubit de tot avutul lor, luându-le astfel posibilitatea de a-și îmbunătăți cât de puțin traiul, fapt care a cauzat moartea a sute și mii de internați.

In pofta lui de îmbogățire, recurgea la orice mijloace între care era și acela al împiedicării populației băstinașe de a vinde alimente internaților, izgonindu-i de câte ori avea ocazie, confiscându-le alimentele pe care le vindea apoi internaților pe preț de speculă, numai pe aur.

Cât privește apărarea lui Bobei Gheorghe că strângerea aurului dela internați o făcea pe baza ordinului primit, ea este numai în parte întemeiată, deoarece afară jaful ordonat pentru care răspunde la fel ca și Isopescu Modest. Dat fiind caracterul al ordinului, acuzatul Bobei Ghorghe, vinde și el pâine contra aur, pe care nu-l mai depunea la prefectură (vezi decl. mart. Braunstein Iosif, Kleiman I., Lupescu A., Resnit Ghers, plot. Melinescu).

AVRAM CREȘTINU. Acuzatul de profesiune funcționar particular aparent bland, înțelegător și cu înțelegătorul unui om care ar părea că e pătruns de sentimentul solidarității și al compasiunii, pentru cei ce suferă, IN REALITATE A FOST CALAUL INTERNAȚILOR DIN JUD. GOLTA. CREȘTINU AVRAM, A FOST INTERNAT IN LAGARUL VIGODA. Acolo a pus la cale alegerea

unui comitet de conducere a lagărului a cărui misiune era arătată de el, de a apăra interesele internaților.

Uzând de calitatea pe care o avea, acuzatul și-a uitat îndatoririle, s'a gândit numai la profituri personale. Prima operație începe chiar la **Vigoda**, unde cea dintâi măsură de „ajutorare” a interanților a fost de a-i obliga pe toți internații să depună în mâna acuzatului toate sumele de bani ce aveau, pentru ca orice cumpărare de alimente să se facă prin el.

In acest moment, acuzatul **AVRAM CREȘTINU** este la largul său.

Din banii adunați dela internați pentru procurarea alimentelor, **Creștinu**, cumpără alimente, dar nu pentru internați ci pentru nevoile lui personale.

IN TIMP CE CREȘTINU DIN BANII ADUNAȚI DELA INTERNAȚI SE HRANEÀ PESTE MASURA, — COPIII, BOLNAVII ȘI CEILALȚI MUREAU DE FOAME.

In toamna anului 1942 internații dela **VIGODA**, au fost transferați la Alexandrovca, — **ferma lui Alexianu G.** — unde acuzatul a continuat aceleași sisteme de jefuire a internaților. Niciodată n'a vrut să dea socoteală internaților de cheltuelile făcute. Mai mult, cei cari încercau să-i ceară socoteală erau crunt bătuți. Pentru că îi era teamă că internații vor comunica în țară purtarea lui, acuzatul a făcut și cel de al doilea abuz, acela de a cenzura toată corespondența care pleca, sau sosea pentru internați.

La începutul lunei Decembrie 1942, internații dela Alexandrovca, au fost transferați la **Bogdanovca**, călătoria a durat 17 zile și s'a făcut în vogoane zăvorîte fără mâncare și lumină. Deși acuzatul Creștinu Avram a fost înștiințat cu o săptămână înainte despre plecare, n'a luat nici o măsură pentru aprovizionarea cu cele necesare drumului, — bineînțeles în afară de grija pentru acuzat. Pe drum acuzatul nu permitea deportaților să cumpere și nici el personal nu s'a îngrijit de aceasta, cu toate că sumele de bani erau asupra lui. Iar atunci când vreun internat reușea să câștige bunăvoieția jandarmilor, cărora le dădea bani pentru cumpărarea alimentelor, — **ACUZATUL AVRAM CREȘTINU** — îl pedepsea aspru, bătându-l în public.

După 17 zile de călătorie grea în care foarte mulți și-au găsit moartea, datorită lipsei de alimente și apă, și după ce deportații au fost cazați în cocine de porci, — în timp ce acuzatul a fost încarcăt în comună, în locuințe confortabile, iar mai apoi, chiar în orașul **Golta**. In Golta, în scrut timp **Creștinu Avram**, devine omul de încredere al maiorului comandant al legiunei de jandarmi **Romulus Ambrus**. Din această dată, **CREȘTINU AVRAM** își continua

crimele lui la adăpostul și cu ajutorul autorităților (v. decl. mart. Solomon Sura, Adolf Scheschter, Postelnicu Paul, Lupescu Avram, Neuman Juji, etc. etc.).

AMBRUS ROMULUS, comandant al legiunei de jandarmi Golta, astăzi dispărut, se face vinovat de jaf în complicitate cu Creștinu Avram și Folender, prin aceia că folosindu-se de ceilalți doi acuzați, amenința internații cu deportarea peste Bug, dacă nu îi se dă bani. Se prezenta în lagăr împreună cu Creștinu Avram și spunea că are ordin, ca 200 de internați să fie duși peste Bug, lăsând să se înțeleagă, că în schimbul sumei de 20 de ruble aur na-poleoni, ordinul nu va fi executat.

Acuzatul Ambrus Romulus, tot din dorința de a se îmbogăți, ilicit, își trimitea agenții prin lagăr, pentru a se informa care dintre internați au bani pentru a pe aceștia să-i cheme la legiune, lăsându-i în fiare, îi bătea, îi ținea închiși în celule, fără apă și fără mâncare, până le storcea ultimul ban. (v. decl. mart. Solomon Sura, Weisman Herescu, M. Winter, etc.).

Spaima lagărului Bogdanovca : IZU LANDAU

IZU LANDAU, internat la Bogdanovca, și-a oferit serviciile acuzatului Bobei Gheorghe, pe urmă acuzatului Isopescu Modest, care pentru devotamentul și serviciile ce i-a adus, l-a luat secretar la prefectura jud. Golta.

Izu Landau devenise spaima lagărului, în complicitate cu Bobei Gheorghe, găsea procedeele cele mai îscusite pentru a jefui pe internați. Izu Landau îl întrecea chiar și pe Bobei Gheorghe în ferocitatea pe care o arăta față de interni, mai ales cu ocazia vânzării pâinii, a cărei pregătire o supraveghea. Dacă se întâmpla cumva ca un internat lucrător la brutărie să ia o pâine în ascuns, Izu Landau, îl lăua imediat înapoi și-l pedepseea cu munca suplimentară. Izu Landau, după ce dăduse dovezi de fidelitate și pricepere față de acuzatul Isopescu Modest și Bobei Gheorghe, i s-a permis să-și mute locuința în afara lagărului, iar atunci când venea în lagăr nu permitea internților să se apropie de el, decât dela cinci metri, sub pretext că toți put (v. decl. mart. Braunstein Iosef, Lupescu Avram, Kleiman I., Rotschnidt Gherș).

Fărădelegile nesfârșite ce au fost comise pe teritoriul cotropit dela U.R.S.S. a lovit nu numai popoarele sovietice, dar și poporul român, căci ele au stirbit prestigiul României. În cadrul acestor fărădelegi, de distrugeri de bunuri și vieți omenești, județul Balta, a fost tot aşa de mult lovit.

IN PERIOADA ANILOR 1941/1944, POPULAȚIA JUDEȚULUI BALTA, A SANGERAT SUB BICIUL UNOR CONDUCATORI ABUZIVI ȘI CORUPTI.

FLORIN GHINERARU, căăul care-și târa victimele cu motocicleta

DINTRE TOȚI APARE FIGURA SUBLOCOTENENTULUI GHINERARU FLORIN, OFIȚER DIN JANDARMI, PROMOȚIA 1942, CARE LA 4 MAI 1943, ESTE NUMIT COMANDANT DE JANDARMI LA BALTA, CONDUSA DELA 8 OCTOMBRIE 1942 DE LOCOTENENT COLONELUL GAVĂT ȘTEFAN.

In calitatea aceasta de comandant al raionului Berșad, acuzațul GHINERARU FLORIN avea sub comandă, supravegherea și siguranță și ghetoul din Berșad. Ce face acuzatul, de îndată ce ia în primire ghetoul dela Berșad? Ordonă să se sape în jurul ghettoului un șanț de 2—3 metri adâncime, făcând astfel imposibilă comunicarea și mai ales aprovisionarea ghettoului. Dar nici aceasta nu i-a fost deajuns, ci a luat măsuri ca în jurul ghettoului să se facă un gard de sârmă ghimpătă și să instaleze sentinile cu consemnul de a bate pe oricine ar îndrăsni să se apropie de ghetto; la intrările în ghetto, a instalat tăbiile cu următoarea inscripție română și ucraineană: „creștinii n'au voie să intre în ghetto sub pedapsă de moarte” (v. decl. mart. Fosanschi Ita și Speerer Mira).

Deoarece populația ucrainiană și moldovenii îndrăzneau totuși să se apropie de ghetto, cu gândul de a vinde alimente celor dinăuntru și pentru că cei prinși, deși bătuți crunt chiar de Ghineraru — pentru a-i convinge pe băstinași să nu ajute pe cei din ghetto, convică populația ucrainiană și le ține discursuri spunându-le că „evreii au fost duși acolo ca să moară de foame” (v. decl. mart. Manster Suchăr, Scheshter Ritta, Aronovici B. Abramovici, A. Tercher Ignat, Mita Katz, Lazăr Roza).

Iar când se întâmpla ca un internat să înduoșeze sentinelă și să fie lăsat să plece ca să aducă ceva alimente bolnavilor sau copiilor și când era prins de acuzat acesta își arăta toată priceperea în a chinui — toată cruzimea lovind pe cel prins cu ce avea la îndemâna până săngera. Câteodată — cazul SCHERMAN SIMON — cel prins în afara ghettoului era legat de mâini cu o frângchie și apoi legat de motocicleta cu care acuzatul se plimba tot timpul. S'a urcat apoi pe motocicletă și în viteză maximă l-a târât mai mulți km., din care cauză victimă s'a ales cu răni adânci și a zăcut în pat câteva luni, trimițându-i și în judecata Curții Marțiale, pe mo-

tiv că ar fi vrut să fugă din lagăr (v. decl. lt. jand. Popa Marius, Plot. jand. Ciobanu Simion, Dunea Florin, Bulatu Dumitra, Echaus Naftuli, Terchel Ignat).

Ghettoul avea și o piață mică, unde intrau numai alimente îngăduite de acuzat, dar pentru că i se părea că și acest puțin ar putea îndepărta exterminarea, acuzatul arunca, spărgea, vârsa și distrugea tot ce se afla pe piață, iar câteodată se năpustea cu motocicleta asupra tarabelor de mărfuri, iar mărfurile le călca cu picioarele, amestecându-le cu noroi (v. decl. mart. Schhaunz Rasel, Plot. jand. Eșeanu Toader, Schachter Zisu, Mita Katz).

Cruzimea împotriva populației locale

Dar acuzatul **GHINERARU FLORIN**, nu se mulțumea cu maltratarea internaților a căror spaimă devenise prin cruzimea sa ci și-a întins teroarea și asupra populației civile ucrainiene. Din cercetările făcute până acum, rezultă că acuzatul a împușcat sute de localnici, inventându-le diferite vini, între cari aceea că ar fi partizani, era cea mai frecventă. Se face dovada că personal a împușcat 5 localnici sub motiv că ar fi partizani. (v. decl. Jugănu, Schachter Zisu, Lazăr Roza, Cuttag Jack). Iar în noaptea de anul nou 1944, a adus dela fabrica de zahăr din Berșad 18 oameni împușcați, chemând 10 persoane din ghetto, le-a ordonat să-i desbrace și să-i spânzure de stâlpii de telegraf, spunând că au fost partizani și că am făcut aceasta, pentru a da exemplu, iar altădată a fost văzut cum a împușcat alți trei localnici (v. decl. Budău Ion, Scherer Aron).

In loc, ca aceste crîme să-l potolească — cu aproximativ două luni dela părăsirea localității Berșad — acuzatul a trecut la asasinate în masă contra populației pașnice ucrainiene și evreiești.

Victimele erau întâi duse la sediul raionului de jandarm, Berșad, unde erau bătuți îngrozitor. După acestea aşa zise cercetări, urmău execuțiile în grup dela 80—100. Victimele erau trimise la locul execuției cu câte o zi înainte pentru a-și săpa propriul lor mormânt. Înainte de a-i executa, oamenii erau jefuiți, de tot ce aveau asupra lor și apoi urma execuția cu un glonț tras în ceară. (v. decl. mart. Tercher Ignat, Plot. maj. Hrușcă Constantin, Sublt. Popa Marius, Căp. Hansu Ion, plot. maj. Vâlcu Ioachim, căp. Jugănu Ilie, etc.).

Din ce în ce mai sălbatic

Cu cât frontul se aprobia mai mult de regiunea Berșad, cătă acuzatul GHINERARU FLORIN devinea mai sălbatec, dedându-se la omoruri, și incendieri de case și sate. Înființânduse un dețasament de luptă contra partizanilor, sub comanda col. PATRASCOIU, din care făcea parte și acuzatul, folosește această ocazie pentru incendieri de sate și ucideri de oameni, fără nicio judecată și ordine. Se stabilește în sarcina sa, că înainte de a părăsi localitatea Berșad, acuzatul a dat ordin să se încuie ușile caselor și să fie incendiate. Ordinul a fost executat. Depărtându-se de sat a dat ordin să se tragă cu tunul asupra lui. La fel a dat ordin ca închisoarea din Berșad să fie distrusă, cu cel 30—40 deținuți, prin aruncare de grenade. (v. decl. mart. Jugănaru Ilie, Varvara Nicolae, Scherer Aron).

Acestea au fost crimele descoperite până acum și de care acuzatul este culpabil și pentru care va trebui să răspundă în fața Tribunalului Poporului.

Asasinul dement al patrioților sovietici

GAVAT ȘTEFAN, locot. col. a fost comandant al Legiunii de jandarmi Balta, dela data de 31 Octombrie 1942 până la retragere. În această calitate, avea în subordinea sale tot aparatul jandarmeriei din județ, care trebuia să păzească ordinea și viața locuitorilor, având totodată și răspunderea pentru abaterile sau neleguirile subalternilor. Acuzatul însă, cu toate că populația făcea plângeri continuu contra jandarmilor abuzivi și a altor subalterni, nu numai că nu a luat nicio măsură contra lor, din contră, îi îndemna la fărădelegi, dându-se pe ei ca exemplu. Mai mult, lua măsuri contra subalternilor care nu dădeau dovadă de suficientă „energie“, față de localnici și partizani. (v. decl. mart. Hruscă Constantin, Popa Marius).

Acuzatul GAVAT ȘTEFAN, mergea până acolo, încât amenința cu împușcarea pe subalternii săi, pentru că i-au adus vîi 5 băstinași, despre care el spunea că sunt partizani, spunând subofițerului Hruscă Constantin, care i-a adus la legiune pe cei cinci săteni: „dece mi i-ai trimis pe capul meu și nu i-ai achitat dumneata?“ La replica subofițerului că „nu are ordin să împuște fără judecată“, acuzatul a scos pistolul amenințându-l cu împușcarea, pentru neexecutare de ordin. Pentru a stimula pe subalterni la măsuri de represalii, asasinate și incendii, acuzatul dădea mereu de

exemplu acțiunea sa personală de incendiere a cătunului Stalnica pe care l-a incendiat, luând personal comanda unei companii de jandarmi și supraveghind executarea (v. decl. mart. locot. jand. Popa Marius, Bulatu Dumitru).

Acuzatul lt. col. GAVAT ȘTEFAN, ordonând împușcarea locnicilor pentru a fura, — fiind lacom de îmbogățire rapidă, porțirile lui criminale puteau fi oprite numai cu aur și bijuterii. Pentru satisfacerea lăcomiei de îmbogățire folosea orice mijloace, dar mai cu seamă însărcinânta populația cu represalii pe care le oprea numai contra aur, dolari sau alte lucruri de valoare. Pentru a-și ușura realizarea veniturilor prin jaf, acuzatul se folosea de un aparat întreg de funcționari și agenți provocatori, cari înscenau pretinse organizații de partizani în diferite localități, de unde pentru a nu fi omorâți fără judecată, primea aur și diferite lucruri de valoare.

Intre acești agenți cari au ajutat prin săntajarea populației pe acuzatul GAVAT ȘTEFAN, se află acuzatul WIELENTZ ALFRED.

WIELENTZ ALFRED, se apropie prin crimele sale de acuzatul Creștinu Avram, pe care l-a întrecut doar în ce privește denunțurile provocatoare de moarte a zeci de internați pe care i-a denunțat locot. Grigorescu Gheorghe, care a dispus să fie trimis peste Bug, unde au fost execuții.

Acuzatul WIELENTZ ALFRED, s'a făcut unealta criminală în slujba celorlalți acuzați mai sus numiți și a devenit cel mai apropiat informator al lt.-col. Gavăt Ștefan și slt. Ghineraru Florin. Căutând să se facă utili prin descoperirea pretinselor organizații de partizani și mai ales pentru a exploata populația locală și pe cei din ghetto, fiind omul de încredere al autorităților, — sub tot felul de amenințări, — storcea dela locitorii ghettoului, aur, bijuterii și obiecte de vadoare sau îi specula prin vânzarea diferitelor articole de primă necesitate mai ales sare și alte alimente. Orice refuz de a i se da lucruri de valoare, era urmat de un denunț, care de multe ori se putea termina cu împușcarea celui denunțat. (v. decl. mart. Hamzu Ion, plot. Ieșeanu Teodor, Bulatu D-tru, Griciuc Nicolae dr. Weiner I. Arénovici Bernard).

Omoruri, bătăi, schingiuiri, jafuri

HARANGA C. IOAN, sublocotenent, se face vinovat de omoruri, schingiuiri, bătăi și jafuri.

Martorul maior Robescu Ioan, care avea în subordine pe acuzat, declară că : acuzatul i-a adus la cunoștință că infirmierul evreu al batalionului ar fi spion, deoarece l-a văzut deseori plimbându-

se prin fața clădirilor ocupate de batalion. Deși martorul i-a spus acuzatului că-l cunoaște pe acest infirmier ca om de treabă și deci să-l lase în pace, totuși la câteva zile după această convorbire, acuzatul Haranga C. Ioan l-a împușcat pe infirmier. Temperamentul impulsiv, bătea câte odată timp de patru ore, țipând la victimă: „IMI PLACE CARNEA DE JIDAN, SÌ AM MAI OMORAT EU SÌ ALTI JIDANI“. (v. decl. Schaus Naftuli).

Bătea și jefuia pe evrei, luându-le obiectele de valoare, cu preferință ceasornice de aur, inele și monede. Martorul Schaus Naftuli, arată că a fost jefuit de acuzat luându-i ceasul, pulovărul și bocancii, în timpul acesta trecând un băiat pe stradă, Jojiu Melfing, a scos revolverul și l-a împușcat, tărându-pe șosea aproximativ un kilometru l-a aruncat într'un sănț.

COVILA COVETA SERGHIE, dispărut, era colaboratorul cel mai apropiat al sublt. Ghineraru Florin și al poliției secrete germane, era present la toate schinguiurile și împușcările, pe cari le făcea acuzatul Ghineraru și la care participa. Deoarece știa limba ucrainiană, își îndeplinea rolul criminal de informator al lui Ghineraru și al nemților, provocând schinguiuri și omoruri nenumărate. Este arătat de toți martorii ca un element foarte rău, vestit prin bătaile pe care le aplica victimelor, lăudându-se cu omorurle ce le făcea.

Ca toți ceilalți acuzați, bătea ca să jefuiască și nu scăpa nici o ocazie de a chinui pe oricine și cădea în mână pentru a-i stoarce banii sau lucruri de valoare (v. decl. mart. serg Gheorghe N. Ioan, Ilie Constantin, serg. Brătianu Petre, plot. Cristea Ioan, etc.).

BULATU DUMITRU, plot. jand. era spaima ghettoului Berșad. Umbla cu un gârbaci de cauciuc în mână lovind pe cine-i venea în cale, copii, femei, bărbați, dar mai ales pe acei care aveau nefericirea să fie arestați. Bătea cu patul armei, cu pumnii și cu picioarele. Dar, ca toți schingiuitorii, Bulatu bătea ca să poată jefui mai mult. Toți cei cari erau duși la postul de jandarmi, după ce erau bătuți îngrozitor, li se luau banii, obiecte de preț, haine, iar dela casele lor cearceafuri, până și paturile. Fura din lucrurile ce șoseau din țară, pentru internați și nimeni nu avea voie să întrebe de ce le reține pentru el, dacă nu voia să fie bătut, pentru a fura și mai multe dela nenorocii din ghetto, întrebuința orice mijloc, chiar și jaful (v. decl. mart. Geiner Oscar, Gulbeg F. Zaharia și Schaus Naftuli).

Fiind în subordinea acuzatului Ghineraru Florin, a participat cu acesta la multe din crimele lui. Astfel, după pogromul din satele Toplic, Zervits, Sobolievca, scăpând de peste Bug vreo 50 de evrei și refugiindu-se în ghettoul de la Berșad, au fost prinși de acuzatul

Bulatu, împreună cu Ghineraru, iar sub pretext că-i transferă peste Bug, AU FOST IMPUȘCAȚI ȘI ARUNCĂȚI IN BUG (v. decl. mart. Scherer Aron, Halfi E.).

NASTASE ION, plot. jandarmi, a fost șef de post la Berșad și Piatcovca. Umbla aproape în permanență beat, bătea pe cine întâlnea în cale. Astfel, avocatul Schrentzel, a fost bătut de acuzat, până la sânge. Noaptea colinda ghettoul, spărgând geamurile, obligeând femeile să iasă din casă pentru a le silui. Recunoscut ca foarte brutal, lacom după bunurile internațiilor, fura cu orice ocazie și orice lucruri de preț, dar mai ales ceasornice, verighete și bani (v. decl. mart. V. Zaharia, Bunea Boris, Dulberger S., Spareer Mira).

Un siluitor bestial, criminal sadic

Locot. GRIGORESCU GHEORGHE face parte din galeria marilor asasini, schingiuitori și jefuitori. Dela 18 Iulie 1941, până la 24 August 1941, a fost comandant al Comisiei I jandarmi din Chișinău, dela 14 August 1941 până la 24 August 1941 a fost la Tiraspol, până la 7 Septembrie 1941, când a fost mutat la Olgopol, unde a funcționat în aceeași calitate până la 30 August 1942. La 30 August 1942, până la 11 Februarie 1943, în calitate de șef de ploton de jandarmi, a fost mutat la Berșad.

In ghettoul dela Berșad, la data când acuzatul a luat comanda sectorului de jandarmi, erau 18.000 oameni internați. Acuzatului i s'a părut că suferințele internațiilor nu erau destul de mari și a luat măsuri, pe care numai o minte criminală le poate inventa de a mări și mai mult mizeria celor din ghetto. A interzis intrarea alimentelor în ghetto, măring astfel suferințele internațiilor, a început jefuirea locuitorilor de tot avutul lor, luându-le astfel orice posibilitate de a-și procura pe alte căi alimentele, — provocând astfel diferite boli, tifos exantematic, din care cauză au murit mulți oameni (vezi decl. mart. locot. Popa Marius, Petrescu Gheorghe, Dr. Gutman Iosef, Matias Bernard).

Se face vinovat de împușcarea unui inginer evreu, originar din Galați în Martie 1942, pe când se găsea la Olgopol (vezi decl. mart. Aurel Croitoru, dr. Gutman Iosef), intra în casele oamenilor, făcea percheziții, fără a motiva dece, dar îndată ce dădea peste dolari, aur sau lucruri de preț, le lua și pleca. De altfel e recunoscut de toți martorii că umbla în permanență cu revolver în mâna terorizând astfel populația (vezi decl. mart. Schneider Samuel, Schechter Z. etc.).

A fost văzut cum a împușcat lângă o fântână de lângă ghetto

un ucrainean (vezi decl. mart. Rorlich G. Lazăr, Riza și Halten Z.). Când intra în ghetto, străzile devineau pustii, ascunzându-se toți din calea lui, deoarece pentru vini imaginare bătea pe oricine întâlnea, dar mai ales dacă „steaua lui David”, pe care internații dela Berșad erau obligați să poarte în față și în spate, i se părea puțin strâmbă, constituia un prilej pentru bătaie și jaf. **BESTIALITATEA ACUZATULUI, MERGEA PÂNĂ ACOLO, INCÂT PENTRU SATISFACEREA POFTELOR LUI BESTIALE, SILUIA FETELE DIN GHETTO ȘI ACELEA CARE NU VROIAU SAU FUGEAU ERAU IMPUȘCATE** (vezi decl. Zenaida Podoroscaia). Se mai face vinovat de împușcarea a 89 evrei fugiți peste Bug la nemți, pe care i-a prins și pentru că nu i-au dat banii ceruși i-a trimis la Tiraspol iar de acolo peste Bug, care nu au mai ajuns, căci au fost împușcați în momentul trecerii Bugului, unde nu au mai ajuns căci pentru că nu contează viața evreilor (vezi decl. mart. Hallpern Z.).

Acuzatul teroriza nu numai pe evrei ci și populația băștinășă, pe care o trata cu aceeași cruzime, amenințându-i și împușcându-i (vezi decl. mart. Schefer Zizu). Ca toți ceilalți acuzați, brutaliza și amenință și pentru a stoarce ultimul avut dela localnici și deportați fixează chiar un impozit dela 1—2 napoleoni aur pe săptămână, pentru acei evrei care nu vroiau să fie terorizați, se mulțumea și cu pânzeturi, inele de aur, brățări, patefoane, blănuri, perdele, piei, plapume, cămăși, radio, până și umbrele (vezi decl. mart. Serg. Maj. Niculae Neagoe, Aronovici Bernard, Eckhaus Naftuli, etc.).

DUMITRESCU MIHAIL a fost șeful postului de jandarmi **Olgopol** din luna Mai 1943 și până la retragerea Armatei Române din Transnistria. În această calitate, în complicitate cu **Sârbu Macarie** și plot. **Sârbu Const.** teroriza populația, bătând pe evreii din Olgopol, în scopul de a obține foloase materiale, confisca monede de aur, lingerie, haine și alte obiecte, în scopul de a teroriza și jefui, punea în sarcina locuitorilor diferite fapte pentru a-i putea apoi aresta (v. decl. mart. Aurel Croitoru).

Incendiatorul satelor sovietice

Col. Rez. **PATRASCOIU NICOLAE** comandant al sectorului 3 Etape, având comanda unui detașament special compus dintr-o formațiune din reg. 6 vânători, un număr aproximativ de 50 soldați dela etape, 8—10 mașini cu ostăși germani și câțiva jandarmi, detașament care avea misiunea de a reprema acțiunea partizanilor. Acest detașament a executat o acțiune de represalii contra populației civile pașnice și fără a se fi dovedit că aceștia au înlesnit

acțiunea de sabotaj a partizanilor. Acțiunea partizanilor fiind di-baci condusă, învinuitul cu detașamentul lui nu s'a putut întâlni niciodată cu ei în luptă, din care cauză și-a vărsat ura criminală asupra populației pașnice, pe unde preteaza el că partizanii au trecut. Astfel în com. Hidrasovea, unde cu câteva zile înainte, fuseseră omorîți un căpitan neamț cu ordonația lui, drept represalii a împușcat pe soția unui localnic, pe care o acuza că bărbatul ei ar fi autorul împușcării neamțului, ordonând incendierea acestei case. A trecut în comuna Vilșinica unde a incendiat aproximativ 100 de case și a împușcat băstinași. Prin comunele unde trecea și incen-dia, confisca toate vitele și avutul populației, cu care victorios se reîntorcea la Berșad. A invitat la represalii și pe acuzatul Gavăt Ștefan; acesta neputând participa, deoarece a trebuit să asiste la înmormântarea jandarmului omorât de partizani, acuzatul Pă-trășcoiu, i-a răspuns: „ce, ție frică de răzbunarea rușilor?“

Fiind comandanțul sectorului 3 Etape, a avut în subordine și detașamentul 102 de lucru Balta, la care lucrau foarte mulți evrei deportați, pe care i-a supus unui regim de infometare și muncă excesivă din care cauză foarte mulți s-au îmbolnăvit grav (v. deci. mart. acuzat Ghineraru Florin, slt. Geamăna Florian, plot. Sârbu Gheorghe, Gavăt Ștefan, locot. col. Vermeser Victor, Norbert Tuscher).

Acuzatul CLINCEANU CONSTANTIN a fost comandanțul batalionului de evrei 129 Balta, ce depindea de sectorul 3 etape, ce se afla sub comanda colonelului Pătrășcoiu Nicolae.

In această calitate căpitanul CLINCEANU CONSTANTIN s'a remarcat prin încurajarea exploatarii neomenoase a celor ce mun-ceau, recurgând la șantaje, bătăi și schingiuri, precum și sustrageri din alimentele ce se cuveneau celor ce munceau (vezi decl. mart. Tudor Abramovici, Ițic Haim, Muller H.).

Acuzatul căpitan Clinceanu, în afară că fura din hrana și me-dicamentele batalionului, a maltratat atât pe martorul Zilberstein Monel, cât și pe alții într'un mod barbar, dându-le o hrana insufi-cientă și având veșnic biciul în mână, ordona subofițerului Solomon Ștefan, care era unealta lui, să bată.

Trimetea emisari în țară cu scrisori dela internați, prin care cereau bani, — pe care acuzatul ii reținea pentru el, — cazul Esche-nazi.

SOLOMON ȘTEFAN, serg. major, a fost zbirul detașamentu-lui 120 Balta ce se afla sub ordinele acuzaților Pătrășcoiu Nicolae și Climeanu Constantin, responsabil direct de regimul de teroare și jaful din acel detașament.

Martorii declară că serg. major. Solomon Ștefan, bătea pe oa-

meni până la sânge, mai ales pe acei ce nu-i dădeau bani și avea cutesanță să facă aceasta chiar în fața celorlalți ofițeri. Acuzatul avea obiceiul ca atunci când i se părea că soldatul sau gradatul bătea pe oameni nu îndestul de tare, lua el singur cureaua din mâna lor și bătea cu catarama centurei, până la epuizare (vezi decl. mart. Michel Adolf, Apoteker Zalman și Mueller Heinfich).

Exterminarea prin foamete și mizerie

ALEXANDRESCU CONSTANTIN, pretor la Berșad, a funcționat din Octombrie 1941, până în luna August 1942 și a făcut tot ce i-a fost în putință pentru a întreține un regim de foamete și mizerie care a dus la exterminarea a mii de evrei în lagărul acestui raion.

Acuzatul Alexandrescu Constantin, s'a făcut vinovat de toată tragedia care s'a petrecut în grajdurile colhozurilor din raionul Berșad, unde mureau mii de evrei cazați în aceste colhozuri din cauza tifosului și foamei.

Deși încalitate de pretor, era obligat să îngrijească de cazarea, hrana și starea sanitară a deportaților acuzatul le-a impus celor deportați o taxă de aproximativ 10.000 lei, pentru fiecare membru al familiei, ca să aibă dreptul de a se muta din grajdul colhozurilor în ghettoul Bersadului.

Cei ce nu avea de plătit suma în bani românești erau obligați să o plătească în bijuterii sau îmbrăcăminte, iar cei ce nu puteau să achite nici sub această formă, erau obligați să rămână în grajdurile acestor colhozuri, unde mureau din cauza frigului, tifosului exantematic și a lipsei de hrănă. Procentul de mortalitate din cauza tifosului exantematic a acestor deportați și cazați în condițiunile arătate de către pretorul Alexandrescu Constantin, ajunsese la cifra că din 20 persoane nu rămâneau în viață decât 3 (vezi decl. mart. locot. Petrescu Petre, Gheorghe Zaharia, Mathias Bernard, Malaester Hamsel, Zenaida Podobroscia și Zand Efroim).

MIHAILIUC CONSTANTIN acuzatul originar din Bucovina jud. Storojineț, s'a remarcat prin abuzuri și schingiuiri. A fost adus de pretorul Alexandrescu, care era rudă și instalat șef al poliției civile din Bersad. În această calitate mergea în permanență cu un ciomag în mâna și lovea pe cine întâlnea în ghetto și maltrata populația fiind sigur de protecția ce-i oferea vărul său Alexandrescu Constantin. Datorită teroarei ce o deslănțuia, acuzatul a reușit să-și însușească bani și alte obiecte de preț (vezi decl. mart. locot. Petrescu Pheorghe, Zenaida Podbroscia și Zand Eroim).

HATIEGANU ION, pretor în Transnistria, în raionul Olgopol, dela 1 Decembrie 1941 până la retragere. În această calitate în complicitate cu acuzatul Grigorescu și Dumitrescu s-au dedat la jafuri, din averea localnicilor, întrebuiuțând pentru aceasta toate mijloacele de terorizare: bătăi în piața publică, schingiuiri și chiar împușcări. Cu ajutorul organelor jandarmerești, făcea percheziții — com. Lisnici — pentru a ridica dela localnici, covoare, cearceafuri, patefoane, biciclete și mașini de cusut. Umbla în permanență cu o cravașă în mână, lovind cu o placere sadică pe toți acei pe care îi întâlnea în piețe sau pe străzi. În anul 1945, acuzatul a trimis în țară, tractoare, unelte agricole, ca și alte vite din raionul ce-l conducea, toate acestea fără plată, fiind confiscate dela localnici (vezi declarat. mart. Aurel Croitoru, Cârneală Ion, Radu Alexandru, Ilie Constantin, etc.).

Din cercetările ce s-au făcut la cabinetul acuzatorilor publici, constatănd din depozitii de martori, rapoarte de anchetă, acte scrise, emanând dela acuzați sau dela superiorii lor, actul de confrontare, toate corroborate cu interogatoriile acestora, constituiesc probe din care rezultă cu prisosință că faptele comise de acuzați nu au caracterul unor infracțiuni săvârșite cu scopul îmbogățirii prin jaf, cu scopul exterminării victimelor prin înfometare, bătăi și torturi, fie prin masacrarea în masă, ordonată sau executată după un plan dinainte conceput.

Având în vedere că pentru cercetarea faptelor săvârșite de acuzați, am fost sesizați prin Jurnalele Președinției Consiliului de Miniștri, iar pentru alții, ne-am sesizat din oficiu, în conformitate cu art. 5 alin. 2 D. L. Nr. 1318/945.

Având în vedere că pentru primii s'a dispus arestarea chiar prin mențiunile Jurnale ale Consiliului de Miniștri, iar pentru ceilalți, încuviințarea Acuzatorului Public Șef, de a se emite mandat de arestare, conf. art. 7 din suszisa lege, urmează că toți sunt trimiși în judecată în stare de arest, deoarece faptele lor sunt de o gravitate excepțională, pedepsinduse cu moartea sau muncă silnică pe viață.

Având în vedere dispozițiunile art. 8 din D. L. 312/945, prezentul Act de Acuzare se înaintează Consiliului de Miniștri pentru aprobare și pentru sesizarea instanței de judecată, Tribunalului Poporului.

Dat în București la 3 Mai 1945.

**Acuzator public șef,
A. BUNACIU**

**Acuzator public,
D. SĂRACU**

RECHIZITORIUL

D-lui Acuzator public șef A. Bunaciu

DOMNULE PREȘEDINTE, DOMNIILOR JUDECATORI AI POPORULUI, JUDECAREA CRIMINALILOR DE RAZBOI ESTE O DORINȚA DREAFTA A POPORULUI ROMAN. TRIBUNALUL POPORULUI ȘI DOMNIILE VOASTRE, PRIN SENTINȚA PE CARE O VEȚI PRONUNȚA, VEȚI FIXA O DATA IMPORTANTĂ IN VIAȚA POPORULUI ROMAN, O DATA, CAND POPORUL ROMAN, PRIN JUDECATORII LUI ALEȘI, A CHEMAT PENTRU A RASPUNDE PE TOȚI ACEIA CARI, FIE CA AU UZURPAT PUTEREA IN STAT ȘI AU TRADAT INTERESELE ȚARII, FIE CA, PROFITAND DE O STARE DE RAZBOI ȘI UN REGIM DE TEROARE, AU PATAT ONOAREA ȚARII. ȘI INTR'UN CAZ ȘI INTR'ALTUL, EI AU PERICLITAT VIITORUL ȚARII, EI AU ADUS ȚARA LA MARGINE DE MORMANT.

DOMNULE PREȘEDINTE ȘI DOMNIILOR JUDECATORI, dvs. veți judeca pe toți aceia cari au rupt firul alianțelor firești și al vecinătăților pașnice ale poporului român, au aservit țara și bogățiile ei, Germaniei hitleriste și au declarat un război criminal vecinei noastre, marelui prieten a popoarelor, UNIUNIH REPUBLICILOR SOCIALISTE SOVIETICE ȘI NAȚIUNILOR UNITE pe toți aceia cari, profitând de starea de război, au comis crime, multe crime, asasinate, jafuri, schingiuri atât pe teritoriul țării, cât și pe teritoriul unde s'a purtat războiul, pe toți aceia cari au supus la tratamente neumane pe prizonierii de război și populația pașnică din teritoriile cotropite.

In fața Domniilor Voastre, se află azi spre judecată un prim lot: asasini, jefuitorii, schingiuitorii, acei cari prin faptele lor s'au pus în slujba regimului de dictatură, au devenit stâlp principal ai regimului de teroare, al legionarilor și al lui Antonescu.

Toți acuzații nu sunt criminali obișnuiți

RĂZBOIUL LUI HITLER A FOST UN RĂZBOI DE COTROPIRE, DE SUBJUGARE, DE ASERVIRE A OAMENILOR SI A BUNURILOR LOR, UN RĂZBOI IN CARE LEGILE UMANE AU FOST DELA INCEPUT INCĂLCATE, UN RĂZBOI CARE AVEA LA BAZĂ ASASINATUL ȘI JAFUL.

In România, regimul de dictatură început la 6 Septembrie 1940, al legionarilor și al lui Antonescu, nu s-ar fi putut menține, nu ar fi putut face tot ceea ce a făcut, aducând țara la marginea prăpastiei, dacă n-ar fi avut unelte servile, instrumente criminale în acești asasini și jefuitori care prin faptele lor au sprijinit războiul, au sprijinit jaful.

Toți aceștia însă nu sunt criminali obișnuiți. Ei nu au comis o crimă, ei nu au comis un jaf sau o schinguiire. Ei au la activul lor zeci, sute și mii de crime, jafuri și schinguiiri. In felul acesta au devenit ei instrumente servile ale regimului.

Regimul lui Antonescu și al legionarilor s'a folosit de ei pentru a-și menține teroarea, făcând din ei stâlpi, stâlpi principali pentru continuarea teroarei pentru declararea războiului și continuarea lui. Iar ei, asasini și jefuitori, s'a folosit de regimul de teroare și război pentru a da curs pornirilor lor bestiale.

Criminalii de război, pe care urmează să-i judece Tribunalul poporului, fac parte din armată, dela cel mai înalt grad, până la cel mai mic, fie că unii din ei erau magistrați, fie că alții erau universitari, — toți însă au folosit în mod criminal poziția lor, pentru a teroriza prin asasinate, schinguiiri și jafuri, slujind astfel regimului de teroare și războiul criminal. Ei, deși n'au comis crimele lor într'un loc, sau deodată, fie că au asasinat unii la Odessa sau la Cernăuți, la Tg. Jiu, sau la Golta, Vapniarka sau Balta, totuși ei se leagă unii de alții prin aceea că crimele lor au folosit acelaiași regim de teroare, au folosit ducerii unui războiu criminal. In felul acesta ei apar azi în fața dvs. ca un lot compact de criminali, de asasini și jefuitori odioși.

Intre cei dintâi pe care i-ați ascultat și între cei dintâi, care, prin crimele lor odioase atât ca număr cât și ca mod de săvârșire, se află acuzații Macici, Trestiooreanu, Niculescu Mihail, Ionescu Radu și Bălăceanu Ion, adică grupul, primul grup al criminalilor dela Odesa.

MASACRUL DELA ODESA

Dominule Președinte, Domnilor Judecători ai Poporului, ODESSA este cotropită de armatele lui Hitler și armatele lui Antonescu

în ziua de 16 Octombrie 1941. După o rezistență eroică de luni întregi, după retragerea Armatelor Roșii, acest frumos și vesel oraș Marea Neagră cade în mâna cotropitorilor, în mâna asasiniilor. Dv. ați ascultat chiar din gura acuzațiilor ce s'a petrecut la Odesa la 6 zile după ocupare.

In ziua de 22 Octombrie 1941, la ora 17,45 clădirea comandamentului militar român din Odesa sare în aer. Ce a urmat? Din actele dela dosar și din depozitiile martorilor, pe care Dv. i-ați ascultat, rezultă categoric că încă în noaptea de 22/23 Octombrie 1941, comandanții de atunci au dat ordine de represalii.

A INCEPUT MASACRUL.

Toți martorii v'au arătat — și voi citi depozitiile din dosar — că încă în dimineața zilei de 23 Octombrie au fost văzute nenumărate cadavre și nenumărați spânzurați pe străzile și la încrucișările de străzi din Odesa. Probabil însă că împușcarea și spânzurarea dura mult, sau probabil că împiedeca circulația. Atunci, acuzații prezenți astăzi, răspunzătorii principali, s'au gândit la un sistem mai rapid.

Încă în dimineața zilei de 23 Octombrie 1941, sunt adunați în Odesa — spun ei — toți „comuniștii și toți evreii“, în realitate locuitorii pașnici ai Odesei. Toți erau duși la închisoare și de acolo însirăți în coloane lungi — nici nu se putea aprecia cât erau de lungi — spre niște magazii dela periferia Odesei.

ACOLO A INCEPUT MARELE MASACRU. ACOLO AU FOST ASASINAȚI IN MOD INFIORATOR — SPUN MARTORII — 25.000—30.000 LOCUITORI PAȘNICI AI ODESEI. În primul rând, erau așezăți în niște șanțuri antitanc făcute în apropierea Odesei, după cum s'a arătat de către martori, de apărătorii Odesei și împușcați în cap, câte 40—50 odată.

S'a părut execuțanților că sistemul este prea „încet și costisitor“ **PENTRU FIECARE OM, UN GLONT ERA PREA MULT.** Și atunci, Comandantul Batalionului 10 Divizionar găsește o soluție mai rapidă și mai ieftină; magaziile stăteau la dispoziție, oamenii au fost îngheșuiți în magazii, se fac creneluri în pereți și se trage cu mitraliere. Ne putem închipui scenele îngrozitoare care au avut loc atunci în aceste magazii, în care erau băgați tineri, copii, femei, bătrâni și bolnavi.

Nici acest procedeu n'a dat rezultatele dorite de MACICI, TRESTIOREANU și de cei trei inculpați lipsă, care s'au gândit să lichideze cât mai repede cu acești oameni. Atunci au închis ușile magaziilor, au pus paie în ferestre și pe acoperiș, au stropit totul cu benzină și au dat foc. Cei cari n'au murit de gloanțele mitralierelor trase prin crenelurile magaziilor, încep să fie acum arși. Scena

este îngrozitoare și înfiorătoare. Mamele își aruncă copiii pe ferestre din magaziile arzânde, crezând că găsesc oameni de inimă, care să-i salveze. **COMANDANȚII ACESTUI BATALION DAU ÎNSĂ ORDIN CA ACEȘTI COPII SĂ FIE IMPUȘCAȚI.** Asupra lor, în cădere dela ferestre până la pământ, soldații și ofițerii făceau exerciții de tragere și-i împușcau. Eșiau oameni în flăcări din magaziile care ardeau, se urcau pe acoperiș și unii din ei cereau să fie împușcați în cap, ca să moară mai repede. Când însă soldații îndreptau arma spre ei, aceștia nu aveau curajul.

In felul acesta, în prima zi, pe la ora 4-5, se termină masacrarea oamenilor din primele două magazii. Se amâna apoi operația pe a doua zi și apoi pe a treia zi, continuându-se cu împușcarea și cu arderea acestor oameni, crezându-se probabil că în felul acesta va dispare orișice urmă și orișice răspundere a crimei.

„AM LUAT MĂSURI PENTRU A SPÂNZURA...“

DOMNUL PREȘEDINTE ȘI D-LOR JUDECĂTORI, din cercetările făcute la instrucție și din depozitiile martorilor ascultați de dv. aiici, rezultă că în seara aceea de 22 Octombrie 1941, comandant al Odesei era general GLOGOJANU, care se afla chiar la Comandamentul Militar al Odesei. El a fost printre aceia care au murit din cauza exploziei. La un ceas după explozie spune un martor, apără generalul TRESTIOREANU pe teren. El era comandant secund la Divizia 10 Infanterie și preia comanda diviziei și automat comanda Comandamentului Militar al Odesei.

COLONELUL MOLDOVEANU, în primul moment crezând că Trestioreanu a murit în această explozie, spune: „Eu sunt comandantul diviziei“. Aceasta face dovada — aşa cum s'a arătat de către martori — că al treilea ofițer, în ordinea gradului, devine comandantul diviziei, dacă moare primul și al doilea.

După explozie, la o oră sau o oră jumătate, Trestioreanu este comandantul recunoscut al diviziei și comandant militar al Odesei. Ce a făcut Trestioreanu în această calitate?

Domnule Președinte, TRESTIOREANU comunică la București că cu ocazia exploziei a murit generalul Glogojanu și adaugă, — voi citi în întregime această telegramă venită dela Statul Major pe care o avea la dosar: „Până la această oră, în ziua de 23 Octombrie, ora 20,40 generalul Glogojanu nu a fost găsit. Este, probabil sub dărâmături. Numărul morților și al răniților nu s'a putut stabili. Operațiile de salvare continuă. Din clădirea ocupată de Comandament, a sărit în aer partea centrală și aripa dreaptă. Trupele din Odesa sunt la locul lor în stare de alarmă. Până la această oră nu

s'a mai semnalat nici o altă explozie, și nici un eveniment de altă natură.

Rămân, personal și cu restul comandamentului salvat până mâine dimineață când mă voi deplasa la Marienthal, unde voi reface comandamentul și legăturile, cu materialul care a mai rămas. Până atunci păstrez legăturile prin poșta civilă Odesa. Pe urmă: „Am luat măsuri pentru a spânzura în piețele publice din Odesa evrei și comuniști Comandant secund — Gorun General Trestio-reanu“.

Aceasta este comunicarea pe care o face generalul Trestioreanu la ora 20,40, în ziua de 22 Octombrie 1941, adică exact la 3 ore după data exploziei.

Cuvântul martorilor

Domnule Președinte, în dimineața zilei de 23 Octombrie, martorii ascultați și de dv., spun că au văzut cadavre și oameni spânzurați pe străzi și au auzit împușcături în timpul nopții. D. căpitan lume spânzurată și multe cadavre la toate încrucișările. Iată la fila 35, ce ne spune un martor, care n'a fost audiat aici: „Macer Cornnea“: In Octombrie 1941, mă aflam concentrat cu gradul de locotenent la compania de poliție. În dimineața zilei de 23 Octombrie pe orele 9 în oricare caz înainte de ora 12, am văzut mulți oameni morți și împușcați în interiorul orașului Odesa. Aceștia — după informațiile pe care le aveam — erau execuții de către soldații noștri, în urma ordinelor de „represalii“ date din cauza exploziei.

Mărculescu Eustațiu martor ascultat și de dv., arată același lucru: „In Octombrie 1941, eram concentrat cu gradul de slt. de rezervă în Bat. 10 Mitraliere Divizionar. Acesta, ca organ de mobilitate, făcea parte din Reg. 23 Inf. Călărași. Batalionul fiind o unitate, un corp aparte, stătea sub comanda directă a comandantului de divizie“.

Toți martorii în frunte cu Mărculescu Eustațiu, cu Nicoară Alexe și cu Mangăță și încă mulți alții, arată că această unitate, acest batalion divizionar, primea ordine și putea să primească ordine numai dela comandantul diviziei.

CINE ERA COMANDANTUL DIVIZIEI IN ZIUA DE 23 OCTOMBRIE 1941 LA ORA 7? Din telegrama dată de acuzatul Trestioreanu, rezultă categoric că el era comandantul acestei unități. Din declarațiile martorilor, rezultă Domnule Președinte și Domnilor Judecători, în mod clar și categoric, că masacrele au fost executate de acest batalion. Batalionul era la dispoziția diviziei, iar

divizia era comandată de Trestiooreanu. Deci atât din depozitele celor 4 martori, cât și din actul original, telegrama dată de Trestiooreanu, rezultă clar, mai întâi, că el a luat măsuri de represalii fără să aștepte nici o altă dispoziție și că ACEST MASACRU A AVUT LOC IN NOAPTEA DE 22/23 OCTOMBRIE 1941 ȘI IN DIMINEAȚA URMĂTOARE.

In acele zile Bucureștiul era și el preocupaț de cele ce se întâmplau la ODESA și cerea mereu rapoarte, cerea mereu lămuriri dând și ordine de asasinare.

Iată ce răspunde, la 11 Noembrie 1941, Marele Cartier general secția II-a : „CATRE PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIŞTRI, CABINETUL MILITAR AL CONDUCATORULUI STATULUI. IN LEGATURA CU ARUNCAREA IN AER A LOCALULUI OCUPAT DE COMANDAMENTUL MILITAR ODESA, AM ONOARE A RAPORTA CA, IN URMA ANCHETEI FACUTE DE GENERALUL DE DIVIZIE NICOLAE MACICI ȘI DE ȘEFUL SERVICIULUI ARMATEI A IV-A S'AU AFLAT URMATOARELE :

Intâi se face un reproș fostului comandant al diviziei, generalul GLOGOJIANU, că n'a ales locul bine, că n'a luat măsură de precauții, ca să nu fie instalat într'o casă minătă, arată cauzele exploziei și liniștește Bucureștiul cu următoarea frază : „Armata a IV-a trimis la Odesa, imediat după izbucnirea exploziei, pe comandanțul Corpului II armată, care a făcut primele cercetări, a dat dispoziții de ordine și, sub supravegherea sa, s'au executat represaliile ordonate“.

Macici este vinovat

Intr'un alt act, tot dela 12 Octombrie, se spune : — „Marele Stat Major raportează cauzele exploziei, — voi arăta imediat căruia fapt se datorește explozia și încercările acuzațiilor de a arăta că explozia a fost opera partizanilor, a populației locale și că deci ar fi fost „JUSTIFICATE“ represaliile. Chiar din actul lor oficial rezultă încă de atunci, și martorii v'au spus-o căruia fapt se datorește explozia dela comandamentul militar, adică unui act de război făcut de Armata Roșie înainte de retragere și nu de populația civilă „PARTIZANI“.

Iată ce spune acest act. Dupăce arăta cauzele exploziei, zice : Comandanțul Corpului II armată generalul MACICI, a fost la Odesa imediat ; a făcut primele cercetări și a ordonat REPRESALII“.

Domnule Președinte, avem două acte oficiale, două acte originale, din 1941, care se găsesc la M. St. M. semnat pe primul, și

ful Marelui Cartier General comandant adjutant Iocobici și pe cel de al doilea este un nume care nu se poate descifra.

Din două acte oficiale și din depozițiile martorilor rezultă categoric că generalul Macici a fost trimis la Odesa, cu ordin sau fără ordin, pentru că vom discuta și se va vedea chiar în ipoteza în care Macici va încerca să arate că a avut un ordin, ceea ce până acum s'a ferit să susțină — dar în tot cazul că a executat represaliile că a dat ordin și a supraveghiat masacrul populației civile din Odessa.

Dar, Domnule Președinte, martorii v'au spus: chiar dacă nu ar fi avut un ordin, chiar dacă eventual n-ar fi dat un ordin prin faptul că era ofițerul cel mai înalt în grad în acele zile la Odesa, prin faptul că automat a devenit comandant al garnizoanei, toți martorii v'au spus și TRESTIOREANU — toată lumea era la ordinele lui și nu se putea lua imediat ce a sosit d-sa, s'au prezentat și i-au raportat situația.

REZULTA CA EL ESTE RASPUNZATOR DE TOT MASACRUL PETRECUT LA ODESA.

De nicăieri din dosar, nu reiese, și nici vre-un martor și nici chiar acuzatul n'a încercat să arate că a luat o măsură de a împedeaca masacrul. Un ordin, un gest, un om n'a venit să spună că Macici a fost impresionat, că Macici a fost mișcat, că MACICI s'a cutremurat de sângele care a curs la Odesa în timp de trei zile. Nicăieri, nici el n'a încercat să arate acest lucru.

Din contră, toți spun că în tot timpul cât a durat acest masacru, era pe teren era „vigilent“, supraveghea și ordona.

De altfel martorii ni l-au deservit ca o fire impulsivă, ca un om care spunea că are „CURAJ“: curajul de a se lupta cu populația neînarmată, populația infometată și terorizată și de celelalte crimi care se petrecuseră în jurul Odesei.

Acestea sunt primele masacre care — Depoziția martorului Mănguță au avut loc la Odesa în 1941. Acestea sunt răspunderile generalilor, acuzaților TRESTIOREANU și MACICI. Culpabilitatea lor rezultă din acte oficiale originale, depozitii de martori și din calitatea lor oficială de atunci. În ce privește pe cei trei acuzați lipsă, locotenentul col. Niculescu Mihail zis Coca, care era comandantul batalionului 10, batalion însărcinat cu executarea masacrului, căpitan IONESCU RADU și cpt. BĂLĂCEANU EUGEN rezultă din declarațiile martorilor MĂNGUȚĂ ALEXE și MĂRCULESCU că ei au fost acei care au comandat batalionul și companiile din acel batalion, în zilele de 23, 24 și 25 a masacrării populației din magaziile de lângă Odesa. Iată ce spune martorul MĂNGUȚĂ.

In zilele de 24 și 25 Octombrie, după ce sărișe în aer Comandamentul din Odesa, bat. 10 divizională compania II-a din care fă-

ceam parte, a primit un ordin — fără a specifica — să plece cu trupa și alte unități române din Odesa și de a ne îndrepta spre închisoarea din Odesa, pentru a duce pe cei internați cu o destinație necunoscută. Chiar la poarta închisorii am văzut o spânzurătoare de care atârnau persoane. Am văzut pe mulți din acei impușcați pe caldarâm : am văzut pe foarte mulți din acei care mergeau spre magazii, obosiți, poate bolnavi, cădeau iar soldații ii împușcau.

Și ni-i descrie pe cei trei acuzați : La fața locului era locot, col. DELEANU, maior pe atunci, mort, maiorul Niculescu Mihail dela pretoratul militar, cpt. Ionescu Radu și locot. Bălăceanu Eugen care au ordonat executarea și au impușcat ei însăși sau au aruncat grenade sovietice în acele magazii pentru exterminarea oamenilor. Mulți dintre noi, ofițerii cari nu puteau suporta aceste scene, mai ales noi rezerviștii, am căutat să ne ascundem, din care cauză eram amenințați de cei trei acuzați lipsă : NICULESCU-COCA, IONESCU RADU și ceilalți, că sunt fricoși și că vom fi raportați.

Criminalul Alexianu acuză pe asasinii Macici și Trestioreauu

Domnule Președinte, Domnilor Judecători, pentru toate acestea răspund acuzații Macici și Trestioreanu.

Vinovăția lor mai rezultă și dintr'un alt act, pe care am să-l pun la dispoziția apărării, pe care astăzi t-am primit. Este răspunsul la interrogatoriu al lui Alexianu, — interrogatoriu luat la 25 Septembrie 1944.

Alexianu, întrebat de anchetatorii din Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice : Numiți persoanele cari sunt cunoscute ca vinovați de crimele să-vârșite pe teritoriul dintre Bug și Nistru", răspunde : „Ca persoane responsabile pentru schinguiările și exterminările în masă ale populației sovietice din Odesa și teritoriul dintre Bug și Nistru, pot numi personalități, cari în majoritatea cazurilor nu figurează în actul întocmit de Comisiunea de Stat U. R. S. S. privitor la Odesa și ținutul Odesa, și anume :

1. Generalul de Corp MACICI, care comanda armata din Transnistria și care a luat parte la exter-

minarea cetățenilor sovietici în Odesa în Octombrie 1941.

2. Generalul de Divizie TRESTIOREANU — comandantul diviziei 10 române de Infanterie, — care iscălise ordinul în Octombrie 1941, pentru exterminarea prin împușcare a câte 200 de evrei din Odesa pentru ficare ofițer român și german omorît. Această din cauză că la 22 Octombrie 1941, în fosta clădire a NKVD-ului s'a produs o explozie, unde au fost omorîți 100 ofițeri români și germani. După ordinul dat de Trestioreanu, au fost omorîți atunci circa 15.000 de cetățeni sovietici. Trestianu trebuie actualmente să fie la București sau în armata operativă română".

Domnule Președinte, Domnilor Judecători, este o nouă și puternică probă, a cărei valoare vă rog să o rețineți, pentru că vine tocmai dela fostul guvernator al Transnistriei, criminalul Alexianu, care în luna Septembrie 1944 arată culpabilitatea acuzațiilor Macici și Trestioreanu.

Pentru toate acestea, Macici și Trestioreanu, Domnule Președinte și Domnilor Judecători, urmează să fie judecați și încadrați în textele legii Nr. 313, din 25 Aprilie 1945, așa cum am cerut și prin actul de acuzare, pentru că s-au făcut vinovați de faptele prevăzute de art. 2, al. d și c, adică au ordonat sau au desăvârșit acte de teroare, cruzimi sau de suprimare asupra populației din teritoriile prin care s'a purtat războiul, sau au ordonat sau au săvârșit represalii colective sau individuale în scopuri politice sau din motive rasiale, asupra populației civile,

Incadrare faptele lor în aceste texte de lege, domniile voastre urmează să le aplicați pedeapsa prevăzută de art. 3, al. 2.

Domnule Președinte și Domnilor Judecători, acestea au fost asasinatele săvârșite de criminalii Macici și Trestioreanu la Odesa în Octombrie 1941.

Bucovina dată pe mâna unei bande de hoți

Regimul lui Antonescu, regimul de teroare a știut să-și aleagă oamenii în toate părțile și în toate posturile. Într'un alt oraș, tot

asa de vesel ca Odesa, se săvârșeau alte grozăvii, tot aşa de înfiorătoare prin modul bestial, prin modul fioros de a desprinde oamenii pașnici dela casele lor, de a nu ține seamă de plânsetele copiilor, ale mamelor, ale bolnavilor, luându-i și despărțindu-i pe unii de alții, deportându-i, omorându-i.

Bucovina, Cernăuți, au fost și ei martori și au suportat regimul de cruzimi, de teroare al călăilor CALOTESCU și STERE MARINESCU.

După moartea fostului guvernator RIOȘEANU, la Cernăuți s'a dus o bătălie pentru ocuparea „seanului domesc” de guvernator, pentru că guvernatorii în regimul lui Antonescu erau adevărați moșieri, care își administrau cum credeau sau cum se prîncepeau moșia.

După moartea lui Rioșeanu la 30 August 1941, guvernator al

Bucovinei, a fost numit acuzatul CALOTESCU.

Domnule Președinte și Domnilor Judecători, deabia înstalat acuzatul Calotescu se gândește să se înconjoare întâi de toate de o bandă de jefuitori, cu o bandă de terorizatori, care într'adevăr au băgat groaza în locuitorii Cernăuților, au săracit orașul și provincia.

Acest aspect ni-l descriu martorii DORI și TR. POPOVICI.

Ei ne arată cum Calotescu a predat, tot pământul pe mâna unor oameni fără nici o legătură cu această muncă. Întreprinderile mari și înfloritoare în timpul regimului drept și liber de un an al U. R. S. S.-ului, din Cernăuți, au fost predate pe mâna unor jefuitori, care în câteva luni au speriat Bucovina cu devastările lor. D. Doru Popovici declară: „BUCOVINA ESTE DATA PE MANA UNEI BANDE DE HOȚI“.

Acuzatul STERE MARINESCU, a fost primul aghiotant director de Cabinet a lui CALOTESCU. Am putea spune că STERE MARINESCU a fost șeful de Stat Major al criminalului Calotescu. Exemplul i l-a dat CALOTESCU.

Ghettoul dela Cernăuți

Pentru a-și putea îndeplini opera de jaf a trebuit întâi de toate, să deporteze, să alunge din oraș și din Bucovina pe locuitorii pașnici, care nu aveau altă vină decât aceia de a fi de altă religie sau de alt neam.

Calotescu, domnule Președinte și domnilor Judecători, dă ordin din proprie inițiativă, de deportare a Evreilor și înființarea ghettoului din Cernăuți și apoi din Dorohoi.

Iată ce spune în acest ordin Calotescu, prin care a adus atâtă jale și a dus la exterminarea după cum veți vedea, a zeci de mii de locuitori ai Cernăuților. Este ordinul Nr. 37/941.

Guvernământul Bucovinei, Cernăuți 10 Octombrie, Comandamentul militar al Bucovinei.

„Am onoarea a vă comunica că s'a hotărît evacuarea populației evreiești din Bucovina. Această populație evreească din municipiul Cernăuți va fi mai întâi, strânsă în ghettoul fixat de Primărie, de unde apoi va fi transportată pe calea ferată, treptat, treptat.

Aceasta este prima măsură din acest ordin de evacuare, adică de strângere a Evreilor din Cernăuți într'un ghettou.

Cum s'a făcut această operațiune?

Din spusele martorilor și din datele exacte pe care le avem, rezultă că în Cernăuți erau aproximativ 50 mii de evrei.

Acuzatul STERE MARINESCU și CALOTESCU le fixează un loc unde nu încăpeau, după mărturiile depuse în fața dvs. decât maximum 10—15.000 la care se mai adăugau locuitorii români sau locuitorii creștini în general din acel cartier devenit ghettou

Astfel au fost înghesuiți cei 50.000 de Evrei la Cernăuți în luna Octombrie 1941, când iarna se arătase așa de timpurie, cu toată furia, însăjumând și mai mult pe Evrei.

Au ajuns până acolo, încât — ne-o spun martorii — copii mici de 6 luni, de trei ani, de 8 ani dormeau în pod, iar alții în pivnițe. Au ajuns să doarmă câte 40 într'o cameră, într'o pivniță, sau în poduri. Închipuiți-vă dvs. într'un cartier periferic cu case nehygienice, cu case mici, ce înseamnă aceasta pentru copii, pentru bătrâni. Grozăvile acestea vi le-au spus martorii ascultați și le vom vedea din cirea altor depozitii ale altor martori, din care cauză mulți au murit.

Nu era suficientă această grozavie, ca 40 de persoane să stea într'o cameră, într'o pivniță, într'un pod; nu era suficient jaful la care fiecare a fost supus, înainte de a fi dus în ghettou, dar s'a adăugat înfometarea internațiilor prin izolarea ghettoului.

Proprietatea lui Calotescu și Marinescu

V'au arătat martorii că se înființase un gard de sârmă ghimpată la toate străzile și erau postați acolo soldați, să nu se permită ieșirea din oraș decât pentru două ore, îngreunându-le în felul acesta aprovisionarea. Mai departe, în această ordonanță dispunea criminalul Calotescu: „Operațiunea strângerii paza ghettoului, îmbarcarea și transportul până la punctele de frontieră revin aceluia comandament și inspectoratului de jandarmi Cernăuți“. Pentru această operațiune, adică a transportului, căci nu se gândeau să-i țină prea mult în ghettou acuzatul voia ca să-i transporte în Transnistria cât mai repede. A pus la dispoziție batalionul de jandarmi, batalio-

nul de infanterie. Mai departe,,Operațiunea de strângere în ghettou se va face la 11 Noembrie, după programul anexă“ . Și arată și modălitatea cum să se facă această adunare evreilor : „In această zi se vor lua din zori de dimineață, toate măsurile de siguranță necesare — scria ordonanța, — spre a împiedica orice „acte“... Oamenii erau luati dela casele lor în grabă. Toate averile evreiești devin din acest moment proprietatea Statului, respectiv a lui Calotescu și Marinescu. Aceasta este ordinul și cele cinci anexe pe care Calotescu le-a dat, primul în țară, pentru înființarea ghettoului și pentru transportarea evreilor în Transnistria.

DOMNULE PREȘEDINTE,
ONORAT TRIBUNAL !

Acuzatul CALOTESCU a fost confruntat la cabinetul acuzatorului cu generalul TOPOR la 26 APRILIE 1945, pentru a stabili că „n'am dat acest ordin de evacuare și de înființare a ghettoului“. Acuzatul Calotescu recunoaște că acest ordin era dat de el, iar martorul ascultat în apărare de Calotescu, colonelul Petrescu Gheorghe, v'a arătat categoric că n'a adus nici un ordin de evacuare dela București pentru Calotescu, că acuzatul Calotescu l-a chemat la guvernământ și acolo i-a spus: Compune ordinul de evacuare a evreilor și — — spune Petrescu — am formulat acest ordin după indicațiile din ordinul lui Calotescu. Deci acuzatul din proprie inițiativă a dat acest ordin. Orice încercare a lui Calotescu de a vă arăta domniilor voaștre că a dat ordinul de evacuare în urma unei măsuri venite dela Antonescu, trimisă cu Petrescu, nu e dovedită cu nimic, din contra: astăzi Petrescu Gheorghe v'a spus: „N'am adus nici un ordin de evacuare pentru Calotescu. Nu i-am trimis nici un ordin“. Avea el un ordin, dar nu către Calotescu, pentru ca să fie pe placul lui Antonescu nu mai aștepta alt ordin și s'a mulțumit să audă, să vadă eventual că ar fi posibil să se ia o atare măsură și din proprie inițiativă, dictase un astfel de ordin. Și vă voi arăta cum se considera Calotescu în Bucovina. El se considera omul lui Antonescu cum a și fost.

Acesta era generalul Calotescu.

El este autorul primei ordonanțe de înființarea de ghettou și deportare. El a recunoscut că este semnatarul acestei ordonanțe. A încercat însă să arate că aceasta a venit în urma unei dispozitii, în urma unei „sugestii“.

Această stenogramă ne arată clar că acuzatul considerându-se administratorul de moșie, făcea tot ce vedea că făcea iș stăpânul lui.

Domnule președinte, domnilor judecători, Calotescu este acel

care va trebui să răspundă în fața dvs. PENTRU MOARTEA A 30.000 DE EVREI, pentru că din cei 35.000 evrei, cății au plecat din Cernăuți în 1941 și 1942, s'au întors numai 6000, ceilalți au murit în Transnistria. Cum spunea generalul Calotescu: „*I-am trimis acolo, pentru că nu era populație, și să se ocupe satele goale, ca să trăiască în libertate*”, ia trimis la moarte însă.

Pentru aceste crime va răspunde și își va primi pedeapsa Calotescu.

Sfătuitorul lui Calotescu

Dar cel care l-a secondat, acel care l-a întrecut pe Calotescu în sadism, în crime, în jafuri, în schingiuiri, executate personal sau din ordin, este acuzatul STERE MARINESCU.

El a fost director de cabinet al lui Calotescu un fel de șef de stat major al Bucovinei. Iată cum îl descrie unul dintre martorii care l-au cunoscut, d. dr. DORI POPOVICI.

„*L-am cunoscut pe maiorul STERE MARINESCU, care a fost director de cabinețe a lui Calotescu din toamna anului 1941 până în primăvara anului 1943. În această calitate el a avut o activitate catastrofală, fiind omul cel mai de încredere și cel mai bun sfătuitor, adică cel mai intim sfătuitor a lui Calotescu*“.

Intimitatea dintre Calotescu și STERE MARINESCU o descrie și martorul Popovici ca o intimitate criminală, izvor de crimă, izvor de teroare, de jafuri și de schingiuiri. L-a cunoscut foarte bine. Era în așa măsură această intimitate încât Calotescu nu voia să ia cunoștință de actele prezentate ca dovezi, privitoare la incorectitudinea lui.

„*Chiar eu personal — spune Dori Popovici — am prezentat d-lui gen. Calotescu astfel de acte, adică i-am comunicat nu numai la telefon, dar și personal și nu a voit să ia cunoștință de ele. Un act privea o copie a unei autorizații din aceleia care se eliberau evreilor profesioniști, care nu trebuiau să fie deportați. Totuși maiorul MARINESCU pentru a jecmăni pe acești evrei profesioniști, le ridică autorizația veche și le elibera o autorizație specială, numai în schimbul banilor*“.

Și arată o serie întreagă de cazuri similare, din care rezultă că acest MARINESCU era inspirator într'o mare măsură, dar în tot cazul executorul gândurilor lui Calotescu pe teren. Spune martorul mai departe :

„*Maiorul MARINESCU avea puteri discreționare în trimiterea evreilor în Transnistria, trimițând sau reținând evrei după plă-*

cul lui“ și ni-l anată pe MARINESCU drept omul care nu respectă nici chiar dispozițiile date de Calotescu și chiar de el.

In ce privește criteriile după care unii evrei trebuiau să fie exceptați dela deportări, iar alții să fie reținuți din diferite motive, martorul ne spune :

„*Sterie Marinescu ridică și pe evreii care nu trebuiau deportați, iar dacă nu găsea un evreu care să fie deportat, reținea pe un membru al familiei sale și numai după ce se înțelegea cu dânsul asupra sumei ce trebuia plătită, acesta era pus în libertate. Dânsul trimitea camioanele pentru ridicarea acestor evrei, pentru ca astfel să-i poată jefui“.*

Ne mai prezintă aci martorul pe **Calotescu**, drept acel care împreună cu **Stere Marinescu** dispuneau despre deportarea evreilor în Transnistria și **Calotescu** era acel care acoperea toate crimele lui **Marinescu**, executând și gândurile probabile ale lui **Antonescu**.

DOMNULE PREȘEDINTE,
DOMNIILOR JUDECĂTORI,

Marinescu însă apare în toată hidoșenia lui cu ocazia deportărilor din vara anului 1942. La acea dată **Marinescu** devine și șeful „**Biroului II Evrei**“, adică acel care avea sarcina criminală de a executa deportările.

Cum proceda **Marinescu**? Aduna noaptea la comisariat sau la Guvernământ, sau la chestura poliției, pe funcționarii mari și mici al guvernământului. Pela 12 noaptea le dădea ordinul: „Acum este momentul. Mergeți la casele oamenilor, ridicăți-i în grabă și aduceți-i pe terenul Macabi“, — de unde a doua zi cu trenuri plumbuite porneau spre Transnistria. O serie întreagă de martori ne arată acest procedeu al lui **Marinescu**. Scenele erau îngrozitoare. Când locuitorii auzeau bătaia la ușă, fiecare știa ce-l așteaptă, iar acei cari eventual se găseau în posesia unui act care le dădea dreptul să fie exceptați după indicațiile date de **Calotescu** și **Marinescu** se credeau la adăpost, dar când apărea **Marinescu** sau oamenii lui și li se arăta actul, că este exceptat, **Marinescu** răspundea: „**NU EXISTA NICIUN ACT. TREBUESC BANI**“.

Numai banii aveau valoare pentru el. Așa se explică, domnule Președinte, și domnilor judecători, că au fost duși cetăteni polonezi, că au fost ridicăți bolnavi și bătrâni, invalizi de război.

Atât de mare era groaza în vara aceia, în Iulie 1942, când s-au făcut deportările, încât unii când auzeau bătăile în ușă, nu mai puteau suporta momentul ridicării și-și puneau capăt zilelor, pentru că

auziseră care a fost soarta celor care în Noembrie 1941 fuseseră trimiși în Transnistria la moarte de către Calotescu. Vi s-au relatat scenele din familia Nasch, unde **Marinescu** trimite patru oameni ca să ridice patru femei, un copil și o bătrână. Acestea auzind bătăile în ușă, cele patru femei s-au otrăvit. Înțând ușa au găsit cele patru cadavre întinse în cameră, o bătrână și un copil de 6 luni. Gardianul și soldații impresionați de această scenă plâng și se reîntoarce unul din ei pentru a-i raporta lui **Marinescu**, spunându-i: „**Domnule Maior, am fost la o familie unde s'a întâmplat sinucirea a 4 persoane și au mai rămas numai un copil și o bătrână. Nu putem să-i ridicăm**”.

Ei omorau ca să jefuiască

Aici apare fiara din om: **Marinescu** așa cum a fost și cum faptele lui l-au trimis aci: în loc să se impresioneze de copil și de bătrână, îl întrebă pe soldat, venind la fața locului: „**Dece plângi?**” Soldatul îi răspunde: „**DOMNULE MAIOR, AM ȘI EU DOI COPII ȘI O MAMA BATRANA ACASA**”, Care este răspunsul lui **Marinescu**? **10 zile carceră pentru soldat**, iar bătrâna și copilul sunt ridicăți și duși. Pe terenul Macabi, comerțul pentru exceptarea dela deportări devenise îngrozitor; unii oameni voiau să-și cumpere prelungirea vieții încă cu o zi, alții yeneau și-i implorau lui **Marinescu** înțelegere. Amintim cazul acelei femei cu un copil mic în brațe, care se adresează lui **Marinescu**: „**Domnule Marinescu, sunt numai cu copilul acesta mic, și n'am pe nimeni. Mă trimiteți la moarte, dacă mă deportați în Transnistria**”.

Răspunsul a fost un picior în piept și femeia se rostogolește împreună cu copilul de pe treptele tribunei. Acestea au fost faptele criminale, barbare ale lui **Marinescu** în ceeace privește deportările din Iulie 1942.

Dar **Marinescu** apare în toată amploarea sa bestială ca **JEFUITOR DE MARE CLASA**: nici un criminal, nici un asasin, nu este lipsit de celălalt aspect: al jefuitorului. **EI OMORAU CA SA JEFUIASCA**. Omorau pentru a se îmbogății.

Cum se încheia târgul

Marinescu și-a întins o rețea puternică în lumea aceea care mai rămăsese din Octombrie 1941 până în Iunie 1942. Atunci au fost deportați 30.000 de evrei. Au mai rămas deci 20.000 evrei în Cernăuți.

Asupra acestor 20.000 care au mai rămas, Marinescu își intinde rețeaua lui de afaceri, de spoliere, de jefuire. Comunicase prin oamenii lui că ar putea să „îmbunătățească eventual” regimul evreilor din Cernăuți, fie ca să le îngăduie mai multe ore în oraș, fie eventual să ridice obligația de a purta steaua lui David, bineînțeles în schimbul unei sume mari de bani. Pentru aceasta, Marinescu venea la București unde trata, pentrucă aici probabil erau evrei cu mai mulți bani, iar în Cernăuți primea cadouri primea servicii, primea covoare, primea bijuterii, primea aur.

Martorii vi l-au arătat aşa cum a fost. Clipper Natan ni-l descrie :

In calitatea mea de fost președinte al Comunității evreilor din Vatra Dornei m'am ocupat cu câțiva prieteni, tot din Bucovina, cu ajutorarea populației din Cernăuți și Transnistria. Cu d-nii Wasser, Soibel etc. Am luat contact cu maiorul Stere Marinescu, căruia i-am oferit lunar o sumă de bani ca să îmbunătățească în general situația evreilor din Cernăuți și în special să înceteze cu deportările în Transnistria și să prelungească orele de circulație pentru evrei, iar eventual, dacă se poate desființarea portului stelei lui David. Am fost personal cu d-nii Wasser și Schmidt acasă la maiorul Marinescu în str. Sabinelor în mai multe rânduri — adică lunar — și i-am înmânat sume mari de bani, după câte îmi amintesc în 2-3 luni câte 500.000 lei sau chiar mai mulți, iar alte 2—3 luni câte 250.000 lei. Aceasta s'a întâmplat în anul 1943“.

Și explică martorul : Am redus prețul dela 500.000 lunar la 250.000 lei când am văzut că maiorul Marinescu nu și-a respectat promisiunea de a îmbunătăți cu ceva situația populației evreiești dela Cernăuți“.

Iată, domnilor, cum ni-l descrie martorul Harband pe acuzatul Stere Marinescu, martor care a trăit scene din 1941 și 1942.

„In primele zile după 5 Iunie 1941 am fost chemat la guvernământ... pe urmă la d. Calotescu....“ și spune : „Calotescu nu primea pe nimeni acasă, dacă nu venea prin Stere Marinescu. Spunea că primește numai la guvernământ, iar la guvernământ oricine era obligat să se adreseze întâi maiorului Stere Marinescu.

In ceeace privește felul cum înțelegea maiorul Marinescu să se poarte, amintesc numai un caz.

D. Fischman, un blănări din Cernăuți, a venit la acuzatul Marinescu să-l roage să nu fie deportat cu familia sa. In acest scop i-a dat lui Marinescu 4 milioane lei. Marinescu și-a dat cuvântul de onoare că familia Fischman nu va fi deportată.

Aceste fapte s'au întâmplat în Iunie 1942, și două zi, Duminică, familia Fischman a fost deportată.

„Vecinii mi-au spus că maiorul Marinescu a executat personal ridicarea și deportarea“, probabil pentru ca să dispară urma jafului și a crimei.

Iar în ceeace privește familia Nasch, tot acest martor ne descrie scena cu soldați înduioși, speriați de moartea celor 4 și de cei 2 rămași în viață.

DOMNULE PREȘEDINTE ȘI DOMNIILOR JUDECĂTORI, Stere Marinescu înainte de a deporta evrei, întrebuința toate sistemele de a jefui această populație, prin jaful acesta organizat — organizat criminal de perfect, am putea spune așa încât populația aceasta din 1942, cei 5.000 de evrei care au fost deportați în 1942 au rămas despisiați de avutul lor, desbrăcați și jefuiți. Plecarea lor s'a făcut în vagoane plumbuite desbrăcați, așa încât n'au avut nici norocul probabil al celorlalți de mai înainte, care au mai dus cu ei ceva, pentru ca să-și poată cumpăra alimente pentru copiii, bolnavii și ceilalți.

Răspunsul îl dăm noi mâine

Stere Marinescu a avut grije ca înainte de a-i deporta să le ia tot avutul, să plece despisiați de bani, de haine și de orice lucru de valoare.

Numai în felul acesta credea el că opera aceasta de exterminare, de trimitere la moarte, se realizează mai repede.

Dominul președinte, martorii —*au fost peste 100 martori ascultați la cerceări* — ne arată zeci și sute de cazuri de jaf, umiliri, dar în general toate se asemănă, toate au pecetea sadismului, a poftei de îmbogațire, a lipsei de omenie a crimei intrupate în Stere Marinescu. **EL SE FACE VINOVAT DE MOARTEA MULTOR CETĂȚENI DIN CERNAUȚI** prin deportarea din 1942, când n'a ținut seama de însăși dispozițiile date de călăii Bucovineni de a excepta pe bolnavi, invalidi, cetăteni străini, etc.

Domnul președinte, ne spune martorul Harband dacă nu mă însel, că ascultând radio Londra și Moscova, într'o seară în 1942, unde se dăduse un avertisment guvernului din România de atunci, ca să nu deporteze pe polonezi fiind cetăteni străini, supuși atunci ai statului Chilian, Marinescu vine și spune: „Auziți ce spun ăia dela Londra și Moscova, răspunsul îl dăm noi mâine“.

Si a doua zi dimineață, călcând chiar dispoziții date de Calotescu și de el, pentru ca să aibă numai o acoperire formală, cum se va vedea, ia măsuri să fie deportați bolnavii din spitale, chiar polonezi, după cum ați ascultat scena impresionantă a martorului

Gheltner, care v'a arătat că sute de evrei polonezi care trebuiau să se bucure de excepția aceasta dela deportare au fost ridicăți și duși în Transnistria.

Dintre ei, v'a spus martorul Gheltner, din 300 cât știa el, s'au întors abea 5. Acolo i-au murit cei trei copilași, pe care el i-a arătat lui Marinescu înainte de a-i deporta.

„Domnule maior, am acte că sunt cetățean polonez, am acte din care rezultă că trebuie să fiu exceptat, pașaport cu viza consulatului Chilian, fie-vă milă”.

Răspunsul lui Marinescu a fost: „NU MA INTERESEAZA; NUMAI PAȘAPOARTELE GERMANE SUNT BUNE; PLEACA!”

„Dar, d-le maior, uite un copil de 6 luni unul de trei ani, unul de 7 ani, unde să merg cu ei; n'am nimic: căruciorul e lângă mine”.

„NU MA INTERESEAZA, PLEACĂ!”

„Dați-mi voie să dau puțină apă copiilor”.

Dar acuzatul Marinescu a dat cu piciorul în găleata cu apă. Copiii plâng și se îndreaptă cu toții spre trenul care trebuia să-i ducă în Transnistria de unde cei 3 copilași nu s'au mai întors.

Domnule președinte, și invalizii trebuiau să fie exceptați, după dispozițiunile date, acuzatul Marinescu trece și peste aceasta, ridică o serie întreagă de invalizi. Pentru că nu aveau bani să-i dea îi trimitea la moarte în Transnistria.

PĂNĂ ȘI NEBUNII AU FOST RIDICAȚI. Cei 66 de nebuni din ospiciul Comunității evreiești sunt ridicăți și trimiși în Transnistria unde, după cum v'au spus martori, au murit cu toții.

Deci, Stere Marinescu apare ca unul din cei mai sadici, ca unul dintre cei mai fioroși crimiinali, care nu are nici o tresărire de omenie în el, nu-l mișcă, nici măcar copiii părăsiți, nici bătrâni fără copii, nici părinții care imploră apă pentru un copil, nici actele categorice de excepțare. Trece peste tot, bunul plac, porniri criminale acestea l-au stăpânit și condus.

Consecințele? Dintre cei 4.500—5.000 evrei câți au fost deportați din ordinul lui atunci, conducând el opera de deportare și de selecțare a celor deportați, nu s'au întors decât câteva sute.

Tot așa de fioros, tot așa de criminal apare și sub aspectul lui de jefuitor.

Toate aceste măsuri de a nu ține seama de acte și de a nu ține seama de dispoziții, pornesc numai din pofta lui de îmbogățire. Excepța pe oamenii care după măsurile lor ilegale, criminale trebuiau să plece, și excepța dacă primea bani. Trimetea însă pe cei care trebuiau să fie exceptați, pentru că nu aveau aur, pentru că nu aveau covoare scumpe, pentru că nu aveau lucruri de valoare. Iși organizează în ceata aceea, banda aceea de șantajisti, de hoți, care cutreerau

casele, nu numai în Cernăuți, dar și în București, după cum ați văzut, lăsând să se înteleagă că ar putea să facă ceva pentru evrei, în schimbul unor sume mari de bani.

DOMNULE PREȘEDINTE ȘI DOMNIILOR JUDECĂTORI, din cei 50.000 de evrei din Cernăuți cari au fost deportați, s'au reîntors numai 6.000.

Acetea au fost crimele și măsurile criminale de deportare, de exterminare în orașul Cernăuți.

Și la Dorohoi

Dar Calotescu, guvernatorul Bucovinei, ia același măsuri și în orașul Dorohoi, oraș care face parte din Moldova, dând ordin de evacuarea populației evreiești din Dorohoi.

Iată ce ne spune un domn martor, *Mihai Popescu*:

Un grup de demnitari ai Dorohoioiu lui cari vor veni în curând pe banca acuzațiilor pentru a răspunde de crimele lor, au cerut lui Calotescu ca să evacueze și evreii din Dorohoi.

Impreună cu prefectul au plecat la Generalul Calotescu, pentru a cere soluționarea problemei evrești în Dorohoi.

„SOLUȚIONAREA“ problemei evreilor din Dorohoi ERA DEPORTAREA.

In urma acestei intervenții, în Noembrie 1941, s'a dispus de Guvernământ printr'un ordin, pe care l-am văzut îscălit chiar de generalul Calotescu, s'a dispus evacuarea evreilor din Dorohoi, lăsând însă latitudinea prefectului să rețină pe cei necesari.

Iată, DOMNULE PREȘEDINTE, un prim martor care îl descrie pe generalul Calotescu și ne arată cum acuzatul Calotescu ia măsuri, dispune ca și în Dorohoi să se facă evacuarea, deportarea.

D. Dr. TRAIAN POPOVICIU, ne arată același lucru, că generalul Calotescu a dat ordin, ca și evreii din Dorohoi să fie evacuați și transportați în Transnistria.

Tot așa d. Popovici Dori mi-l descrie pe Calotescu, ca omul care a luat măsuri pentru deportarea evreilor din Dorohoi, ceeace de altfel, el a recunoscut și la cercetări și la interogator, că a dat acest ordin de evacuare.

Din cei 12.000 de evrei din Dorohoi deportați, s'au întors 6.000

IN CERNĂUȚI ȘI DOROHOI, DIN TOTALUL DE 58.000 DE EVREI DEPORTAȚI SE REÎNTORECE 12.000.

Domnule Președinte și Domnilor Judecători, Calotescu și cu Marinescu la Cernăuți fiind administratori — se considerau ei — pe „moșia lui Antonescu, nu făceau altceva, decât să execute mă-

suri similare cu călăul *Antonescu*, care trimisese poporul român într'un război criminal împotriva UNIUNII SOVIETICE. El au fost aleși pentru a duce în toate regiunile în toate orașele și satele, exemplul criminal al lui *Antonescu*. Si ei s'au arătat tot aşa de sadici, tot aşa de fioroși, tot aşa de criminali, ca și *Antonescu*, indiferent unde erau.

Ei se știau, într'adevăr, fără nici un control. Nu și-ar fi permis Calotescu cu dela sine putere să ia măsuri, decât într'un regim unde teroarea era ridicată la rangul de valoare, la rangul de calitate, însușire bună. Nu și-ar fi putut, desigur, permite nici *Marinescu* să jefuiască ca în codru, decât într'un regim politic, într'un regim criminal de dictatură ca acela al lui *Antonescu*. Căci prin faptele lor la Cernăuți au băgat spaimă în populație, nu numai în cea evreiască, dar și românească. Jafurile lor, crimele lor au speriat nu numai pe evrei, au înfiorat întregul popor român. Era un semn că acest lucru se putea întâmpla cu ori cine — care ar încerca, ca printr'un gest — și ne arată d. TRAIAN POPOVICI acest lucru — să se desolidarizeze, deci să le arate că cea ce fac nu era just.

Numai ei erau apreciați, numai ei erau avansați, oamenii cari se complăceau în jurul celorlalți criminali.

In acest mediu ei și-au găsit teren prielnic, pentru a da curs pornirilor lor criminale, pornirilor lor de asasini și de jefuitori. Numai de ei s'a putut folosi regimul, pentru a se menține într'o regiune sau în altă regiune, mai mare sau mai mică, jefuind populația, terorizând-o prin crimele lor.

PENTRU ACEEA, POPORUL ROMÂN ASTĂZI LE CERE SOCOTEALA, ÎI CHEAMA INAINTEA DVS. PENTRU A RASPUNDE, PENTRU A-I JUDECA DREPT, DAR ASPRU.

Ei se încadrează în dispozițiunile legii 312 din 945, aşa cum se arată în actul de acuzare.

Calotescu Cornel și Stere Marinescu se fac vinovați de faptele prevăzute de Art. 2 literele d, e, f, m, g, k, l.

EI URMEA ZĂ SĂ-ȘI PRIMEASCĂ CÂT MAI REPEDE ACEASTĂ PEDEAPSĂ, urmând ca execuțarea sentinței să se facă tot aşa de repede, pentru ca poporul român să respire ușurat cu un ceas mai devreme, știind că de un prim lot, de un prim grup de criminali de războiu se desparte, se ușurează și ceilalți urmând să-și primească pedeapsa meritată pîntru crimele lor cât mai curând posibil.

Crimele, masacrul dela Odessa, deportarea dela Cernăuți și cu jafurile mari pe care Calotescu și cu *Marinescu* le-au comis în toată Bucovina în toată grozăvia lor, par însă lucruri mai puțin înfiorătoare, față de cea ce s'a petrecut într'un alt județ, la Golta.

Dominule Președinte, domnilor Judecători, pentru acela care

va încerca să însemne, să descrie seria aceasta de crime, de asasinate, de jafuri și schinguiiri, pentru istoricul care va concretiza, va fixa această epocă din viața poporului român, — epoca regimului de teroare al lui Antonescu, — va fi greu când va ierarhiza, când va pune problema ordinei acestor crime, cu care să înceapă, care este mai grozavă, care a fost mai însășitătoare, care a fost mai înfiorătoare, mai cutremurătoare : Masacrul dela Odesa ? Masacrele de lângă Dalnik ? unde și-au găsit moartea cei 25.000—30.000 de locuitori pașnici ai Odesei, sau ceeace s'a petrecut la Cernăuți, Iași, Iampol sau Golta ?

Toate sunt la fel de înfiorătoare, la fel de barbare. Totuși, când te oprești asupra uneia dintre ele, ai credința fermă că aceste massacre au fost cele mai oribile, cele mai înfiorătoare.

Când se pronunță numele de Golta, prin asociație de cuvinte îți vine în minte și numele de „GOLGOTA”, Golta a fost întrădevăr o Golgotă a populației din acel județ, dar mai cu seamă a populației evreeești de acolo și a aceleia din țară, deportată acolo.

IN JUDETUL GOLTA, Domnilor judecători, ȘI-AU GASIT MOARTEA 70.000 DE LOCUTORI EVREI ; 70.000 de oameni au pe conștiința lor, Isopescu Modest, Pădure, Melinescu, Bobei, Creștinu, Landau și toți ceilalți din acest grup.

ISOPESCU MODEST, ucigașul dela Golta, a fost numit prefect în acest județ în Octombrie 1941. Prima măsură pe care o ia asasinul Modest, este de a înființa ghettouri pentru evrei și pe urmă lagăre.

Ce însemnau ghettourile, ce însemnau lagărele, pentru populația evreiească de atunci ?

INSEMNAU MOARTEA, așa cum s'a dovedit.

Inainte de a-i duce în lagăr, ei erau jefuiți, ei erau schinguiiți. Înainte de internare, evreii erau triați, trierea constituind un prilej de jaf, bătăi, — ca la Marinescu, — creiată anume pentru evrei pentru a-i jefui, pentru a-i umili, pentru a-i înjosii.

ISOPESCU MODEST dispune să se înființeze lagărele din jud. Golta, încă în luna Octombrie : Bogdanovca, Dumanovca, Acmețca, sunt legate de crimele acestui asasin odios.

In 1941, iarna venise mai de timpuriu, toată câmpia Ucrainei, vântul rece din Octombrie și Noembrie secera viețile populației desbrăcată și dusă să trăiască în cocine, căci acestea erau lagărele și ghettouriile unde interna Isopescu Modest, Evreii de atunci, în grajduri fără uși, fără ferestre, fără paturi, fără îmbrăcăminte și fără alimente, acolo a dus Isopescu Modest zeci de mii de cetățeni pașnici, cu gândul, cu hotărîrea de a-i extermina. Inainte însă de

a-i extermina în mod rapid, — pentru că toți au avut acelaș gând, — văzând că jaful și infometarea nu aduc îndeplinirea acestui scop de exterminare, au recurs la acela al **EXTERMINARII IN MASSA**.

Cele mai chinuitoare suferințe

Internații dela Bogdanovca, Dumanovca, Acmechetca și alte lagăre din județul Golta, au cunoscut până la moarte cele mai chinuitoare, cele mai îngrozitoare lipsuri și suferințe.

Erau mai întâi izolați complet de populația localnică, erau impiedecați să se aprovizioneze.

La Bogdanovca, 40 de zile nu li s'a admis să-și aducă alimente, să se aprovizioneze în mod normal, iar când populația locală căuta să aducă ceva, să vândă chiar internaților, oamenii lui Isopescu, călăii lui Isopescu, și băteau, și amenința cu moartea, le confiscau averile, alimentele și le vindeau ei pe urmă internaților contra aur. Numai contra aur. Aceasta avea valoare pentru Isopescu și pentru toți ceilalți, pentru că el îi patrona.

La Bogdanovca, pentru că aci s'a petrecut cel mai înfiiorător, aci a avut loc cel mai însăjător masacru, în luna Decembrie 1941, vine ordin dela Isopescu, prin Pădure și prin Mănescu, către acuzatul Melinescu **CA TOȚI** cei care rămăseseră în viață, 40.000 — acuzații susțin că au numai 25.000, **SA FIE EXTERMINAȚI**.

Inainte de exterminare însă, oamenii lui Isopescu în frunte cu BOBEI și IZU LANDAU și ceilalți, au găsit un mijloc, ca și Stere Marinescu, de a-i jefui. Mai întâi cu proces-verbal, Bobei și cu Landau specialistul în căutarea aurului și valorilor. Intocmeau un proces-verbal, din care nu dădeau niciun exemplar, cel puțin aceluia dela care se lua aurul, și spuneau că se înaintează prefecturii. Nu s'a făcut până acum nici o dovdă nicăieri, unde sunt aceste valori, nici nu s'a arătat unde le-au depus și ce acte de deschidere au primit. Au adunat, au jefuit, însă mai întâi aparent, legal, au spus ei că trebuie să ridice tot aurul dela Evrei. Cum însă oamenii nu s'au despărțit de ultimul lor avut, pentru că știau ce înseamnă Transnistria, fără un ban, fără un lucru de valoare, pentru că erau copii și bolnavi acolo, nu s'au despărțit de acest avut al lor cu procesul verbal. După ce i-au infometat vre-o 40 de zile, au găsit un procedeu mai criminal, de o stoarce și ultimul ban. Într-un lagăr de 48.000 de oameni, înfințează o brutărie, o brutărie care produce maximum 500 de pâini pe zi. Cei care au rezistat în fața procesului verbal să dea aurul, să predea banii, să dea lucrurile de valoare, dolarii și tot ce aveau, în fața pâinii calde pe care

acuzații o plimbau în fiecare dimineață (Bobei și cu Landau) pe la casele cu copii inflămâniți și bolnavi, nu puteau rezista, pentru că pânea se dădea numai contra aur. Bobei și cu Landau spuneau: cine dă 5 ruble aur, are o pâine. Închipuiți-vă, părinții care aveau copii mici, carea aveau bolnavi în familie și rezistaseră la procesele verbale ale lui Bobei și nu dăduseră aurul și lucrurile de valoare, închipuiți-i pe ei când aceștia veneau cu pâinea caldă și copiii cereau pâine, bolnavii cerea pâine. Pâine, zice Landau? Dați bani, aur și veți avea. Bobei: PAINE VREȚI? DAȚI AUR. Scoteau și dădeau ceeace nu au reușit să scoată cu procese verbale și cu amenințări. Copiii nu știau că banii trebuie păstrați, eventual pentru alte vremuri mai grele, ei simțea miroslul pâinii calde, plângneau și cereau.

Metodele odioase ale asasinilor

In felul acesta, timp de câteva zile au reușit să stoarcă ultimele lucruri de valoare dela internații. Pentru ca la 21 Decembrie 1941 să vină ordinul de exterminare.

Acuzatul Melinescu ne descrie acest ordin, arată filiera lui: Isopescu, Pădure, Mănescu și ajung la Melinescu. Ordinul de exterminare, spune Melinescu, era semnat de Pădure, venit dela Prefectură, contrasemnat de Mănescu și dat lui de către un polițist al prefectului pentru executare.

Aici Melinescu are un moment de tresărire de umanitate. A înțeles el să-i jefuiască, a înțeles el să-i schinguiască, a înțeles Melinescu să mai împuște câteodată sau să bată, dar exterminarea aceea de 48.000 de oameni n'a putut-o înțelege și a spus că nu poate să execute. Nu poate.

Atunci a urmat pedeapsa lui Isopescu, care l-a înlocuit dela post, iar execuția s'a făcut sub supravegherea lui Mănescu și a polițiștilor trimiși de Isopescu cari, înarmați, purtau la mână banderola albă pe care era scris: Poliția română. Intr'un județ această poliție putea să fie numai sub ordinele Prefecturii.

In ziua de 21 Decembrie 1941, apar în lagărul dela Bogdanovca oamenii lui Isopescu, apar asasinii lui Isopescu, în frunte cu MĂNESCU VASILE.

Ei obligă pe internații să intre în cele patru mari grajduri, cari erau acolo. Mai întâi copiii, infirmii, bolnavii și bătrâni, cari nu se puteau mișca sau în orice caz nu puteau suporta un drum mai mare, au fost băgați în primul grajd. ACOLO, EI AU FOST IMPUȘCAȚI, au fost masacrați. Dar exact după tipul criminalului Macici și al lui

Trestiooreanu, Niculescu, Bălăceanu și Ionescu Radu voiau și ei să dispară urmele crimelor. De acea și ei au aruncat benzină peste grajd și i-au dat foc.

In acest timp internații din celelalte grajduri vedeau sau auzeau tipetele desnădăjduite, vaetele copiilor, cari se topeau în vâlvătaia focului din grajdul de alături.

Astfel au fost execuții infirmii, copiii și cei neputincioși să facă drumul, în timp ce internații din celelalte trei lagăre erau supuși ultimului jaf. Li se spunea: lăsați totul, nu mai țineți nimic la voi fiindcă MERGETI LA MOARTE.

Ei sunt scoși din grajduri și duși în grupuri de câte 30-100 persoane în râpele aflate la 2-3 km. lângă Bogdanovca. Înainte de a trece la execuție, internații, condamnații la moarte sunt trecuți printr'un ultim purgatoriu al jafului: printr'o pădurice, unde erau desbrăcați și jefuiți, unde li se tăiau degetele dela mâini ca să li se ia inelele, unde li se smulgeau dinții din gură, dacă erau de aur. Internații erau duși apoi în fața unei râpe adânci de 30 de metri — spunea un martor eri — PUȘI CU FATA SPRE RÂPĂ unde apoi cu pistolul la ceafă ERAU IMPUȘCAȚI.

Iosopescu se distrează

A durat astfel operația masacrului în zilele de 21-22 și 23 Decembrie 1941. Au venit sărbătorile. Asasini au crezut că după o muncă criminală, au dreptul la odihnă și au amânat masacrarea celorlalți până în ziua de 28 Decembrie 1941.

Între timp, apare pe teren Isopescu îmbrăcat, ni-l descrie un martor, cu o blană lungă, bună, elegantă, cu o căciulă tot aşa de frumoasă, într-o mașină. El vine să delectează, fotografiază grupuri, cadavre, pădurea, locul masacrului. Vrea o dovdă pentru el, vrea să aibă conștiință împăcată că într'adevăr a fost executat ordinul. De aceea fotografiază la fața locului rezultatul crimelor și apoi pleacă liniștit. Aceasta s'a petrecut în ziua de 24 Decembrie. Probabil că apoi și-a sărbătorit Crăciunul în liniște, în liniștea de mormânt pentru cele câteva mii de oameni cari acum erau execuții.

Cadavrele sunt arse

În ziua de 29 Decembrie, operația de execuție este terminată. Tot pentrucă acuzații nu voiau să rămână urme, tot pentrucă le era frică că unele corpuri puteau fi găsite, ceeace ar fi constituit o

puternică doavadă contra lor, ei iau măsura arderii. Iată cum același sistem apare peste tot : arderea, distrugerea probelor. El nu este al lor ; sistemul vine dela dascălii lor, dela Hitler și dela formațiile S .S., care lucrau astfel în țările cotropite.

Au fost aleși dinainte 200 de oameni din cei 48.000 de internați considerați a fi mai puternici și mai rezistenți pentru a îndeplini opera de ardere. Două luni de zile au lucrat cei 200 de supraviețuitori la arderea cadavrelor : două luni de zile ei au făcut ruguri : un strat de lemn și de paie, un strat de cadavre aşezate, un cadavru mai slab, lângă altul mai gras, apoi iar un strat de lemn și paie, iar un strat de cadavre, unul mai gras altul mai slab. Această aşezare a cadavrelor — unul gras și altul slab — era făcută pentru ca nu cumva, din cauza lipsei de grăsimi să nu ardă toate cadavrele și să se ajute reciproc unele pe altele, pentru că focul să fie alimentat mai bine și să se mistuiască ori și ce urmă de doavadă.

De multe ori, — spunea un martor aici, eri, — am fost obligați să ne ardem proprii noștri părinți, propriii noștri copii, soții sau frații. Si eram amenințați cu împușcarea dacă nu executam cât mai repede, ceeace s'a și întâmplat : 150 din cei 200 de supraviețuitori, însărcinați cu arderea cadavrelor, au fost pe urmă împușcați, pentru că nu au executat ordinul destul de repede. Au mai rămas numai 50 din cei 200. Abea la sfârșitul lunei Februarie s'a terminat această operă a arderii cadavrelor masacrului dela Bogdanovca.

Nu s'a oprit aci ISOPESCU MODEST, pentru că ordinul nu era numai pentru Bogdanovca. Melinescu ne spune că ordinul era dat pentru tot raionul : pe pretura lui Bobei, pe toate preturile probabil, pentru că la Dumanovca a continuat masacrarea, însă nu deodată ; acolo oamenii au spus că **ESTE PREA OBOSITOR SA OMORI INTR' O ZI 10.000 DE OAMENI.**

La Dumanovca erau 18000 de internați. Aici și-a ales Isopescu Modest un grup mai mic, dar de mai multă încredere, și le-a spus asasinilor : faceți operația în serie : **MASACRAȚI ȘI IMPUȘCAȚI O ZI, DAR VĂ ODIHNIȚI DOUĂ, TREI.**

Așa se explică de ce masacrarea celor 18.000 de oameni internați la Dumanovca a durat aproape două luni de zile. Execuția internaților se făcea în grupuri de 100—150 de oameni, în interval de 2—3 zile. Si fiindcă au rămas totuși evrei deportați și căteodată chiar localnici, pe care îi considera indezirabili, periculoși — acuzatul Isopescu a înființat un lagăr zis al morții, la Acmeacetca. Acolo oamenii erau complect izolați de orice contact cu populația locală. Acmeacetca era o formă, un fost spital, — după

cum spune unul din acuzați, — unde au fost duși supraviețuitorii diferitelor lagăre și din țară și unde deportații erau supuși unei exterminări lente, dar îngrozitor de chinuitoare.

Mai întâi, nu li se permitea internaților ca să se aprovizioneze cu alimente. Oamenii stăteau zile întregi întinși pe pământ sau pe paturi și nu se puteau mișca. Atunci apărea Isopescu Modest și spunea: Să li se dea câte o ceșcuță de mălai pe zi, pe care îl mâncau nefierți, pentru că n'aveau cu ce să facă focul.

Aci Isopescu venea în stare de ebrietate. Il delectau chinurile internaților și copiilor lor, care rămăseseră în viață. Privea pe cei care mai dădeau semne de viață și îi fotografia. Lua fotografii: mereu fotografia Isopescu.

La Aemecetca au fost omorîți prin înfometare 4000—5000 de internați, după cum spun martorii. Dar nu numai evreii au fost supuși acestui tratament, ei și țigani, țigani lui Antonescu, care au fost aduși aci, deportați și ei din țară, spunându-li-se: Voi vă veți lua, fiindcă nu sunteți evrei, căruțele, caii și avutul, pentru că veți fi colonizați acolo și vi se va da pământ.

Au fost duși și ei și au ajuns până în imperiul lui Isopescu. Acolo li s'au luat întâi căruțele și caii și cum țiganii aveau și ei asupra lor valori, ceva averi, aur, au fost supuși și ei unui jaf, unei jefuiriri totale. Erau internați și ei în simple cocine de porci; nu li se dădea nici o posibilitate să muncească și să-și câștige existența. De aceea mureau ca muștele, spun martorii. Acești țigani au avut aceeași soartă, fie că au fost împușcați, fie că, — mai ales, — au murit de foame sau de frig.

Un călău sadic: Aristide Pădure

La aceste crime Isopescu a fost ajutat de acuzatul Aristide Pădure.

Acesta a fost subprefect la Golta, însărcinat cu problemele evreești. Martorii îl descriu ca pe un sadic de teapa lui Marinescu, care în 1941, când făcea trierea evreilor din Golta, jefuia și bătea. Exceptarea o făcea numai contra bani. Ne spune un martor că trebuia să stai nemîșcat, de marmoră, în fața lui. Dacă zâmbeai sau mîșcai, te lovea cu ce găsea la îndemână: cu pumnul, sau cu lanterna, sau cu bățul. Dar vinovăția, culpabilitatea, crimele lui sunt la fel ca și ale lui Isopescu Modest. El a semnat ordinul de masacrare a celor 43.000 de internați dela Bogdanovka. El este responsabil de toată situația deportaților și internaților din județul Golta, pentru că în calitatea lui de subprefect însărcinat cu problemele evreești avea

obligațiunea să se intereseze de cazarea și de alimentarea lor. Grija criminalului Pădure a fost însă DE A EXTERMINA. Acmecețea, pentru a se delecta cu chinuirea oamenilor prin înfometare. El este acela care chinuia pe evrei pe care-i ducea la muncile lui casnice.

El este acela care dispunea de repartiția evreilor unde erau ceruți, sau unde voia el.

Bântuia tifosul la Dumanovca

Martorii, ascultați înaintea domniilor voastre, vi i-au arătat și pe Isopescu Modest și pe Pădure, și pe Melinescu, și pe Bobei, și pe Mănescu, și pe Creștinul Avram, și pe Izu Landau, ca pe cei mai fioroși asasini, ca pe cei mai fioroși schinghiitori, jefuitori.

Iată ce spune Melinescu, care este acuzat alături de Isopescu și care a trăit toată tragedia, toată groaza masacrului și a chinuirii populației evreiești de acolo, iată ce ne spune:

„M' am deplasat în comuna Dumanovca, unde mi s'a dat ca misiune de a înființa din acest pluton un corp de gardă la Acmecețea, Bogdanovca și Dumanovca cu scopul de a se opri trecerea peste Bug din județul Golta în Guvernământul general cum și ca pază a frontierei. Acest ordin m'-a fost dat de către colonelul Isopescu Modest.

„In ziua de 1 Noembrie 1941 a sosit acuzatul Melinescu în comuna Dumanovca și a găsit pe evrei ce erau transferați de jandarmii ucraineni din județul Berizovca.

„In ziua de 3 Noembrie, împreună cu 8 jandarmi, a primit ordinul de a se deplasa la Dumanovca și a găsit acolo evrei desbrăcați și goi — aşa spune el. și ne arată apoi cum se făcea jaful populației din Dumanovca.

„La 14 Noembrie 1941, a sosit la fermă d. colonel Isopescu împreună cu martorul Bobei, unde am fost chemat și eu și am raportat această situație a evreilor, comisiunii, arătând și mortalitatea crescândă, deoarece chiar la venirea mea am fost informați că bântuie tifosul exantematic printre evrei“.

DOMNUL PREȘEDINTE ȘI DOMNIILOR JUDECĂTORI, martorii v'au arătat că mortalitatea atinsese la un moment dat cifra de 500 oameni pe zi și că provineau, după cum spune Isopescu Modest și Pădure, din cauza tifosului exantematic. Pe Isopescu Modest nu l-a atins tifosul exantematic; nici pe Pădure. Tifosul a bântuit pentru că oamenii erau desbrăcați și nehrăniți. Din cauza aceasta au murit și arătând spre boxă: CRIMINALILOR, ISOPESCU MODEST ȘI PĂDURE ȘI CEILALȚI. TIFOSUL EXAN-

TEMATIC A FOST NUMAI O CONSECINȚĂ A INFOMETĂRII
ȘI A LIPSEI DE CĂLDURĂ.“

Și arată Melinescu mai departe — chiar spune că era lipsă completă de hrană. Ne-a ordonat să punem la dispoziția pretorului Bobei un jandarm, pentru a împărți pâine evreilor, care să predea bijuteriile pentru care vor primi, prin Banca Națională din România, o sumă de bani.

Jaf cu proces-verbal

Aici se stabilește răspunderea lui Bobei prin jefuirea populației, în mod „legal“ spune el. Cu proces verbal se luau banii, se da pâine și se spunea că vor primi contravaloarea dela Banca Națională a României.

Dovezile care vi se arăta, procesele verbale veți vedea domniile voastre, că n'au nicio formă legală, nici o autoritate care să le fi eliberat, sunt simple fițuici, bucăți de hârtie.

Procesele verbale n'au nici număr măcar. Pe ele scrie simplu „Proces-verbal. Azi 20 Februarie am luat de la domnul cutare un lanț de aur, un medalion, o pereche de cercei, un inel stricat de aur, două brillante, șaptezeci coroane de aur“.

Acesta era tot procesul verbal, fără ștampilă, număr. In cazul chiar dacă este un semn de ștampilă, nu se poate descrie nimic din ea.

Acestea erau procesele verbale pe care le dădea Bobei internaților, deportaților, contra aurului, contra cerceilor, contra ineelor, contra dolarilor, urmând ca contravaloarea lor să o primească dela Banca Națională (!)

Bobei a înființat, împreună cu Izu Landau și cu un jandarm, aceste brutării, de unde se vindea pâinea aşa cum dvs. ați ascultat și cum martorii au depus.

O măsură „promptă“ masacril

„După un timp mortalitatea creștea însă imănător“.

Acuzatul Melinescu arată că dela 50—100 cazuri pe zi, ea a crescut până la 400, ajungând chiar până la 500 în fiecare zi.

„Am raportat aceste cazuri plotonului de jandarmi, care a raportat mai departe companiei de jandarmi de sub comanda lui Platon, care a trebuit la rândul lui să raporteze prefectului. Nu s'a luat nici o măsură“.

Și ne declară Melinescu felul cum Bobei lăua bani, cum amenința pe internați și pe deportați ca să dea aurul.

In ce privește pe acuzatul Pădure, ni-o arată clar că acel ordin de masacru a fost semnat de Pădure.

Și spune mai departe Melinescu: „A venit ordinul de împușcare. Mi s'a adus la cunoștință că direct din Golta vine armată și că probabil vor fi împușcări. Între acești polițiști am recunoscut câțiva care au venit în trecut cu d. Davidescu. Și întrebându-i de rostul venirii lor la Bogdanovca, mi-au spus că îmi vor comunica prin polițistul Andrușin, care este cu mașina la pretorul Mănescu din Dumanovca.

La ora 21 a sosit polițistul Andrușin, care mi-a spus că are ordin dela prefectură să execute pe toți evreii din Bogdanovca și, în care sens, a adus un ordin scris dela prefectură și semnat de d. prefect Pădure; acest ordin la prezentat d-lui pretor Mănescu dela pretura Dumanovca, căruia i se ordonase să ia polițiști din Golta și să execute pe evrei, urmând ca pretorul să ridice valorile în prealabil dela evrei. Polițistul Andrușin mi-a spus că are ordin dela pretor, pe care voind a-l căuta, nu-l puteam găsi. Dar eu, căutând printre hărțile acestui polițist, ce erau pe masă am dat ordinul recent emis de prefectura Golta și semnat de prefectul Pădure, prin care ordona poliției din Golta.

Rețineți, domnilor judecători, poliția era la ordinele prefectului, — prefect era CRIMINALUL, acuzatul ISOPESCU MODEST — și pri nacest ordin spunea Modest poliției din Golta SĂ IMPUȘTE PE EVREII DIN Golta, iar câțiva specialiști recent aduși din Bogdanovca, ce erau arătați nominal, să fie lăsați mai departe în ghettou.

Erau câțiva „SPECIALIȘTI“, probabil Izu Landau și alții.

„Am întrebat pe polițist, cum a executat acest ordin și mi-a spus că „RAPID“ deoarece evreii au fost împușcați. L-am rugat să-mi lase și mie acest ordin. A refuzat. Mi-a adus unul cerut de subprefectul Pădure. Mi-a găsit ordinul dat de pretor către post.

Va să zică pretorul primește dela prefectură; prefectura dă la rândul ei către postul de jandarmi. Acest ordin avea următorul conținut:

„Postul de jandarmi Bogdanovca. Se va prezenta la dvs. d. Andrușin din Golta cu 70 de polițiști, cari vor executa pe evreii din ghettou. Jandarmii nu se vor amesteca. Valorile vor fi ridicate de mine“ — „de mine“ spunea Mănescu. — Rupeți acest bilet. Semnat (ss) VASILE MĂNESCU, Noembrie 20, 1941.

Despre acest ordin știi și d. Dumitrescu Nicolae și Mitulescu și plutonierii Pelivan și Cristache, cari l-au citit.

Acest ordin a fost predat de mine d-lui Dumitrescu Nicolae în 1943.

Pretorul Mănescu a fost trimis în judecată la Curtea Martială din Tiraspol, iar Melinescu, care a participat la masacru, pentru că era în subordinea pretorului Mănescu, fiind că nu venise încă pe-deapsa ce i s'a aplicat, de Isopescu, deoarece a spus că nu poate executa un ordin, care î se părea lui, deși era un om simplu că ar fi prea grozav în consecințele lui, — a asistat și ne-a descris scenele dela Dumanovca, — în afară de ceilalți martori.

Evrēii împușcați ardeau într'o groapă

In ce privește fotografierea : Isopescu Modest m'a recunoscut că ar fi fost la fața locului să fotografiezee.

Tot Melinescu ni-l arată că a venit în ziua de 24 Decembrie 1941: „La orele 10 a sosit la acest post d. colonel Isopescu Modest cu o mașină, împreună cu doi ofițeri germani și mi-a ordonat să merg cu un jandarm la locul masacrului. Am mers însotit de fruntașii Colescu și Manolache. Am văzut evrei împușcați cari au fost aruncați într'o groapă mare unde ardeau, în spatele unei păduri de brazi. CADAVRELE CONTINUAU SĂ ARDĂ ÎNCĂ. Dar în această zi nu se mai împușca. Majoritatea polițiștilor s'au dus spre casele lor, fiind înainte de sărbători“.

Arată apoi : Isopescu mi-a ordonat ca să nu ne amestecăm în această chestiune, căci este opera polițiștilor. Melinescu era jandarm iar polițiștii erau mai mult la dispoziția lui Isopescu. Avea mai multă incredere în el și de aceea a lăsat să execute numai polițiștii ordinul de a jefui. Ordinul de preluare a valorilor este dat tot de acuzatul Isopescu. El de altfel a recunoscut și se găsește în dosar.

Delegația Prefecturii.... este iscălită de Isopescu Modest prefectul județului. Deleagă pe pretorul Bobei cu ridicarea valorilor dela evreii săsiți acolo.

„Cu concursul autorităților civile și militare care vă vor sta la dispoziție, se vor inventaria și ridica toate valorile și se vor predă la Cabinetul nostru“ Iată ce spune MODEST în această delegație :

Se vor lua toate valorile, bijuteriile și banii. Se adaugă la această delegație — nu știu când — cu cerneală „încheindu-se acte legale“.

Delegația este scrisă la mașină și nu știu când a adăogat Bobei sau Isopescu cu cerneală „încheind acte legale“.

Acstea acte legale au fost dovedite ca niște simple petice de hârtie unde se scria ce s'a luat.

Țiganii mureau ca muștele

Aceasta este culpabilitatea, acestea au fost crimele lui Isopescu Modest, atât în ceea ce privește jafurile cât și în ceea ce privește masacrul.

Răspunderea cade asupra sa și cu privire la soarta țiganilor, aşa cum ne descrie următorul martor, Nemeș Virgil :

„In județul Golta erau și colonii de țigani, deportați din țară. O parte din ei au venit în Transnistria cu căruțe și cai. Știu că le-au fost luate căruțele și caii de Prefectură”.

D. Prefect nu s'a mulțumit numai cu valorile evreilor, ci când au venit țiganii, le-au luat trăsurile și caii. Trăsurile și caii s'au repartizat la colhozuri și ferme. Multe din colhozuri și ferme erau ale criminalului Alexeanu, cum v'au arătat zecile de martori, care au fost la Alexandrovca, care au fost bătuji, infometăți.

Caii și trăsurile țiganilor, după depozitiile martorilor, au fost ridicate cu concursul jandarmeriei, pentru că țiganii se opuneau, nu voiau să se despartă de cai, nu puteau să se despartă de trăsuri, pentru că era ultima lor locuință.

Iată care este răspunderea, culpabilitatea lui Isopescu Modest în ceea ce privește soarta țiganilor, în ceea ce privește jefuirea, luarea posibilităților de trai, care ducea la moartea lor.

Un alt martor, Alexandru Blumenfeld, ne arată că în afara de evrei, au venit în județul Golta și țigani CARE AU FOST JE-FUITI DE TOATE LUCRURILE LOR. Nu li se dădeau locuințe și mureau ca muștele.

Aceste sunt, probabil, numai o parte din crimele cunoscute până acum ale lui ISOPESCU MODEST.

Rezultă clar atât din actele semnate de Isopescu Modest, cât și din declarațiile date de subalternii lui și de cei cari au reușit să scape din ghetto și lagăr că Isopescu Modest are la activul său, cel puțin 43.000 de oameni asasinați la Bogdanovca, 48.000 la Dumănovca, 13.000 și alte 5.000 la Acmecetca.

O ierarhie a criminalilor

Acesta este un asasin, un criminal înfiorător.

Dacă ar fi să facem erarhizarea crimelor, el ar trebui să stea în vârful piramidei. Nici o pedeapsă nu va fi suficientă pentru a-l face să ispășească crimele, domnule președinte și domnilor judecători.

CRIMELE DELA GOLTA AU INGROZIT ȚARA, au cutremurat poporul român și au pătat numele și renumele de popor

blând al neamului nostru. Numai pedepsirea lui cât de repede, va da, în sfârșit o primă satisfacție poporului român.

In ceeace privește ordinea crimelor, autorul și complicit pentru moartea celor 70.000 de evrei, după ISOPESCU vine ARISTIDE PĂDURE se instalează la Golta și devine, ca și Stere Marinescu omul de legătură și de execuție al lui Isopescu Modest. Astfel prin asasinat și jaf se face această împerechere.

Antonescu singur nu și-ar fi putut duce guvernarea lui criminală, regimul lui de dictatură, declararea și continuarea războiului dacă nu ar fi avut colaboratori crimiinali de toate felurile și în toate felurile și în toate departamentele și regiunile. Tot astfel și-au ales colaboratorii și călăii lui Antonescu. Fiecare din ei s'a înconjurat numai de oameni de teapa lor, numai de sadici, numai de jefuitori. Calotescu a avut pe Stere Marinescu, cu o bandă de asasini, de crimiinali, de jefuitori și schingiuitori.

Lui Isopescu Modest fi lipsea un om de teapa lui Pădure. Niciodată Pădure nu a ridicat problema că mor evreii de foame, că tifosul exantematic face ravagii printre evrei, că mor câte 500 de oameni pe zi.

El a fost însărcinat cu problema evreiască din județul Golta și niciodată și nicăieri n'a încercat să arate, sau să facă un raport despre starea nenorocită a internațiilor. Din contra, toți ni-l arată ca pe autorul masacrului dela Bogdanovica. El a semnat ordinul dela Prefectură, către pretori, pentru exterminarea în massă, pentru terminarea rapidă a deportațiilor și internațiilor de acolo.

El are exact aceeași răspundere ca și Isopescu Modest, se face vinovat de aceleași crime, atât în ceea ce privește modul de a le săvârși cât și numărul lor.

Dvs. fi veți da aceeași calificare, fi veți da aceeași pedeapsă ca și lui Isopescu Modest, pentru că împreună au condus opera crimiinală de MASACRAREA, EXTERMINAREA deportațiilor și internațiilor evrei.

Complicii asasinilor : cozile de topor

Nici unul nici altul nu și-ar fi putut îndeplini opera de exterminare, opera de jaf, dacă nu ar fi avut cozi de topor, dacă nu ar fi găsit între deportați un AVRAM CREȘTINUL, un IZU LANDAU și alții.

Avram Creștinul este descris de martori ca un individ de un sadism și de o bestialitate nemaiopomenită.

Omul care trăia cu frații lui, omul care vedea copiii plângând,

omul care vedea și auzea mame chinuindu-se, vătându-se că nu pot astămpăra foamea și plânsul copiilor, nu-l înduioșa nimic.

Avram Creștinu însă a încercat la Vigoda în lagăr să ia conducerea evreilor. El le-a spus că împreună cu Folender se va ocupa de toate nevoile evreilor. „Eu am să mă gândesc să vă ajut, am să tratez cu autoritățile, am să vă procur alimente și tot ce aveți nevoie”. Așa le spunea **AVRAM CREȘTINU**, internaților din acest lagăr.

Dar, pentru aceasta am nevoie de bani. Atunci a pus la cale facerea unui comitet de conducere al acestui lagăr. Desigur, Avram Creștinu trebuia să fie în fruntea lor. Avram Creștinu dispunea, obliga, amenința, imediat ca toți evreii să depună toate valorile la comitet. Tot ce aveau trebuia să depună lui Avram Creștinu. Aceasta, spunea el, pentru că trebuie să mă îngrijesc de copiii voștri, de bolnavii și de voi. Și s'a îngrijit Avram Creștinu. Cumpăra alimente dar nu pentru copiii internaților, spun martorii, nu pentru bolnavii noștri, nu pentru noi care sufeream, ci pentru Folender și nenumăratele lui amante.

Avram Creștinu apare în toată ferocitatea și bestialitatea lui cu ocazia transportării dela Alexandrovca la Bogdanovca a internaților, care erau duși din lagăr în lagăr. **ACEASTA ERA UNA DIN OPERAȚIILE DE JAF ȘI EXTERMINARE**. Erau lagăre mai bune ȘI UNELE erau cu drept cuvânt supranumite **ALE MORTII**.

Transporturile se făceau dintr'un lagăr într'altul. Așa s'a făcut și dela Alexandrovca la Bogdanovca. Drumul dela Alexandrovca la Bogdanovca a durat 17 zile. Deși lui Avram Creștinu i se comunicase că drumul va dura câteva zile înainte de a pleca la Bogdanovca nu a luat nici o măsură pentru a avea căteva mii de internați să se poată aproviziona, să-și poată procura alimente.

AU FOST PUȘI IN VAGOANE PLUMBUITE, păzite bine, Transportul a durat 17 zile. El însă cu Folender stăteau într'un vagon deschis, într'un vagon confortabil, cu alimente, cu tot ceea ce era necesar, așa cum ne arată martorii. Pe drum, de multe ori, s'a întâmplat ca înima unui soldat să se înduioșeze la țipetele unor copii, să le cumpere ceva alimente sau apă. În aceste împrejurări apare **AVRAM CREȘTINU**, care lovea pe soldați și pedepsea pe cei din vagoane care îndrăzneau să le dea bani pentru a le cumpăra alimente. Acesta este Avram Creștinu.

Cum a ajuns la Bogdanovca s'a prezentat autorităților de acolo și a devenit omul de încredere a lui **ANBRUS ROMULUS**. Maior de jandarmi cu care își continua la Bogdanovca opera sa criminală.

La Bogdanovca a început amenințările că vor fi duși în altă

parte. Aci, sub „NIMBUL AUTORITĂȚII”, maiorul Ambrus, își începe opera de jaf.

Apare cu maiorul Ambrus în mijlocul lagărului, cu o listă în mână și spune : Avem ordin să trimitem la Bug câțiva evrei pentru lucru, unde se știa că era o muncă grea și erau amenințați evreii de a fi omorâți de nemți. După câteva minute maiorul Ambrus pleca și rămânea Avram Creștinu. După plecarea maiorului Ambrus, începea târguiala. Am ordin să se ducă câțiva evrei la muncă, dar cu d-l maior se poate aranja. Aveți aur, vom face să plece un număr mai mic. Acesta era Avram Creștinu. Martorii ni-l descriu ca pe unul dintre acei care au o răspundere egală cu a lui Isopescu Modest și cu Pădure în ceiace privește jefuirea internaților. Si cu această jefuire luarea posibilităților de hrană. Luarea posibilităților de hrană ducea însă la moarte. Si acolo au murit zeci de mii de evrei.

„40 ruble aur pentru fiecare evreu care nu voia să plece“

Iată ce ne spune martorul *Erlich Avram*, care a fost în lagăr : operațiunile de schimb erau făcute de *Avram Creștinu*, care lăua bani dela internații cu care veneau din țară. Socotea marca la 20 lei și o dădea la 50 lei.

Schimbul acesta îl făcea *Avram Creștinu* împreună cu *Fo-lender* și cu maiorul *Ambruș*. Comitetul nu opunea nici o rezistență lui *Avram Creștinu*. Cine nu se supunea lui *Avram Creștinu* era terorizat, pentrucă el avea legături cu autoritățile și în special cu legiunea de jandarmi.

Martorul Kleiman Iancu ne descrie pe *Avram Creștinu* în felul următor : știi despre *Avram Creștinu* că el era evreu din București, venit la noi, îmbrăcat bine. Pe baza că el era șeful lagărului și datorită serviciilor pe cari le-a adus criminalului *Ambruș* și-a putut găsi o locuință în afară de lagăr. El a venit dela Golta la Bogdanovca. A spus *Creștinu* că trebuie trimiși câțiva evrei peste Bug și că vor scăpa numai dacă vor da aur. Aceasta era forma de jaf a lui *Creștinu*. A cerut câte 40 ruble aur pentru fiecare evreu care nu vroia să plece.

Această trimitere era numai un pretext al lui *Creștinu* și al maiorului *Ambruș*, pentru că nimeni nu dăduse acest ordin.

Despre *Melinescu* ne spune martora *Kleinman* : Știi că *Melinescu* a ars de viu un partizan. Știi că evreii au fost bătuți crunt de *Melinescu*. Aplica pentru vini imaginare 20 lovitură, iar pe o

domni-șoară care l-a rugat odată să fie mai înțelegător, să nu surpușă lumea la chinuri atât de mari. Melinescu a insultat-o și i-a spus : îți voi da răspunsul diseară, seara o chemă pe această internată, care era studentă în medicină și în fața ghetoului îi aplică 68 lovitură. Acesta era MELINESCU.

Martorul Marcovici ni-l descrie pe Creștinu așa cum el a rezultat și din cele spuse până acum : Creștinu își procură alimente, cartofi, mălai, slănină și tot ce avea nevoie, dar numai pentru el. Nu putea nimeni să-l verifice niciodată ce cheltueli făcea. Pentru el găsea găini și tot felul de lucruri scumpe, dar la care ceilalți din Bogdanovca nici nu îndrăzneau să viseze măcar. Ni-l mai arată pe Creștinu ca omul care în drumul dela Alexandrovca la Bogdanovca, — când datorită înțelegerii soldaților li se cumpăra ceea ce pâine, apărea Creștinu cu bățul și ordona să fie bătuți. ÎI BĂTEA CHIAR EL. Tipă la oameni. El a luat contact cu maiorul Ambruș. El a venit după acest contact și a spus că dacă vrem să fim scoși din lagăr, trebuie să dăm câte 60.000 de lei de familie. În schimb vom primi 1000 mărci, din care Creștinu oprea 80 mărci pentru comisie. Martorul descrie toată această operă de jaf, tot acest sistem de a stoarce ultimul ban și de a schingui. Nu era suficientă teroarea lui Isopescu și a oamenilor săi.

„Creștinu făcea chefuri monstre“

ROZA GHERŞ, ni-l descrie pe Creștinu ca pe acel de care lagărul avea mai multă teamă chiar decât de Pădure și de ceilalți.

După diverse tărgăneri am ajuns la Vigoda, unde era comandanț Dedulescu, din ordinul căruia s'a format o comisiune la acest lagăr, compusă din Folender și Creștinu. S'au ridicat toate valorile și banii de către comitet, dar masa care se pregătea cu acești bani era numai pentru comitet. Roza Peretz spune : În timpul nenorocirii noastre, membrii comitetului făceau chefuri îngrozitoare. Adică în timp ce copiii mureau de foame, bolnavii n'aveau medicamente, în timp ce oamenii se chinuiau, Creștinu făcea chefuri monstre. Aceasta era răspunsul lui Creștinu după ce îi jefuia după ce oamenii deveniseră cadavre ambulante.

Galeria monștrilor

Despre PĂDURE, martora spune că era zbirul zbirilor : „NE OMORA CU BĂTAIA, UMPLANDU-NE DE SANGE“.

Acesta era Pădure, care spunea până acum că n'a făcut nimic

decât o grădină, pe care o știm cu toții cât era de mare. De fiecare dată punea această întrebare: ce dimensiuni avea grădina.

„Era zbirul zbirilor, ne omora cu bătaia, ne umplea de sânge”.

La Acmecotca trimitea pe cine voia și își procura un harem din femeile care-i plăceau.

„Sistemul de a stoarce bani dela noi era veșnic amenințarea că ne trimite în lagărul morții. Cine rezista era distrus”.

Dacă vreun internat nu dădea aurul la casieria lui Bobei, nici la amenințarea trimiterii la Nicolaev sau alte munci, atunci venea Pădure și spunea: Acmecetca vă așteaptă, adică moartea.

Mănescu Vasile este arătat chiar de Folender ca un sbir, ca un jefuitor, pentru că după cum v' am spus, niciunul dintre aceștia nu era numai un asasin, ci era și jefuitor. Toți pe căți i-ați interrogați aici, îi judecați acum, toți aceștia au fost infractori dublați cel puțin numai de criminali, schingiuitori sau jefuitori și asasini.

Iată cum îl descrie Folender pe Mănescu: El este unul care a dat ordinul de masacrare a evreilor dela Bogdanovca și care îi amenință pe evrei cu bătaia și continua opera lui Bobei și a celor lalți jefuitori și asasini.

Pe Bobei vi l-am arătat ca pe cel care în lagărul dela Bogdanovca și Golta jefuise cu proces verbal.

Izu Landau face parte din acele cozi de topor, dintre acei criminali amenințând pe internați cu deportarea în lagărele morții sau cu ducerea la munci extenuante.

DOMNULE PREȘEDINTE, DOMNIILOR JUDECĂTORI,

GOLTA A FOST MORMANTUL A 70.000 DE DEPORTAȚI EVREI ȘI INTERNAȚI din județul Golta, și poate încă a multor mii de țigani și altor necunoscuți până acum.

Autorii crimelor sunt înaintea Dv. Deși târziu, deși la 9 luni dela 23 August, totuși țara românească, poporul român, are satisfacția să vadă judecarea celor care prin asasinalelor lor, prin schinguiurile, incendierile și jafurile pe cari le-au comis, au coborât pe om pe treapta cea mai de jos a degradării. AU INJOSIT NEAMUL din sâmul căruia fac parte, au sprijinit prin crimele lor nemărate, regimul de teroare al lui Antonescu și al legionarilor, devenind instrumentele lor cele mai servile, devenind stâlpii cel mai puternici ai regimului de teroare, ai regimului de dictatură, ai regimului care a dus țara la războiul criminal. Datorită lor și numai lor teroarea sa putut menține pe tot cuprinsul țării și în teritoriile pe care s-au purtat războiul. Numai datorită crimelor lor,

Antonescu a putut să stea la cărma ţării patru ani. Numai datorită crimelor lor un războiu nenorocit pentru poporul român a putut fi purtat timp de peste 3 ani și 3 luni. Numai datorită crimelor lor țara românească, poporul român, se găsea pe marginea prăpastiei, se găsea aproape de prăbușirea totală. Dacă armatele vecinei noastre, marea iubitoare a popoarelor, **UNIUNEA SOVIETICĂ**, n-ar fi venit la timp să ne salveze, poate am fi avut și noi și Dv. în ultimul moment soarta celor dela Golta, soarta celor dela Odesa.

Pentru toate acestea, d-le Președinte și onorați domnilor judecători, sentința dv. cu cât va fi mai aspră, cu atât va fi mai dreaptă, cu atât va fi mai în asentimentul poporului și astfel veți da satisfacție neamului și dreptății.

Pentru toți acuzații, pe cari i-am arătat, cer să li se aplice pedeapsa prevăzută de Decretul-Lege Nr. 312 din 1945 și anume: **GENERALUL NICOLAE MACICI** pentru faptele prevăzute de art. 2 lit. d, e și pedepsite conform art. 3, alin. 2, adică **PEDEAPSA CU MOARTEA** sau munca silnică.

Aceeași pedeapsă o cerem pentru generalul **TRESTIOREANU CONSTANTIN**, lit. d și e, pedepsite conform art. 3, al 2 din acest Decret-Lege.

Pentru **NICULESCU MIHAIL** zis Coca, dispărut, pentru faptele prevăzute de art. 2 lit. d și e, pedepsite conform art. 3, al. 2.

IONESCU RADU în lipsă, aceeași pedeapsă pentru aceleași fapte prevăzute de art. 2 lit. d și e, sancționate conform art. 3 al. 2.

BALACEANU EUGEN, pentru faptele prevăzute de art. 2 lit. d și e, să fie pedepsit conform art. 3 al. 2.

CALOTESCU CORNEL, pentru faptele prevăzute de art. 2 lit. d și e, pedepsite conform art. 3 al. 1, 2, 3.

STERE MARINESCU, care s'a făcut vinovat de faptele prevăzute de art. 2 lit. d, e, f, g, k, l pedepsite conf. art. 3 al. 2 și 3.

În ce privește pe acuzatul **ISOPESCU MODEST**, el s'a făcut vinovat de faptele prevăzute de art. 2 lit. d, e, f, g, k, l, m, adică de cele mai multe și odioase crime, prevăzute de acest decret-lege și el urmează să fie pedepsit conform art. 3, paragr. 1, 2 și 3.

PĂDURE ARISTIDE, s'a făcut vinovat de faptele prevăzute de art. 2 alin. d, e, f, g, k, l și urmează a fi pedepsit conform art. 3 alin. 2 și 3.

MĂNESCU VASILE s'a făcut vinovat de faptele prevăzute în art. 2 alin. d, e, f, k 1 și urmează a fi pedepsit conf. art. 3 al. 2 și 3.

MELINESCU NICOLAE s'a făcut vinovat de faptele prevăzute în art. 2 lit. e, f, g, h, k, l și urmează a fi pedepsit conf. art. 3 paragr. 2 și 3.

BOBEI GHEORGHE s'a făcut vinovat de faptele prevăzute de art. 2 alin. d, e, f, k, l, urmând a fi pedepsit conform art. 3 al. 2 și 3.

CREȘTINU AVRAM s'a făcut vinovat de faptele prevăzute de art. 2 lit. d, e, f, k, l și urmează a fi pedepsit conform art. 3 paragrafele 2 și 3.

AMBRUS ROMULUS, dispărut, s'a făcut vinovat de faptele prevăzute de art. 2 alin. f, g, k, l și urmează a fi pedepsit conform art. 3 alin. 2 și 3.

LANDAU s'a făcut vinovat de faptele prevăzute de art. 2 lit. e, f, k, l și urmează a fi pedepsit conform art. 3 alin. 2 și 3.

Pentru toate aceste fapte, noi vă rugăm, domnule Președinte, onorat Tribunal, să aplicați pedeapsa cea mai aspră și cea mai dreaptă și cât mai repede.

RECHIZITORIUL **D-lui Acuzator Public D. Săracu**

DOMNULE PREŞEDINTE,
DOMNILOI JUDECATORI,
ONORAT TRIBUNAL AL POPORULUI,

Se judecă azi procesul primului lot al criminalilor de război. Se judecă astăzi faptele comise, grozăvile comise de ei ; care, prin felul sadic cum au fost concepute, întrec orice închipuire omenească, întrec tot ceeace ar putea să credă o minte adânc cugetătoare. TRIBUNALUL POPORULUI, o instituție a poporului, trimite pe acuzații din fața dvs. în judecată, pentru ca să răspundă de crimele lor, ca să răspundă de faptele lor. Si s'a creat această instituție tocmai pentru faptul de a se face o judecată dreaptă, o judecată cinstită, dar drastică, aşa cum merită aceştia cari sunt în fața dvs. S'ar putea pune întrebarea : Ce rost am eu ca muncitor în acest proces : Explicația este foarte clară.

Rostul meu în acest proces este ca să reprezint, ca să exprim voința poporului, poporul mi-a dat mie un mandat, de a veni și de a expune faptele criminalilor; de a veni și de a expune prin viu graitoate ororile comise, toate suferințele care le-a avut de îndurat poporul de pe urma unor asemenea fapte.

Din 1940, după dictatura carlistă, poporul a fost subjugat, poporul a fost ținut într'o permanentă teroare, poporul a fost jefuit. poporul a fost schingiuit, datorită regimului criminal hitlerist, antonescian, legionar, care s'a introdus fără voința poporului și fără ca poporul să fi fost întrebat, dacă vrea acest regim, dacă îl acceptă.

In această perioadă, mii de patrioți, de luptători antifasciști s'au ridicat cu hotărire să spună: nu ! Poporul nu poate să accepte un astfel de regim : pentrucă POPORUL ROMÂN însuși, prin tra-

diția lui, ESTE UN POPOR LIBER, vrea să fie liber și înțelege să lupte pentru această libertate,

Dar regimul criminal care era aservit total regimurilor hitleriste, regimurilor străine de interesul și de sufletul poporului, a luat cele mai drastice măsuri contra acelora cari se ridicau cu hotărîre împotriva acestui regim, să distrugă libertatea, independența și existența poporului nostru.

Și atunci pe pământurile unde altă dată creșteau flori, creșteau grâne : pe pământurile unde altă dată poporul își desfășura munca lui cinstită, au răsărit lagăre, AU RĂSĂRIT GHETTO-URI, AU RĂSĂRIT INCHISORI !.... Toate numai și numai pentru a extermina pe acei cari erau stavilă în calea trădătorilor și în calea politicii lor criminale, aceasta cu scopul de a scăpa de acei fi ai poporului, de acei patrioți hotărîți, pentru ca pe urmă să poată să își aplice în toată libertatea regimului lor bestial. Astfel din 1940, pe teritoriul țării a fost înființat primul lagăr la Ciuc, lagăr de închiziție, unde cei mai buni patrioți, strânși împilați, au fost depuși pentru a le aplica un REGIM DE EXTERMINARE.

Urmează lagărul Caracal. Același regim bestial, care va face un capitol special și în foarte scurt timp toți acei cari sunt responsabili pentru regimul de acolo, vor fi pe această bancă a acuzațiilor să răspundă și ei de faptele lor.

Dar ceeace a întunecat mai mult istoria acestui popor, a fost înființarea lagărului Tg. Jiu, pe o mărime de 10 km. p., înconjurat de șapte rânduri de sârmă ; niște barăci unde nu numai că nu se putea trăi, dar erau special construite pentru ca să fie exterminăți cât mai repede acei cari avuseseră curajul să se aşeze stavilă în calea acelora cari voiau să distrugă poporul.

Desigur, pentru asemenea locuri de închizиie trebuiau și oamenii să fie găsiți. Și aceștia, din păcate — spun din păcate — s-au găsit, pentru că cunoaștem proverbul care spune : „Nu există pădure fără uscături”. În pădurea poporului român s-au găsit și uscături din acestea, care să accepte regimul acela, să accepte acest post de călău, pentru ca să aducă la îndeplinire voința patronilor lor, voința stăpânitorilor lor, voința călăilor poporului.

Astfel a fost numit comandant al lagărului Tg. Jiu, colonelul GHEORGHE ZLĂTESCU.

Colonelul Gh. Zlătescu este un om, dar sufletul lui nu este de om. Nu vorbesc din răzbunare, deși sunt unul din acei care au suferit teroarea lagărului Tg. Jiu condus de Zlătescu. Nu pentru aceasta mă trimes poporul aici. Poporul mă trimes să arăt faptele, să arăt ororile, pe care le-au făcut și să cer dreaptă și aspră condamnare a celor vinovați, așa cum o merită.

Primul grup de internați aduși din alte lagăre : Ciuc, Caracal în lagărul dela Tg. Jiu li s'a spus la poartă : „Da, ați intrat aici ; are să fie de acum altfel cu voi. S'a dus situația voastră”. Acesta era primul pronostic pe care-l făcea GH. ZLĂTESCU și care într'adevăr nu s'a desmințit. Sistemul de infometare, sistemul de șicanare din ziua în care au fost ținuți să trăiască acești oameni aici, metodele folosite întrece orice închipuire omenească. Si ca să vă ilustrez acestea, cum dv. ați văzut de altfel din depoziția martorilor, care vi le-au arătat, iată : au fost băgați un număr de 300 oameni într'o baracă ; și mai mult, au fost băgați un număr de 700 oameni în două barăci, când alte trei barăci stăteau goale. Si aceasta se întâmpla primăvara, în vară, când se știe că din cauza căldurii, a aglomerării, a lipsei de hrana, din cauza lipsei de medicamente, putea să se provoace, mai curând decât ori când orice boală. S'a făcut aceasta pentru ca să se găsească o „scuză” în fața istoriei; pentru ca să se poată spune: „nu noi i-am exterminat, moartea lor se datorește unui accident „UNEI BOLI“.

Apoi, când au văzut că nu reușesc, când au văzut că nu pot să-și ajungă scopul, s'a gândit la alte metode, s'a gândit la alte lueruri mai draconice, pentru ca toți aceștia să fie exterminați.

Cine erau duși în lagărul dela Tg. Jiu ? Unii din cei mai buni fii ai poporului, din cei mai buni patrioți, cei mai hotărîți luptători pentru libertatea poporului: Gheorghiu-Dej, Gheorghe Apostol, Chivu Stoica, Gheorghe Maurer, profesorul Crîșteea, prințul Calimachi, intelectuali, țărani și muncitori, o massă de patrioți luptători pentru democrație și progres, pentru libertatea și independența țării noastre.

Singura lor vină era că au spus regimului hitlerist: „nu vrem să mergem după voi; nu admitem; POPORUL NU VA ADMITE“.

Care au fost metodele pe care le-au găsit ? Metodele acelea de muncă istovitoare, metodele acelea de șicanare de fiecare zi, metode pe care le introduce col. Zlătescu prin oamenii lui, prin cozile lui de topor, pentrucă fără îndoială, cum este capul, aşa trebuie să fie și picioarele. Or, dacă acesta era omul, asta era oglinda lui sufletească, la fel trebuia să fie acei care erau alături de el.

Astfel în anul 1941, în săptămâna patimilor, și cu adevarat se poate spune că a fost săptămâna patimilor pentru acești luptători antifasciști, Zlătescu vine și le ține un discurs. Le spune: „de-acum s'a isprăvit cu voi, am ordin să vă scot la munci grele. Mi s'a comunicat de către „Mareșalul Antonescu“.

Da, au răspuns cei internați — acceptăm munci; dar acceptăm o muncă omenească; acceptăm la munca aceasta numai pe cei valizi nu acceptăm femeile; nu acceptăm la muncă pe cei bolnavi.

Se putea o poziție mai justă ?

Se putea un răspuns mai frumos, mai uman decât acesta ?

In urma acestui răspuns, col. Zlătescu scoate toate elementele din grupă, interzice orice contact cu celelalte grupe de internați, interzice orice hrana în această grupă, pune lacăt la poartă, du blează sentinellele, pune mitraliere de jur împrejur și spune : „**VETI MURI ACI**”.

Internații au fost nevoiți să sape buruieni, iarba, rădăcini, să-și mintă foamea. Nu să se hrănească, ci să-și mintă foamea. Dar aceasta nu făcea altceva decât să le mărească și mai mult durerile fizice, nu durerile morale ; durerile morale n'au existat la internații politici, pentru că aceștia știau că mai curând sau mai târziu aceste fapte vor fi plătită, mai curând sau mai târziu voința poporului va fi suverană, mai curând sau mai târziu poporul își va face dreptate.

Astfel, după 3 săptămâni dela această săptămână a patimilor, încep să cadă la pat bătrâni ținuți cu doi ani înainte în lagăre, în alte închiziții, complet lipsiți de puteri, bolnavii. După 3 zile și jumătate, 700 de oameni sunt lungiți la pământ. Si atunci s'a găsit și un medic cu inimă care a spus :

— Domnule col. Zlătescu, ai o mare răspundere în ceia ce faci

— Nu mă privește. DACĂ NU FACI AŞA CUM VREA EU, VOIU ȘTI SA TE ARANJEZ ȘI PE D.T.A.

După o săptămână autoritatările de afară, sub presiunea internaților și a prietenilor lor, au deschis lacătul de la poartă și au luat măsuri ca să se dea hrana oamenilor ; Zlătescu venea cu scuza „și eu sunt un om creștin și pentru că era prima zi de Paști am venit și am dat cozonac și vin internaților”

Aceasta nu poate să fie o scuză. Si atunci războiul cu Hitler, cu slugile lui Antonescu s'a deslușit. Vine după a 3-a zi de Paști și ține un nou discurs :

„Am intrat în războiu. Trebuie să muncați. Cine nu muncește nu mănâncă. CINE REFUZĂ MUNCA VA FI IMPUȘCAT. Din zece, unul”.

Și a început munca. In jurul lagărului exista o grădină de zarzavat creiată special pentru ca această grădină să poată să îmbunătățească hrana internaților, pentru că prin această grădină să poată să trăiască atât trupa cât și cei internați.

Dar, colonelul Zlătescu a făcut și din aceasta un mijloc de exploatare. Internații au fost duși să muncească în această grădină pentru că produsele acestei grădini să se vândă pe urmă prin cantină, să se vândă pe piața orașului Tg. Jiu; iar în cuprinsul lagărului să se vândă poate de o sută de ori mai scump. Un mijloc de exploatare, un prim mijloc de îmbogățire de care s'a servit.

Muncă și chin

Iată dar, DOMNULE PREȘEDINTE ȘI ONORAT TRIBUNAL AL POPORULUI, cum prima ocazie pe care o avea Zlătescu să-și arate umanitatea lui, se transformase în anihilare, se transformase în obiect de constrângere a vieții acestor oameni.

In discursul faimos pe care-l ține spune :

„De acum sunteți în mâna noastră”.

Se sătea mereu să găsească mijloace de exterminare. În această perioadă de timp ia ființă lotul de muncă : Valea Jiului. Nu cred că există în Țara Românească un simplu cetățean dela cel mai îndepărtat cătun să nu știe ce este Valea Jiului, ce s'a petrecut pe Valea Jiului. Primul grup de internați primiți pe Valea Jiului, un grup de cetăteni evrei aduși în lagăr, strânși fără nici o vină, sunt trimiși sub comanda călăului TREPĂDUS, vestitul Trepăduș, care astăzi stă în fața dvs. vestitul Trepăduș care astăzi va da socoteală în fața Tribunalului de faptele sale.

Trepăduș „înarmat” cu un ciomag, cu un par, cu biciu, credea că are în fața lui animale. Și atunci începe adevărata teroare, atunci începe adevăraturul chin.

Parul lui Trepăduș suna adânc pe oasele celor care erau trimiși pe Valea Jiului.

Apoi, iată-i pe Valea Jiului, aruncați în niște barăci sparte, lipsiți de hrană, lipsiți de cel mai elementar mijloc de a duce o viață omenească. Munci grele, munci apăsătoare.

Când trimiteau loturi pe Valea Jiului erau consultați de medici. Medici aleși, tot atât de barbari ca și Zlătescu, niște fasciști a căror trimitere acolo era explicabilă. Controlul medical se rezuma la atât : „Cum stai cu brațele? Dacă ai picioare poți să muncești”. Acesta era consultul medical. Sau zicea : „Cât?” — „Trebuesc 200 de oameni”. 200 de oameni trimiși fără nici un fel de alegere, fără nici un fel de socoteală.

Munca pe Valea Jiului s-ar putea spune că era o muncă de chin, nu pentru faptul că se lucra, dar pentru faptul cum erau puși internații să muncească, pentru condițiile în care erau obligați să muncească acești oameni.

Când oameni bolnavi bătrâni, cădeau jos cu târnăcopul în mână cădeau cu lopata pe spate, nemâncați, roși de boli, parul lui Trepăduș suna surd pe oasele lor.

Parul lui Trepăduș căuta continuu capul și părțile cele mai vulnerabile, pentru ca să poată să extermine cât mai ușor.

Trepăduș spunea : „AM UN ORDIN SĂ VA CURĂȚ PE TOȚI”.

Vine și Zlătescu „patronul”, vine și el pe Valea Jiului. Oamenii

încearcă să-i spună: „Domnule colonel, suntem oameni ca și dv. Gândiți-vă la noi, la bătrânețea noastră. Să fim puși la munci mai ușoare. Vrem să muncim, dar după puterile noastre”.

„Sunteți „jidani”. Ați fost aduși aici să moriți, fiindcă voi nu aveți ce căuta în colectivitate, voi nu aveți ce căuta pe acest pământ”.

Iată că Zlătescu se făcuse și patronul globului și dispunea cine să trăiască și cine să moară. Valea Jiului a fost împărăția totală a lui Zlătescu și a Statului său Major.

Dar prinț' un ordin, după un an, acești internați sunt retrași dela muncă de pe Valea Jiului, pentru ca să fie trimiși peste Nistru. Când s'a văzut că pe Valea Jiului „întârzie” oarecum exterminarea lor, patronul acestor gropari ai poporului, s'a gândit la un mijloc mai ușor. Acolo sunt departe de ochii lumii, sunt dincolo de Nistrul, unde nimeni nu va ști, nu se vor putea descoperi aceste crime niciodată, iar noi „vom fi niște eroi și vom fi decorați”. Încă mult înainte, când se verifică rentabilitatea „afacerii” dela Valea Jiului se iau măsuri și se trimit la muncă pe Valea Jiului internați de toate naționalitățile: români, unguri, evrei — numai folos să aducă sbirilor. Sunt trimiși în aceleși condiții: iarna, pe zăpadă, pe frig, pe ploaie. Oameni desculpi, desbrăcați, oameni nemâncați, fapt ce l-a recunoscut și colonelul Zlătescu în declarația lui.

Credetă că această muncă și condițiunile de muncă erau absolut necesare cuiva? Nu! Acestea erau doar condiții creiate pentru exterminarea celor trimiși pe Valea Jiului.

Trepăduș căuta cele mai teroriste mijloace de exterminare a oamenilor. ASTFEL IMAGINEAZĂ SPÂNZURAREA DE POMI.

Oamenii cădeau bolnavi; oamenii erau exterminati; lipsa de hrana, totală lipsă de condiții omenești de lucru și viață, ii doborau în timpul muncii.

Parul lui Trepăduș, cum îl numea el „medicamentul de pe Valea Jiului”, venea să-i trezească, erau luați pe brațe de soldați și duși la „fagul lui Trepăduș” pe care-l cunoașteți din depozitia unui martor. Erau spânzurați de pom și ținuți astfel nopți întregi, zile întregi, în ploaie, frig sau arși, căutând prin aceste mijloace să se termine cât mai curând cu viața acestor oameni. Dar aceasta nu este un caz izolat. Asemenea cazuri s-au întâmplat zilnic. Internații au fost supuși unor torturi care numai în timpurile medievale, numai în timpurile cele mai întunecate, s'au ivit. Ele ne par a fi basme. Totuși stfel de lucruri s'au putut întâmpla la noi în țară. Insă sub ce regim? Trebuie să ținem cont sub ce regim s'au întâmplat asemenea schingiuri și tratamente neomenoase. Si acum Domnule Președinte, ca să vedeți că afirmațiile acestea sunt bazate pe acte,

pe dovezi sdrobitoare, pe acele dovezi care i-a adus pe acuzați în fața Tribunalului Poporului, în fața Dvs. pentru a-i judeca. Iată un raport, nu al unui intermat.

Și acuzatorul public Săracu dă citire raportului col. Leoveanu, în acel timp comandanțul Cercului de Recrutare Tg. Jiu, care spune:

„Cele petrecute în lagăr și consecințele grave la care s'a ajuns sunt cunoscute și comentate în întregul oraș și în întregul județ, punând în lumină defavorabilă prestigiul și autoritatea însăși a armatei.

La 4 Martie 1942, cetățenii din Tg. Jiu au asistat la un spectacol dureros, trecerea unui convoi cu un muribund, — Șerban Vasile, pe străzile orașului”.

Apoi d. Acuzator Săracu desvăluie fapte care arată că Zlătescu aplică acte de tortură și soldaților de pază, care nu erau nici internați politici, nici evrei, ci erau cetățeni, erau poporul care erau chemați să-și facă datoria către țară.

Iarna, pe un ger de 25 grade — veți vedea dintr'un raport al ofițerului căruia îi erau cunoscute aceste lucruri — soldații din post erau lipsiți de cojoace, contrar regulamentelor militare, erau numai în manta.

Au înghețat eu toții de frig, au degerat și — în raportul acesta spune colonelul, 50 la sută din ostașii cari au trecut prin lagărul dela Tg. Jiu au ieșit degerați, bolnavi, cu sănătatea sdruncinată. Acesta era tratamentul soldaților.

Să citez un alt caz, care arată metodele lui Zlătescu. Pe un platou din cuprinsul lagărului Tg. Jiu, unde se făcea raportul, soldații aceștia erau ținuți în timp de iarnă 30 de minute cu arma pentru onor, cât timp d-sa făcea raportul, iar ca încheiere spunea, arătând cu mâna spre grupul internaților politici: „Aceștia sunt crimiinali, aceștia sunt dușmanii țării, aceștia au fost prinși pentru că au vrut să vă ia pământurile“. Și când îi spunea unui țăran că „aceștia iau pământul“, știm cât de legat este țăranul român de pământ, el se înfricoșă și vedea în acei internați, în acei patrioți niște hiene. Zlătescu făcea aceasta, ca să facă posibil ca în orice moment cei duși acolo să fie exterminați.

Să vă ilustrez un alt fapt, tot în legătură cu situația oamenilor de pază. La un moment dat, când s'a eliberat un altul din acești bolnavi grav, n'a putut să meargă pe jos, dar nu i s'a pus la dispoziție nici căruță, niciun mijloc de transport oarecare ca să ajungă la spital, ci camarazii lui l-au luat în spate, l-au dus în spinare pentru oameni, în văzul lumii și l-au întins jos în curtea Cercului Militar.

După câteva ore, acest soldat — care avea acasă 5 copii, care avea o mamă, soție care îl aștepta — a murit. Raportul relatează.

E un fapt concludent acest raport, făcut de un comandant, de un colonel, nu de un internat sau de un om despre care Zlătescu ar fi putut să spună că l-a făcut ca să se răzbune. Raportul spune :

„Conducerea lagărului n'a crezut a fi necesar să transporte pe acest muribund din timp, cu unul din mijloacele de transport ce stau la dispoziție. N'a făcut acest lucru. Raportând toate cele de mai sus, respectuos vă rog, Domnule General Comandant, să apreciați gravitatea faptelor petrecute în lagăr, intervenind locului în drept de a face o anchetă, spre a se stabili sancțiunile”

* * *

Deci, sunt suficiente aceste fapte, ca să arăt oglinda sufletului colonelului Zlătescu.

Când col. ZLĂTESCU a văzut că nu poate să-și îndeplinească rolul de călău, rolul de gropar pentru acei pe cari era pus să-i păzească, a căutat să facă și diversiumi. Astfel, la un moment dat, desparte pe evrei de creștini și spune „Voi sunteți creștini, pe evrei lăsați-i acolo. Voi să fiți oameni”.

Dar uita Zlătescu că aceştia nu erau simpli internați, ci erau oameni politici, care au un crez, care credeau în ceva, care credeau în libertatea poporului și înțelegeau să lupte pentru toți, toți fiind pentru ei oameni, indiferent de sex sau de religie.

In fața rezistenței acestor internați, acestor patrioți, Zlătescu a trebuit să închine steagul și atunci a găsit un alt mijloc diabolic. A auzit că acei care trecea dincolo de Nistru, a trecut pragul vieții și s'a gândit să ajute și el opera aceasta criminală printr'un mijloc oarecare.

A făcut un raport către Ministerul de Interne la București, spunând să se dea dispozițiuni ca toți evreii internați politici să fie trimiși peste Nistru. Este raportul lui Zlătescu, care există aci la dosar și căruia îi voi da cetire mai târziu. Ce-a rezultat prin trimiterea internațiilor politic peste Nistru, într'un alt lagăr, într'o altă închizie, într'un alt LAGĂR DE MASACRU? Ei au fost masacrați. Si acei care au scăpat, au scăpat ca acei care au fost aici. Acea martoră și copilul ale cărui picioare nu mai sunt bune de nimic și se târăște pe brânci.

Deci, răspunderea lui ZLĂTESCU este cu atât mai mare fiindcă în cuget și-a pus pe spinare și aceste crime odioase, de care va răspunde și pentru care sunt sigur că judecata va fi atât aspră, atât de dură, încât să corespundă cu flăptele romise de acest Zlătescu.

Iată ce spune col. Zlătescu într'un raport pe care îl face după o vizită pe Valea Jiului. Si că din întâmplare regimul mai trimit

și câte un om cu suflet în administrația lagărului, reiese clar dintr'un raport: un singur om cu suflet a avut Zlătescu și pe acela l-a mazilit și l-a îndepărtat de lângă el.

„Am constatat apoi că este vorba de numeroase anomalii. Am constatat că internații cereau să fie repartizați la lucru pe șantier și la tunel”. Iată ce spune: că internații nu voiau să refuze munca dar cereau o muncă corespunzătoare cu puterile lor. „Acest ofițer nu s'a deranjat niciodată singură dată în 36 de zile să meargă la fața locului și să se convingă pe teren de stadiul lucrărilor și mi-a mai fost raportat că au fost luate măsuri. Cer ca acest ofițer să fie înapoiat corpului de origină ca inapt pentru serviciu”.

Iată cine erau inapți pentru serviciu, toți cei cari nu erau în vederile călăului colonel Zlătescu; erau inapți să trăiască, să-și hrănească familiile. Asta este oglinda col. Zlătescu, care spunea: „Am dat ordin să întocmească actul de dare în judecată în contra celor care au plecat dela lucru, să instige sau să nu vină la lucru”.

Iată ce spune col. Zlătescu. Ceeace v'am spus cu plecarea peste Nistru: „Rog a interveni la Ministerul de Interne, spre a aproba ca internații evrei comuniști să fie despărțiti de creștini, trimițând pe cei dintâi în lagările de muncă peste Nistru”. În „lagările morții”. Aceasta rezultă din raportul col. Zlătescu. Aceasta nu este o declarație care ar putea să spună „o face pentru ca să se răzbune pe mine”. Este scrisul lui, semnatura lui Zlătescu.

Domnule Președinte, greutatea faptelor apasă pe capul lui Zlătescu; însă aceasta nu este suficient. Să vă îmfățișez regimul de foame care s'a aplicat în lagăr, însă prin cuvintele col. HAGI STOICA: Este vorba de exploatarea grădinii din lagărul dela Tg. Jiu. Este vorba de afacerile care le-a făcut Zlătescu cu această grădină, care trebuia să imbinătățească hrana oamenilor. „Este știut că organismul omenesc dacă nu este întreținut și hrănit se slăbește, pre-dispunându-l pe individ la boli. Interesul nostru este ca acești oameni să poată munci. Nu să facem din lagăre spitale, deoarece în acest caz nu vor putea fi acoperite nici cheltuielile”.

Col. Hagi Stoica n'a fost niciodată internat în lagăr, vă rog să țineți cont de acest lucru.

Asta ca să vedeți de unde avea să-și facă col. Zlătescu merite și avere. Din infometarea și schinguiuirea internaților.

Iată Domnule Președinte și Onorat Tribunal, acestea sunt faptele pe care le-a comis col. Zlătescu înconjurat de oamenii lui. Si să vă citez acum câțiva din ostașii cari au murit în timpul lui Zlătescu: Dogaru Petre, Udrea Nicolae. O listă de 27 de cetățeni, 27 români cari au murit din cauza acestui regim criminal în gardă, la post, bolnavi după tratamentul din lagăr, 27 de familiile distruse, 27

copii, fiecare dacă ar fi avut numai pe unul, 27 copii care nu au mai avut cui spune tată, deoarece col. Zlătescu a avut grije ca să termine cu viața acestor oameni. Col. Zlătescu spune: „Am fost pe Valea Jiului și nu mi-a raportat nimeni nimic, dacă cineva îmi raporta, desigur că luam măsuri”. Raport? Acest dosar este plin numai cu rapoarte și cu reclamații și întâmplarea a făcut ca atunci când am întreprins cercetări la Th. Jiu să găsesc într-un dosar din iarna 1941 o fișă a mea de a fi adus în lagăr, fiind cu picioarele degenerate complect. Am găsit rezoluția pusă: „Va sta acolo să moară”. Rezoluția criminalului Zlătescu; asemenea rezoluții erau puse pe toate cererile celor cari erau bolnavi. Apoi unealta lui, Trepăduș. A fost aci un martor care a spus, era „doctor” pe Valea Jiului! A arătat un alt martor, cum făcea Trepăduș consultația celor bolnavi, celor bătrâni. Erai bolnav, ciomagul intra în funcțiune. „Ești bolnav”? Vârful cismei te svârlea departe. El spunea: „nu există bolnav pentru mine, trebuie să munciți că de aceia ați fost aduși aici să munciți, nu să trăiți”. Aceasta s'a întâmplat. Să-și aducă aminte Trepăduș, printre alte victime ale lui, a fost internatul Weisman, un Tânăr pirpiriu, slab, slab și din fire, care nu putea munci Tânărul care atârnă câteva chilograme era greu pentru el să-l manuiască. și atunci a intrat ciomagul lui Trepăduș în funcție, pentru că să-l „întărească”, să-i „dea putere”. L-a bătut și la chinuit până când după câteva zile, internatul Weisman, copilul plăpând, cu capul umflat, a murit, dar nu în lagăr. Criminalii au avut grija să-l ducă la spital, să moară la spital, cum făceau cu toți. Chiar în ultima clipă să nu-și atragă asupra lui răspunderea, să moară în spital, apoi să facă raport că „a murit”. Nimeni n'a spus adevărul. Poate s'ar fi găsit oameni și printre medici, le era însă frică de teroarea pe care o exercita Zlătescu.

* * *

Domnule Președinte și onorat Tribunal, lagărul Tg. Jiu, Valea Jiului, au pătat istoria acestui popor. Lagărul Tg. Jiu este o pată grea pe istoria poporului nostru. Lagărul Tg. Jiu ne-a trimis înapoi cu 200 de ani, față de populațiile de pe întreg globul. Despre faptele din lagărul Tg. Jiu este chemat azi să dea socoteală Col. Zlătescu Gheorghe și Lt. Trepăduș Grigore, „împărații“ de altădată de pe valea Jiului. Dv. veți aprecia; poporul așteaptă o satisfacție, poporul așteaptă răzbunare. Mii de oameni căți au trecut prin acest lagăr vor să doarmă liniștiți, să știe că din colectivitatea acestui popor, aceste două buruieni au fost aruncate afară. Poporul nu poate să rabde în sânul lui, acest popor de muncitori cinstiți, de cetăteni și de patrioți cinstiți, nu poate să rabde asemenea elemente, de aceia pe-

deapsa pe care o veți da Dvs. să fie pedeapsă justă, dar aspră. Va fi o pedeapsă bazată pe fapte, pe documente.

Domnule Președinte și onorat Tribunal, un bine pe care îl putem face poporului și istoriei este să scăpăm de asemenea elemente, printr-o sentință aspră dată acestor elemente. Si acum să trecem la alt capitol.

Toată lumea, întregul popor, a luat cunoștință că există un morănt între sutele de morminte și de gropi, căruia i se spune: BERŞAD. Numai când îl auzeai, numai când îl pronunțai, te înfiora. Parecă simțeai că ceva te strâng, simțeai ceva apăsător: Berşad. Aceleași elemente, aceleași calapoade, aceleași mentalități, aceleași slujgarnici ai regimului criminal pe pământul unui popor liber, progresist, pe pământul unui popor de muncitori și țărani, pe pământul unui popor care nu caută decât să-și făurească o viață mai bună, în libertate, prin propriile lui mijloace. Pe pământul acestui popor al Uniunii Sovietice, călăii au înființat alte lagăre, alte inchiziții. Si au înființat printre altele Berşadul. O altă neghină în istoria poporului. Si aci s-au găsit elemente care să corespundă acestui lagăr al morții, acestui lagăr care avea menirea să se transforme în cimitir.

Intr'adevăr, a fost un cimitir — și de morți și de vii. Si acei cari erau vii în acest cimitir, erau tot niște cadavre. Singura deosebire era că aceștia se mai târau, mai mișcau, mai suflau. Aceasta era singura deosebire față de acei cari erau aruncați în gropile comune.

Si aci trebuia să se găsească tot un călău. Galeria călăilor la noi s'a dovedit a fi foarte mare. Această galerie trebuie să dispară. Această neghină trebuie să fie exterminată. Iată, îl găsesc întâi pe LT. GHINERARU FLORIN.

Uitați-vă la el Domnule Președinte — un copil — unul pe care societatea ar putea să-l folosească la ceva.

Iată la ce a folosit: drept călău, drept gropar; unul din aceia care în lagărul dela Berşad trăgea zilnic clopotele, pentru ca să termine mai ușor cu acei pe care-i avea în stăpânirea lui.

GHINERARU FLORIN ? Prima măsură, pe care o ia în lagărul dela Berşad — unde avea mii de oameni sub stăpânirea sa, sub împărația sa, — sapă sănțuri, sapă gropi, trage sărmă ghimpată. De ce ? Ca nimeni să nu se poată aprobia de împărația lui; și înțelegea să fie stăpân deplin peste această moșie, unde nici moși din moși strămoșii lui n'au fost pe acel pământ, — că n'au avut ce să caute.

Si atunci face aceste gropi, trage această sărmă pentru a împiedica orice contact al internaților din ghettou, cu lumea din afară, pentru ca să nu se poată hrăni. Pentru ca să nu se poată ajuta, pentru ca să nu-și poată întreține viața cât de cât.

Prima măsură, cu care și-a inaugurat slt. GHINERARU FLORIN activitatea lui la Berșad, a fost aceasta.

Măsurile pe care înțelegea să le ia acest Florin, au fost din cele mai neumane: bătăi, schinguiiri, omoruri, crime,... motocicleta. Toate și le imagina acest tâlhar din fața dvs. Toate aceste metode le utiliza, pentru că el înțelegea să fie un bun servitor al patronilor lui, el înțelegea să-și facă pe deplin datoria: să ajute regimul de teroare; să ajute pe criminalii hitleriști și antonescieni prin mijloacele de tortură pe care le aplica și pe care le înțelegea să le intensifice cât mai mult.

Iată-l pe GHINERARU FLORIN, — pentru a-și crea o distracție, pentru a se putea amuza, instinctul lui criminal născocște acea ferocitate: tărâțul, cu motocicleta; leagă copii de motocicletă, îi trage pe jos până când capetele lor cad strivite la pământ, până când corpul lor, sfărâmat de pietre, sfărâmat de lovitură, ajunge numai bu căți de carne, corpul care înainte, doar cu câteva minute, a fost viu. Se delecta, îi plăcea, avea o satisfacție, se complăcea și spunea: „am fost la școala hitleristă, în Germania 7 luni, ca să învăț acest regim de teroare, pe care am fost trimis ca să vi-l aplic aici. Sunt trimis aici ca să vă omor. Ați fost aduși aici ca să muriți. Voi sunteți „jidani” și n'aveți ce căuta aici“.

* * *

In noaptea de Anul Nou GHINERARU trebuia să-și treacă un an, un an deosebit; trebuia să treacă un an, care într'adevăr să aibă o însemnatate. Și atunci 18 vieți omenești extermină Ghineraru la fabrica din Berșad. Ii pune într'o sanie; ii aduce să scoată 10 oameni din ghettou. Ii face cioclini. Voia să desbrace pe cei 18 morți, să-i atârne sus de stâlpul de telegraf — spunând că vrea să dea un exemplu.

Ar trebui să vorbesc zile întregi, nopți întregi, pentru a putea să vă arăt grozăviile pe care le-a făcut GHINERARU.

Astfel, trimis într'o misiune, fără niciun motiv extermină un detașament întreg de 40 oameni, cu căruțe, cu cai, cu totul. Vine apoi la Berșad, ca un împărat, cu steagul fluturând: a luat trofee. Trofeeile lui erau cele peste 40 vieți omenești, pe care le-a exterminat cu mitraliera, fără să aibă niciun motiv.

Dar a mai avut și alte crime ale lui — mai mari sau mai mici — dar toate, crime sadice! Nu i-a ajuns activitatea din lagărul dela Berșad, din „împărăția” lui! A vrut să-și extindă activitatea lui de gropar, de cioclu, și mai departe de „împărăția” lui, cu gândul de sigur să-și largescă această „împărăție”, să și-o mărească, să devină un atotstăpânitor.

Și atunci se înrolează în detașamentul de represalii, care va face un capitol special, împreună cu col. Pătrășcoiu, împreună cu col. Gavăt, și pleacă sub pretextul să caute partizani.

Partizani? Dar ce erau partizanii? Partizanii erau cei mai hotărîți luptători, cei mai buni patrioți, cei mai conștienți oameni; ei își apărau libertatea câștigată cu atâta sânge și cu atâta mii de vieți omenești. Erau patrioții sovietici cari își apărau această libertate în contra cotropitorilor trimiși acolo pentru ca să-i subjuge din nou, ca să-i facă din nou sclavi. Aceștia erau partizanii. Ei se apărău, dar nu erau izolați. Aceștia erau armata paramilitară, care intrau în legile militare ale războiului. El însă Ghineraru plecase la represalii, plecase să caute partizani.

Dar aceștia erau luptători; și, pentru ca să nu facă drumul de geaba, considera populația civilă ca partizani: femei, copii! Locuințe, gospodării construite în 20 de ani de regim de libertate, de muncă a poporului, au fost jefuite, arse; populația a fost împușcată; copiii împușcați; toate acestea pentru ca să se întoarcă pe urmă cu vite, căruțe și cu tot ce prădase pe acolo. Iată care era „motivul” de luptă împotriva partizanilor; jaful, crima, omorul, exterminarea populației Statului Sovietic.

Dar desigur, alături de el trebuia să aibă și un stat major, trebuie să fie înconjurat de elemente tot atât de barbare, tot ca el de ticăloase. Și atunci a căutat să-și alăture pe plutonierul PERCI CU-VINE SERGHIE; mâna dreaptă a lui GHINERARU, gata oricând — voluntar — pentru exterminarea populației. Cuvine Serghie care are pe conștiință zeci și sute de vieți omenești, împreună cu GHINERARU, jefuitor de rând, bandit.

Plut. BULATA DUMITRU: alt criminal, alt ticălos, alt jefuitor.

Plut. Năstase care s'a încadrat perfect în galeria acestui lot de bandiți, la fel ca și ceilalți criminali: jefuitor sanguin, schingiuitor al populației.

Locotenentul Grigorescu Gheorghe, care în timpul cât a funcționat în Transnistria a trecut și el prin acest lagăr, a trecut și el pe la Berșad; nu s'a desmînțit, n'a fost cu nimic mai prejos decât Ghineraru, decât un Serghie, decât un Dumitru Bulatu; a căutat să fie la „înălțimea” lor, a căutat să arate că este și el tot atât de bine în stare să facă ceeace au făcut Ghineraru, Cuvine Serghie, Bulatu Dumitru și alții.

Lt. FARGA ION, fost comandant al Bat. Vânători la Berșad, însărcinat cu Căile Ferate din acea regiune, are pe conștiința lui schingiuiri, are pe conștiința lui o pată de sânge pe care nimeni nu

i-o va putea spăla, nimeni nu va fi în stare să facă ca această pată de sânge să fie ştearsă vreodată.

MELINESCU C-TIN, un alt criminal de rând, un om fără nici o pregătire, lipsit de orice scrupule, lipsit de orice conștiință, rudă bună cu lt. Grigorescu dintr'un simplu nemernic îl face șef de poliție. Dece? Pentru că era omul creiat pentru ca să aplice asemenea represalii, pentru ca să deslănțuie grozăvii asupra populației și asupra celor care erau în puterea lor.

Dar faptele acestor bandiți, culminează după sutele de crime, după sutele de torturi, schinguiiri, bătăi, distrugeri; în ultima zi de plecare, când forțele armatei de țărani și muncitori care desrobaueau pământul lor sfânt se apropiau de cimitirul creiat de Ghineraru și ceilalți, erau închelați 40 oameni în închisoarea din Berșad. Nu au vrut să-i lase cel puțin pe aceștia în viață, să aibă cel puțin conștiință că au făcut un bine la urmă. Neavând timp ca să-i extermine altfel, au scos grenadele, le-au aruncat pe geamul închisorii înăuntru, exterminând până la ultimul om. Aceasta s'a întâmplat în ultima zi când au primit ordin de retragere.

Acesta este lotul criminalilor dela Berșad, acesta este lotul care va trebui să primească pedeapsa maximă, pentru că aceștia la fel ca și ceilalți n'au de ce să trăiască în sânul acestui popor. Si acestea d. Președinte și Onorat Tribunal al Poporului, nu sunt inventiuni; acestea sunt fapte care rezultă din acest dosar uriaș care va rămâne piatră de hotar în istoria poporului. Generațiile viitoare vor putea să constate care a fost calitatea regimului criminal instalat peste casul și viața poporului, în această țară.

Dar cu aceasta nu s'a terminat.

Iată regiunea Balta. Desigur se poate și acolo să fie altfel? Era un sistem, un plan studiat, conceput dinainte, pentru să poată fi aplicat întocmai și ca nimic din el să nu rămână în afara.

ALEXANDRESCU CONSTANTIN, pretor la Berșad, a funcționat din Octombrie 1941, până în luna August 1942 și a făcut tot ce i-a fost cu puțință pentru a întreține un regim de foamete și miserii care a dus la exterminarea a mii de evrei din lagărul acestui raion.

Acuzatul Alexandrescu Constantin, s'a făcut vinovat de toată tragedia care s'a petrecut în grajdurile colhozurilor din raionul Berșad, unde mureau mii de evrei cazați din aceste colhozuri din cauza tifosului și a foamei.

Deci în calitate de pretor, era obligat să se îngrijească de cazarea, hrana și starea sanitară a deportaților, acuzatul le-a impus celor deportați o taxă de aproximativ 10.000 LEI PENTRU FIECARE MEMBRU DE FAMILIE, CA SĂ AIBĂ DREPTUL DE A SE

MUTA DIN GRAJDUL COLHOZURIILOR, IN GHETTOUL BER-ŞAD-ULUI. Cei ce nu aveau de plătit suma în bani româneşti, erau obligaţi să o plătească în bijuterii sau îmbrăcăminte, iar cei ce nu puteau să o achite nici sub această formă, erau obligaţi să rămână în grajdurile acelor colhozuri, unde mureau din cauza frigului, tifosului exantematic şi a lipsei de hrana.

Procentul de mortalitate din cauza tifosului exantematic a acestor deportaţi şi cazaţi în condiţiunile arătate de pretorul Alexandru Constantin, ajunsese la cifra că din 20 persoane nu rămâneau în viaţă decât trei (v. decl. mart. locot. Terescu Petre, Gheorghe Zaharia, Matias Bernat).

Iată pe colonelul GAVĂT, comandantul jandarmeriei dela Balta, colonelul Gavăt! Prima măsură care o ia — pe lângă alte măsuri : jefuirea populaţiei; hienă mai rea decât aceia din pădure, care-şi atacă victimele, primul lucru pe care l-a făcut, a fost să se repeadă să stoarcă de ultima avuţie, de ultimul obiect de valoare, de ultimul obiect care ar fi putut să servească celor care erau în puterea lui, să le uşureze viaţa, poate chiar să le salveze viaţa.

Astfel se caracterizează faptele col. GAVĂT. Dar sigur, acesta nu poate să-şi încheie activitatea lui numai cu atât : cu jefuirea. El ştia ce face. Din ordinul lui şi cu participarea lui, participarea col. Pătrăşcoiu, care cu nimic n'a fost mai prejos de toţi cei despre care am spus până acum, organizează represalii în fruntea cărora col. Pătrăşcoiu, marele „viteaz”, s'a dus să lupte. Cu cine ? Cu niştii copii din sat, cu niştii femei, cu niştii bătrâni, cu niştii bolnavi. În felul acesta organizează caravane şi alături de ele camioane cu trupe germane şi pleacă să extermeze populaţia. Este concluzionă declarată dată de Ghineraru, în care spune : coloanele acestea comandate de col. Pătrăşcoiu, maşinile care îi însoţeau, în fiecare maşină era un bidon, un butoi cu petrol şi paie, toate pregătite pentru A SE DA FOC SATELOR ŞI A SE EXTERMINA POPULAȚIA.

Pătrăşcoiu spune : „N'am fost“. Ai fost, Pătrăşcoiu. Acesta este mormântul tău. Uite, aici ai fost. Iată ce spune în acest ordin colonelul GAVĂT, care patrona, care organiza şi care lăua parte penitru că nu voia să rămână mai prejos, îi era frică poate că va rămâne nedecorat şi neavansat în grad.

Iată măsurile luate de col. Gavăt pentru crimele care s'au comis de oamenii care lucrau în subordinea lui.

Şi acum voi da citire unui ordin, care să contureze şi mai bine figura de călău a col. GAVĂT. Spune, printre altele, într'un raport făcut de el în ziua de 17 Noembrie, ora 6 : „Un detaşament de circa 80 oameni de sub comanda col. Pătrăşcoiu, însoţit de comandantul sectorului jandarmi Berşad, Ghineraru, au plecat pentru represalii“.

Pentru represalii spune, nu pentru partizani.

„În comunele unde au stat partizanii și pentru urmărirea băndei până la curățirea terenului”.

Intr’adevăr, i-au curățat și de vieți omenești și de case; au făcut o curățenie complectă.

DOMNULE PREȘEDINTE ȘI ONORAT TRIBUNAL AL POPORULUI !

Faptele comise de acești doi colonei, de acești foști colonei, care sunt scoși din rândurile oamenilor, din rândurile poporului cinstit, sunt atât de grave încât nu există lege care ar putea să pedepsească în totul pe acești ticăloși.

Dsigur, trebuie să se găsească și trădători. Astfel, col. *Gavăț*, avea alături pe banditul *Alfred Vilentz*, agent al Gestapoului, prin care teroriza populația și introducea cele mai barbare metode, pentru a spolia, pentru ca să poată să le răpească și ultimul obiect care le-ar fi putut salva viața.

Vilentz Alfred ! Canalia de *Vilentz Alfred*, ca alte canalii care se găsesc în această boxă, e un bandit care nu și-a trădat numai țara, dar și-a trădat însuși poporul din care se trage, însiși pe frați lui

Pe acestia i-a torturat, pe aceștia i-a spoliat mai mult, pe aceștia i-a omorât mai groaznic. Acesta era omul lui *Gavăț*. Acesta era omul „drept” al lui *Gavăț*. Acesta era omul care se plimba liber în mașina lui *Gavăț*. De ce ? Pentru că *Gavăț* și cu *Vilentz* erau unul și același: *Vilentz* și cu *Gavăț* era tot unul.

Dar col. Pătrășcoiu, comandanțul de etapă, nu putea el singur să-și ducă la îndeplinire mandatul lui. S'a înconjurat și el de alte elemente, de teapa lui. Astfel îl găsim la sectorul de etape pe căp. Constantin Clinceanu, aci de față. Prima măsură care o ia : interzice populației civile, celor pe care-i avea sub comanda sa, orice contact cu lumea din afară, orice contact cu ei care ar fi putut să-l aprovizioneze cu alimente, ca să le salveze viața. În schimb făcea un negoț ticălos, un negoț de exploatare. Asta pentru ca să strângă aur. Visa aur, voia să aibă avere. De unde ? De pe urma nenorocirii, de pe urma acelora care au avut nenorocirea să cadă în lanțul lui terorist. Astfel avea amanta sa, pe care o ținea și care făcea parte din Crucea Roșie, prin care lăua scrisori dela internați pentru familiile lor din țară, ca să le trimită bani, îmbrăcăminte, care apoi erau însușite totul.

Căpitanul CLINCEANU se face vinovat prin metodele lui teroiste, prin metodele lui de jaf, de împiedecarea populației de a-și procura hrană; din lipsa căreia mulți au murit.

In aceiași galerie, la aceleași etape, găsim pe plut. major Solomon Ștefan Nicu n'ar trebui să vorbesc despre acesta, fiindcă n'are

nimic deosebit de ceilalți. Vorbind despre acest criminal, este timp pierdut și pentru noi și pentru poporul acesta, care ascultă aici. Cu nimic n'a fost mai prejos de un Clinceanu, de un Pătrășcoiu, de un Gavăț, de un Vilentz.

DOMNULE PREȘEDINTE și ONORAT TRIBUNAL, pedeapsa care trebuie să fie aplicată acestora, va trebui să fie pedeapsa aceea dreaptă, care să acopere cel puțin pata neagră care se ține în loc, pata neagră care ne-a adus în starea în care ne găsim astăzi.

Tot prin împrejurimi este Olgopol. Găsim aci un alt lot, al preșorului Hațieganu Ion și al plutonierului Dumitrescu Mihai, șeful postului de jandarmi. Olgopol era în împărăția lor. Nu s'au lăsat cu nimic desmînții de funcțiunea pe care erau trimiși să o exercite. Hațieganu Ion jefuia, bătea schingiuia împreună cu plut. Dumitrescu Mihai, bun tovarăș de crimă, bună unealtă.

Prin faptele lor criminale au dus la exterminarea populației de sub puterea lor, au dus la distrugerea de vieți omenești, fapte pentru care oricât de drastice s-ar face legile, nu se poate găsi pedeapsă suficientă. Ar trebui ca cineva să născocească legi, care într'adevăr să corespundă prin pedepse faptelor care le-au comis acești oameni.

DOMNULE PREȘEDINTE, ONORAT TRIBUNAL AL POPORULUI ! Am descris orori, crime și fapte care îngrozesc, care între orice închipuire de minte sănătoasă. Dar îmi revine rolul să vorbesc și de un alt mormânt, de un alt loc de inchiziție, tot dintr'un teritoriu străin, dintr'un teritoriu care a fost pătat cu sânge, care a fost pătat cu crime, care a fost pătat cu orori.

Este vorba de lagărul Vapniarca, dacă i se poate spune lagăr, pentru a nu-l numi cimitirul dela Vapniarca; pentru că **INTR'ADEVAR** n'a fost altceva decât **UN CIMITIR**.

Primul comandant al lagărului Vapniarca este colonelul MURGESCU, în acel timp maior. Primul contact, primul cuvânt cu care se adresează celor care erau trimiși să-și lase viața și sănătatea în acel cimitir, la data când primul grup de internați politici, cetăteni patrioți, au fost internați, a fost acesta: intrați pe două picioare, dar veți ieși în patru labe, sau nu veți mai ieși de loc.

Și într'adevăr pronosticurile pe care le-a făcut colonelul MURGESCU s'au adeverit întocmai. Înaintea colonelului Murgescu, în lagărul dela Vapniarca — un capitol care va aduce alți criminali pe această bancă — au fost asasinați un număr de 600 cetăteni, ucraineni, români, evrei. N'au fost aleși. Setea de sânge nu alege victime. Toți aceștia într'o groapă din marginea lagărului, clăe peste grămadă.

Murgescu, că să-și arate cât mai bine sufletul lui, pentru că să arate în totul besuia din el, arată internațiilor: „Priviți peste gard, 600 de alde voi sunt îngropăți într-o groapă. Priviți-vă mormântul. În curând veți fi alături de ei“.

Gândiți-vă că pe lângă suferințele fizice, fiindcă fuseseră târziu sute de km. pe jos, bătuți și schinguiți, gândiți-vă la ce suferințe morale au fost cuprinși acești patrioți când li se făceau asemenea pronosticuri, când li se arăta moartea în față.

Dar Murgescu n'a lăsat să fie numai un simplu avertisment. El a căutat să-l pună în aplicare. Și a uzat de toate mijloacele care îi stăteau la dispoziție, pentru că ceeace a spus la început să devină un fapt împlinit.

Să facem o descriere a lagărului dela Vapniarca: clădiri murăre, lipsite de geamuri, lipsite de uși, lipsite de orice mijloc de higienă și în primul rând lipsite de elementul cel mai trebuincios, apa.

Internații se plâng că sunt înflămânziți. Spun: „Domnule comandant, chiar dacă vom muri, dar până să murim nu vrem să suferim atât de mult, lăsați-ne posibilitatea să muncim, ca să ne putem face un mijloc de existență“. Răspunsul lui Murgescu: „**ATI FOST ADUȘI AICI CA SA MURITI.** N'am să fac sanatoriu cu voi“.

Și așa a fost. Gândiți-vă Domnule Președinte și Onorat Tribunal, că este vară, este cald. Peste 1500 oameni vor apă. Vor să construiască internații o conductă de apă, dar nu sunt lăsați. Vor să-și construiască internații, pentru bolnavii lor, un pat de scânduri, dar asta nu se admite. Vor ca să-și construiască internații o sobă să-și fierbă o mâncare; nu se admite.

Apoi setea pe lângă foame, este grozavă. Copiii, bolnavii cer apă. Pentru că suferința fizică să fie cât mai groaznică, face un plan diabolic; își instalează lângă comandamentul lui un robinet, prin care putea să dea drumul la apă oricând. Anunță în lagăr că vine apa. Pe țăvi începe să sâsâie apa. Lumea se scoală înnebunită și vine să facă coadă la singura cișmea care era. Bolnavii și copiii se tărau pe brânci. Voiau să aibă un pic de apă, fiindcă era căldură tropicală. Cel puțin să-și astâmpere setea. Apa sâsâia câteva minute pe țevi se auzea doar sgomotul ei, apoi se închidea. Oamenii rămâneau uluiți. Suferința lor devinea și mai mare. Vaetele se auzeau din depărtare. Insuși colonelul Murgescu spune: la un km. depărtare de lagăr trebuia să treci cu batista la nas; miroslul de cadavre din groapi, miroslul de cadavre vii, miroslul de mizerie nu era suportabil.

Apoi colonelul Murgescu cheamă internații la el, le ține un discurs, repetându-le ceeace le spuse în început: „**ATI FOST ADUȘI CA SA MURITI.** Am să împușc pe toți acei care nu se vor su-

pune ordinelor, am să aplic bătaia". Fapt ce s'a și întâmplat. Într'ună din zile scoate internații din curte — el se delecta — desbrăcați în pielea goală în fața femeilor și copiilor și le aplică căte 50 lovitură pe spinare, până când corpul lor s'a făcut corp de zebră, până când corpul lor nu mai semăna a corp omenesc, ci era o umflătură, ceva de neînchipuit.

Ca să poată să aibă și un mijloc de speculație, înființase o cantină în lagăr, obligând pe deținuți să-i dea un beneficiu de 400 la sută la această cantină. Alimentele le aducea tot el, prin oamenii lui, cu 70 de prețuri; când aducea alimentele în cantină spunea să fie închise. Internații, lihniți de foame, sunt obligați să aducă sume mari de bani pentru ca să li se dea ceva; sume de bani care erau trimise de acasă pentru cetățenii aceia, nu pentru Murgescu.

Hrama în lagăr era mazărea furajeră, un aliment otrăvitor și din primele zile când a început să se dea mazăre furajeră, oamenii au început să aibă dureri fizice și să se îmbolnăvească. Medicii internați în lagăr aduc la cunoștință lui Murgescu: „domnule comandant, hrana aceasta ne extermină, hrana aceasta ne omoară“. Răspunsul lui Murgescu „pentru aceasta ați fost aduși aici SĂ MURITI. Asta trebuie să mâncăți“.

„Alimentul“ începe să-și facă efectul. Au început să cadă victime. Nu se ia nicio măsură de schimbare. Continuă să dea această mazăre. Ba din contra, când își dă seama că această mazăre este un „aliment“ care poate extermينة pe acești oameni care erau sub puterea lui, găsește mijlocul să dubleze porția din această mazăre, chiar în contra voinței internaților. Nu permite să intre nimic în lagăr decât pentru sume uriașe de bani obligând prin aceasta pe internați să consume, cu bună știință că se vor nenoroci, că vor muri, din această mazăre. Totuși oamenii o mâncau. Povestesc oamenii și se găsește la dosar, „de căteori duceam la gură lingura cu această mazăre, îmi dădeam seama că mosorul vieții mele se desfășoară și se apropie de sfârșit“.

Sunt fapte care îngrozesc. (Sunt expuneri ale oamenilor care au scăpat și care se tărăsc pe brânci. Nenorocirea lui MURGESCU că au mai scăpat din ei.

Apoi MURGESCU, ca să arate că este bun creștin, că toate aceste lucruri le făcea la adăpostul creștinismului și al crucii, și că să găsească un mijloc oficial pentru chefuri și zaiafeturi, pune să se facă o troiță. Cine se închină la această troiță? Muribunzii care doreau să mai trăiască câteva ore și să li se aline suferința cu căte ceva.

La inaugurarea acestei troițe aduce toți criminalii dimprejur, toate autoritățile și face un chef. Ia femeile din lagăr ca să-i prepare

zaiafetul, pentru ca pe urmă, beat în ultimul grad, să tabere asupra internatelor politice, pentru a le silui, pentru a-și bate joc de ele. Iată-l pe colonelul Murgescu, capul lui ; un cap bolnav de când s'a născut și până va muri.

Acestea sunt câteva din crimele odioase comise de colonelul Murgescu. Oamenii care mureau, oameni care se sfârșeau sub ochii lui. Și din aceasta găsea un mijloc de delectare, de satisfacție. Ca să vedeți ce putregaiu era în acel regim și de ce oameni se servea acest putregai. Este o declarație concludentă a sublocotenentului CEACHIR, și el pe banca acuzării și care spune : „Scotea trupa afară, când venea beat, o punea să stea în poziție de „onor“, iar el, desfăcut la manta și cu șapca pe ureche, dansa ca Salomeea și spunea : „EU SUNT MAREȘAL DE VAPNIARCA“.

Visau să devină mareșali

Toți sunt „mareșali“. În capul lor aceasta visau : să devină toți niște mareșali. După două ore de dans cădea jos, era luat pe brațe de soldați și dus în camera lui ca să-și revină, pentru ca a doua zi să înceapă iar cu acelaș sistem.

Barbariile pe care le-a comis acest colonel Murgescu nu sunt mai prejos de barbariile unui Zlătescu sau ale celorlalți care sunt aici.

Dar când a văzut că începe să fie strâns puțin cu ușa, că faptele lui vor ieși la iveală, colonelul Murgescu pleacă, sub pretext că este bolnav, și are grije să curețe de ultimele obiecte de valoare pe toți cei care erau în puterea lui.

Urmează după el un alt călău, un alt ticălos, căpitanul POPESCU CRISTODOR, Murgescu ținea cantina și o exploata la maximum. Celălalt călău, Cristodor, nu mai admitea nici atât ; a dat ordin ca această cantină să fie închisă definitiv. În inspecția făcută prin pavilioanele bolnavilor, dă ordin, în plină iarnă să se scoată sobele afară iar bolnavii să rămână fără nici un pic de căldură. Vă închipuiți ce înseamnă o iarnă în teritoriul Uniunii Sovietice.

S-ar putea spune multe despre acest bandit, care este lipsă, care prin lașitatea lui nu se găsește încă pe banca acuzării. Dar justiția îl va urmări până la capătul pământului, pentru că nu există scindare de judecată față de cei care sunt aici.

Urmează căpitanul BURADESCU SEVER. Internații din lagăr au scăpat de doi călăi. Au auzit că are să vină alt comandant, care pe lângă că este ofițer, este și un artist : este pictor. Sigur că oamenii s-au gândit că acesta are un suflăt de artist, care creează

frumuseți pe pânză. Dar s'au înșelat. Din primul moment când a luat comanda, acest Buradescu a dat dovada că a desmîntit ceea ce oamenii credeau despre el.

Primul lucru pe care-l face căpitanul BURADESCU, este să continue administrația criminală a celor care fuseseră înaintea lui. Se înconjoară apoi de o rețea de spionaj. Lucrează cu SS, cu siguranța specială germană. Întrebuițează pe internata criminală *Vera Isacenca*, care s'a dovedit că a fost în slujba gestapoului și prin rețeaua de spionaj din lagăr, oamenii au început să fie terorizați.

Când vede că niciun mijloc nu poate să determine exterminarea acestor oameni în masă, începe să aplice alte metode. În timpul când comanda căpitanul Buradescu lagărul, a fost adus un grup de 44 hoți și criminali de ultima spetă, criminali de drept comun, de pe la Jilava. Căpitanul Buradescu se gândește să-și facă din acești oameni adeptii lui și prin ei să caute exterminarea internațiilor politici, internațiilor care luptaseră pentru a împiedica dezastrul țării și al poporului. El este un antisemit feroce, și aceasta rezultă din raportul lui moral, dat către șefii lui, în care se spune că este un antisemit feroce. Feroce este un cuvânt atât de grav, încât înnegrește însăși figura unui om.

Prin unealta lui oarbă, sublocotenentul Ceachir, se înțelege cu aceștia, ca să pună la cale o rebeliune în contra internațiilor politici din lagărul Vapniarcă. Le lasă toată libertatea, li se admite orice aliment din afară, li se admite, chiar față cu ei, ca internații politici să fie loviți, maltratați și jefuiți noaptea în dormitoare. I se reclamă de către internații politici. Nu se ia nicio măsură. Râdeau fiindcă vedea că ceea ce au pus la cale duce la atingerea țelului lor.

Intr'o zi, după ce sublt. Ceachir stase timp de 3 ore în dormitorul acelor ticăloși, ca să facă planul de atac la 10 minute după plecarea lui din dormitor, acești ticăloși, înarmați cu topoare, cu rângi, cu lemne, tabără asupra internațiilor politici și încep maltratarea lor. În această rebeliune au căzut la pământ trei internați..

Dar care era scopul ce se urmărea prin aceasta? Să se însceneze internațiilor politici o rebeliune, ca să poată interveni cu armata și să tragă pentru a-i extermina. Fapt ce s'a dovedit, pentru imediat ce a început rebeliunea, căpitanul Buradescu, împreună cu slt. Ceachir și cu plutonierul Moise Marin, intră în corpul de gardă din lagăr și dă ordin să tragă.

Dar soldații, care nu erau pictori, care erau soldați din popor țărani și muncitori, au refuzat să tragă, peste ordinul comandanțului lor, spunând: nu tragem. În loc să tragă în plin, soldații au

tras focuri de armă în sus. Buradescu, înnebunit spune: vă voi împușca pe toți. De ce n'ați tras în plin? și unul din soldați ii spune: „DOMNULE CAPITAN, NU AVEM MOTIV SA TRAGEM IN ACEȘTI OAMENI. ȘI DACA INTR'ADEVAR VREI SA FACI ACEASTA ACȚIUNE CRIMINALA, TE ROG SA DAI ORDIN SCRIS“.

Nu-i reușește nici acest plan criminal lui Buradescu. Atunci scoate comitetul internaților din lagăr, și-i pune la zid să-i împuște. Ii înșiră la zid și dă ordin soldaților să tragă. Soldații ezită, nu trag. Nici aceasta nu i-a reușit.

Face apoi un control prin dormitoarele internaților. Bucăți de lemn, câte un ciocănăș pentru bătut cuie, câte o bucată de lemn care servea drept pernă, pe toate le scoate cu trufie în mijlocul curții, face o grămadă, și aduce un fotograf ca să le fotografieze, pentru că să le trimeată mai departe serviciului secret din care aparținea, și să arate că internații politici au provocat o „rebeliune“, pentru că aceștia să fie duși în altă parte apoi și masacrați.

Văzând că nu reușește nici acest lucru, prin deseile rapoarte pe care le face, reușește să alcătuiască o listă de 75 oameni, și imediat după plecarea lui BURADESCU din lagăr, bazați pe ordinul scris de el, pe notele informative date de el, cei mai buni muncitori, cei mai buni luptători, cei mai buni patrioți antifasciști din lagăr au fost TRANSFERAȚI la închisoarea RABNIȚA și se știe și în America de Sud ce s'a întâmplat acolo, lucru care va face obiectul unui capitol special, fiindcă și acei crimiinali vor fi aduși pe aceste bânci.

Pentru că să poată tortura pe acești oameni, BURADESCU mai născocise ceva: sapă o groapă în pământ, o carceră, adâncă de trei metri și cu un capac deasupra. Oameni fără vină sunt băgați în această groapă, punându-se capacul peste ei, și ținuți câte 25 ore. În groapă nu se putea sta altfel decât în picioare, fără să te poți mișca. Insectele care mișunau pe acești oameni ii chinuiau. Șobolanii, care se strânseseră cu miile, atrași de miroslul de cadavre și de bolnavi, umpleau aceste gropi și rodeau carneea de vii de pe internații, așa încât când erau scoși afară, avea găuri în picioare. Aceasta este regimul pe care căpitanul Buradescu îl aplică internaților.

Inlesnește la un moment dat evadarea a 3 deținuți, din cei de drept comun. I se aduce la cunoștință de către internații politici, că aceia vor evada. „Să nu spuneți că i-am omorât noi“. Aceia reușesc să fugă. Imediat ia măsuri drastice și începe să spună: jidani îi-au omorât". În acest timp pune să se sape groapa prin gunoaie, prin ciolanele celor ce au murit și chiar desgroapă pe acei morți.

Pentru ca după cinci zile să fie aduși din nou în lagăr și internați din nou. Iată sistemele pe care le urmărea Buradescu și interzicea intrarea alimentelor în lagăr, alimente aduse din țară la Vapniarca și depozitate într'o magazie!

„Nu există pentru ei circumstanțe atenuante“

După plecarea lui Buradescu s'au descoperit aceste alimente roase de șoareci, mucegăite și stricate, dar oamenii care consumaseră mazăre furajeră, care nu au avut un aliment: Pentru că aceste mai aveau picioare și se târau pe brânci, care erau niște „morți vii”, n'au alimente se dădeau și se lăsa posibilitatea să se cumpere, n'ar fi căzut victime, ar fi căzut mai puțini nevinovați. Și astăzi încă o sută cincizeci din acei ce i-ați văzut eri în fața domniilor voastre, 150 de tineri, de fete tinere, cari muncea pentru viitorul lor, care nu vroiau altceva decât să-și creieze un loc în această societate, se tărâsc și stau trântiți în pat pe veci, nu se mai pot scula din pat, acolo vor muri, acolo își vor petrece anii. Iată crimele făptuite de acei care sunt aduși astăzi să răspundă pentru faptele lor. NU EXISTĂ PENTRU EI CIRCUMSTANȚE ATENUANTE.

Dar, domnule Președinte și onorat Tribunal, desigur, că aceștia s'au folosit și ei de uneltele lor, s'au folosit de cozi de topor. În această galerie găsim și pe locot. POPESCU LUCIAN, un vechiu „meseriaș” din lagăr. Făcea și el parte din această acțiune. A colaborat și el la ea. Dar vina lui cea mai mare, constă în două fapte deosebite. Este trimis la un moment dat să țină locul unui alt criminal. Locot. GIUGIUC, (care a înțeles să-și facă seama, înainte să î-o facă poporul) în lagărul dela SLIVINA, ca comandant al lagărului. (Lagărul acesta va face și el obiectul unui capitol din munca Tribunalului Poporului).

În această calitate fiind, îi vine la un moment dat un grup de 40 de internați pe care începe să-i despoeie de tot ce aveau: ceasuri, tocuri de aur, aparate fotografice, alimente, medicamente. Ii despoeie și strângе pentru el totul, lăsând pe acei nemorociți complet depozietați de tot ce aveau asupra lor. Apoi, bătaile, care le aplică locot. Popescu Lucian, sunt acele bătăi închizitoriale, care nu s'au putut petrece, decât numai în Evul Mediu. Intr'una din zile, în vremea când erau atâția bolnavi și muribunzi, un internat și-a construit o sobă, un cazan, în care să-și spele rufele și să se curete de insecte. Locot. Popescu Lucian îl găsește și dă ordin să

i se fărâme această sobă, acest cazan, iar celui care a construit-o îi aplică o bătaie cu ciomagul, până ce a fost dus pe brațe de tovarășii săi de suferință. Iată mentalitatea, iată oglinda sufletului lui Popescu Lucian : jaf, bătăi, maltratări, — acesta este Popescu, care face parte din galeria criminalilor.

Un putregai

Dar printre ei desigur, a trebuit să se găsească și un putregai, și o uscătură, un nemernic, un om de nimic : internatul BUBI FINKELSTEIN, faimosul *Finkelstein* ! Dela început Finkelstein căuta să intre în grăile acestor crimiinali și reușește foarte ușor, pentru că asemenea elemente care n'au nimic omenesc în ei, reușesc totdeauna și în orice ocazie, în special, dacă ținem cont de oglinda sufletului acelor ce patronau acest lagăr. Astfel, Finkelstein se face agentul comandanților acestor grupări de vieți omenești și le aduce la cunoștință ce se petrece în lagăr. Internații politici organizează un comitet de ajutorare, un colectiv, care avea însărcinarea să ajute pe bolnavi, cari avea însărcinarea să hrânească cu ce putea pe cei bolnavi. Zile întregi oameni conștienți n'au mâncat nimic, au stat lungi pe pământ : puțina lor hramă, ultima bucătică de pâine, au dat-o bolnavilor, numai și numai să le aline suferințele.

Bubi Finkelstein raportează că există un astfel de comitet atât lui Murgescu cât și lui Buradescu. Imediat acest comitet se desfînțează și se iau măsuri contra oamenilor care formau acest comitet de ajutorare. Apoi un alt sistem de jaf : strânge scrisorile dela internați pentru familiile lor din țară, pleacă cu mașina, cu Murgescu la acele familii strâng sume uriașe de bani, — pe care apoi și le împart — și din care internații n'au avut nici un ban. Deasemenea Ceachir, — același sistem când a venit din țară ; internații i-au cerut „Dă-ne banii“ . „BANII“. Au început maltratările contra acelora ce-și reclamau un ban al lor trimis cu atâta greutate de familiile lor, căci internații erau muncitori, țărani, populație nevoiașe, — toți acei de care regimul vroia să se scape. ACESTA ESTE, CEACHIR. ACESTA ESTE BUBI FINKELSTEIN.

Bubi Finkelstein, liber prin lagăr, liber să meangă la gară, omul lui Isopescu, coadă de topor, ducea în eroare și pe internați și pe familiile lor, prin aceste acțiuni criminale.

Din expunerea acestor fapte și din expunerea făcută ieri de către colegul meu, sunt convins că sunteți perfect luminat asupra celor ce aveți de făcut. Poporul ne-a trimis pe noi aici, să-i facem dreptate, să-l răzbunăm, să spele pata rușinoasă de pe istoria țării prin verdictul ce se va da acestor bandiți. Intreg poporul românesc

este ajintit cu privirea asupra acestui tribunal. Poporul știe că rășinea aceasta istorică nu poate fi spălată decât de acest tribunal. Aveți misiunea să judecați nu oamenii, ci faptele lor. Noi nu judecăm oamenii, ci faptele lor. Dacă facem o paralelă între tribunalul de astăzi și tribunalul de ieri, vedem că nu se poate concepe o astfel de comparație. În fața tribunalului de ieri, luptătorii antifasciști cei mai buni patrioți erau traduși pentru vini imaginare. Ei erau judecați în cinci minute, — s'a terminat cu ei ! Nu aceasta s'a făcut aci. De trei luni de când se muncește din zi și până în noapte ; căci principiul este să nu facem cum au făcut-o bandiți, ci să judecăm pe fapte, nu pe vânt, nu pe simple iluzii. Felul cum s'a făcut cercetarea în Tribunalul Poporului s'a văzut după chipul lor. Căci chiar în timpul cât stăteau în boxă, aveau un rânjet de fieră, un rânjet obraznic, acești bandiți desconsiderând Tribunalul Poporului, până la ultima clipă.

„Poporul nu-i vrea în colectivitatea lui“

POPORUL NU-I VREA IN COLECTIVITATEA LUI. El ni î-a dat nouă, ca să scăpăm țara de ei, el vrea să curețe țara de această neghină. Pentru aceste fapte, toți acești bandiți se încadrează perfect în dispozițiile legii speciale pentru judecarea criminalilor de război, deoarece faptele lor se încadrează în prevederile art. 2, din suscitata lege și urmează a fi pedepsiți în conformitate cu dispozițiile art. 2, menținându-se în totul, încadrarea din actul de acuzare.

Trebue dată poporului această satisfacție, pentru că numai astfel vom putea să ducem acest popor pe calea progresistă, care să-i asigure fericirea de mâine. Numai astfel, va putea poporul român să arate că este dormic să scape de asemenea elemente, de asemenea figuri și noi vom putea dovedi popoarelor aliate cu noi astăzi, că în adevară ne-am desmeticit din somnul în care am zăcut și că suntem demni să fim alături de ei.

Statul vecin cu noi, UNIUNEA SOVIETICĂ, în loc să ne pedeștească de faptele noastre, ne-a întins o mână frătească de ajutor pentru că Statul Sovietic este un stat de muncitori țărani și știe că nu poporul român a fost de vină. Dovada nu o putem face că suntem demni de aceasta, decât aplicând legea căt mai drastic în aşa fel încât, oricui iar mai veni în gând să facă asemenea fapte, să-și aducă aminte că **TRIBUNALUL POPORULUI NU IARTĂ** și nu va ierta nici un criminal din aceştia ce stau pe banca acuzării.

REPLICA

D-lui Acuzator Public șef A. Bunaciu

D-le Președinte și onorat Tribunal, nu voi răspunde separat fiecărui dintre d-nii apărători, pentru că restabili fapte, pentru a pune la punct unele susțineri ale apărării — cu regret o spun — apărarea nu s'a ridicat aproape cu nimic deasupra nivelului pe care acuzații l-au marcat în răspunsurile lor la interogator, în prima lor apărare. Au mers pe aceeași linie: „Nu suntem vinovați; n'am făcut nimic”.

Aproape toți apărătorii au recunoscut obiectivitatea cu care s'au făcut cercetările de către acuzatorii publici. Mărturie, de altfel, sunt dosarele, care le-au stat la dispoziție tot timpul. Apărarea a dat doavă dela început, când a ridicat incidentele, fie neseri-oase, fie netemeinice, în prima zi a desbaterilor, că n'a citit sau n'a vrut să citească legea pe baza căreia ființăm și judecăm, fie că o citea trunchiat, cum a citit dosarele. Este cea mai ușoară apărare, dar nu cea mai bună și desigur nu este cea mai justă.

Vi s'a spus aici, de către d-nii apărători, că o singură doavadă ar fi intr'un dosar, despre culpabilitatea clientului; că GHINERARU — este un caz, fiindcă toți merg pe aceeași linie, n'a făcut aproape nimic că Grigorescu deasemeni ar fi nevinovat. În definitiv la dosar se află „numai” două declarații; pe urmă alte două, alte două, până când la sfârșit am văzut, că d-nii apărători recunoșteau că sunt o serie întreagă de nenumărate declarații și acte care îl așează pe Grigorescu și cu el pe toți ceilalți la locul unde crimele lor, schinguirile, unde asasinatele lor i-au dus.

Totuși am refițut pentru a răspunde în felul acesta apărării pentru toți, invocarea unor principii de drept sau de legi și regulamente internaționale în sensul că toți acuzații trebuie să fie absoviți de pedepse de crimele lor, deoarece au făcut ce au făcut din ordin sau pentru că erau provocăți și aveau dreptul la represalii, începând cu Trestiorianu și cu Macici și până la Ghineraru, până

la Melinescu și chiar la Creștinu, toți au făcut tot ce au făcut numai din ordin.

Apărarea n'a desvoltat însă niciodată problema aceasta, ce înseamnă a executat un ordin, până unde ești apărat de răspundere în executarea unui ordin și de unde începe răspunderea executării unui ordin. Nu a citat niciunul textul categoric pe care-l avem în Codul Penal, n'a fost adus înaintea dvs. nici o argumentare clară, jurisprudențială, contrară, a acestei apărări. N'au citit nici cel puțin textul art. 137 din Codul Penal, care înscriș pentru prima dată în Codul Penal român din 1937, între împrejurările care apără sau micșorează răspunderea, trece și ordinul legii și comanda autorității legitime. Voi citi în întregime acest text pentru a dvs. să fiți lămuriți ce a însemnat pentru Macici, când a executat la Odesa, un ordin, sau pentru Trestioreanu, pentru Calotescu, care spunea că a trebuit să execute un ordin.

,Nu se socotește infracțiune fapta impusă sau autorizată de lege, dacă este executată în condițiile ei, precum și fapta care a fost săvârșită de organul competent, în virtutea unui ordin de serviciu, dacă acel ordin este dat cu formele legale de autoritatea competentă și dacă n'are caracter vădit ilegal.

Când executarea unui ordin de serviciu constituie o infracțiune șeful sau superiorul care a dat ordinul se pedepsește ca autor al acelei infracțiuni, împreună cu acel care a executat ordinul.

Acela care a executat ordinul este scutit de pedeapsă, în caz când n'a avut posibilitatea să aprecieze ilegalitatea ordinului“.

Acesta este textul în întregime. Si unul dintre domnii apărători spunea după masă: și-l voi cita pentru că mi-am notat în parte afirmațiile d-sale se referea la epoca din 1941 și spunea: Cine ar face astăzi altfel de cum trebuie să facem? Cine ar fi putut face atunci — în 1941 — altfel decât ceeace trebuia să se facă?

Era un avocat democrat — zice d-sa — un domn care etala trecutul său democratic. Pentru că atunci s'a pus problema apărării și a arătat că apărătorii trebuie să fie — cel puțin — oameni cinstiți. Si iată care este părerea lui despre ceeace trebuia să facă originea în 1940—1943, iată ce solidarizare cu criminalii și cu faptele lor din partea apărării.

Niciun apărător n'a spus că acest lucru nu este just, dar în modabil, prin aceea că n'au refuzat să execute ordinele lui Antonescu, s'au solidarizat în totul cu crimele și cu faptele acuzaților. Fiindcă ceeace trebuie să facem astăzi o știm cu toții, dar a spune că ceeace am făcut atunci, sau ceeace s'a făcut atunci trebuia să se facă, bine s'a făcut, aceasta înseamnă cel puțin o lipsă de tact o lipsă a sim-

țului măsurii, dacă nu chiar o jignire a oamenilor cinstiți, a bunilor patrioți. A spune: cine putea să se împotrivească lui Antonescu atunci, cine putea să-i refuze un ordin?...

Calotescu este numit guvernator.

— Nu vreau să fiu numit guvernator, domnule Mareșal.

— Trebuie să fii, răspunde mareșalul — declară acuzatul Calotescu.

Și apărătorul întreabă: putea să facă altceva? Și răspunde: sigur că nu!

Solidar zarea cu crima

IATĂ SOLIDARIZAREA CU CRIMA, iată solidarizarea apărării cu faptele criminale care i-a adus pe asasini aci! Adică trebuia să primească Calotescu însărcinarea criminală de a fi administratorul moșiei, cum spune CALOTESCU, a lui Antonescu! Acesta este SIMIONESCU, avocatul care face caz de trecutul lui democratic, spunând: „Bine a făcut Calotescu că a primit să fie administrator al Bucovinei, bine a făcut că a primit ordinul și că l-a urmat, de a dispune de evacuarea populației evreiești, transportarea ei în Transnistria și masacrarea ei!

Cred că stenogramele au marcat bine această apărare.

Și atunci, Domnilor, textul codului penal român ne arată clar până unde trebuie să execuți un ordin, până unde ești absolvit de răspundere dacă îl execuți și de unde începe răspunderea execuției unui ordin.

Cum cei mai mulți dintre ei sunt militari sau funcționari, obiectează: cum puteam eu Calotescu să mă împotrivească mareșalul lui Antonescu, când acesta îmi dădea ordine să fiu guvernator? Parcă am fi la companie, parcă am fi la regiment, pe front; du-te și luptă! E altceva.

Dacă te trimite într'un post politic, atunci nu mai ești sub comanda lui. Poate să vă trimiți pe front dacă vrea, sau în altă parte în cadrul meseriei voastre, dar nu într'un post cu răspundere politică!

Precizarea care ordin și comandă a autorității trebuie executat, ne-o dă penalistul francez Garçon în al său cod penal adnotat și voi citi numai câteva din părerile lui asupra acestei probleme.

„In principiu trebuie să ținem seama că ordinul dat de un superior nu suprime libertatea morală a subordonatului“. „Subordonatul este deci responsabil și trebuie să refuze ascultarea, când aceasta duce la îndeplinirea unui delict“ (pag. 184).

Iar mai jos, unde vorbește despre executarea ordinelor primite de către militari din partea șefilor lor — aceasta a constituit o controversă celebră aceea de a se ști care este datoria soldatului care primește dela superiorul său un ordin de a face un act ilegal, — ne arată că s'au emis două păreri în chestiunea executării unui ordin și al limitării răspunderii :

1. *Soldatul se abține de a comite o crimă care i-a fost ordonată și autorul întreabă : poate el să fie pedepsit pentru refuzul de a executa ordinul ?*

2. *Soldatul ascultă. Responsabilitatea sa este acoperită sau nu ? de către ordinul dat de către superiori ?*

In prima ipoteză — adică atunci când soldatul se abține de a comite crima care-i este ordonată — autorul spune : „soldatul care va asculta de șeful său, care-i va ordona să deschidă foc asupra populației inofensive, de a incendia o casă, de a viola o femeie sau de a fura va fi cu siguranță vinovat“.

Vasăzică, încadrează categoric și clar răspunderea chiar a soldatului, a militarului când execută un ordin ilegal și îi cere să refuze.

In a doua ipoteză, adică atunci când execută ordinul venind dela șeful lui, și chiar dela comandantul superior, autorul precizează că soldatul nu trebuie să asculte decât de ordinele legale care îl sunt date.

In consecință, refuzul său de a asculta nu va fi niciodată pedepsit. El va fi întotdeauna responsabil de crimele și delictele pe care le va comite, în ascultarea unui comandant, a unui șef.

Sunt o serie întreagă de considerații, dar nu vi le voi cita pe toate, deoarece aceasta este doctrina franceză care se încadrează complet în textul art. 137, în ce privește executarea unui ordin, în ce privește răspunderea executării sau neexecutării acestui ordin.

Deci se precizează, se lămurește clar, că niciunul dintre ei nu se poate apăra cu aceea că au primit ordin fie dela Antonescu, fie dela Gavăt, fie dela un prefect, fiindcă oricât ar spune Mănescu sau Pădure că a primit ordin dela Isopescu sau Isopescu dela nemți, — ordinul avea pecetea ilegalității, avea pe calea abuzivității. Oricât ar spune, — ori care dintre ei, chiar GHINERARU, — că avea ordin dela GAVĂT să execute 12—15 localnici și că trebuia să-i execute, — nu este mai puțin apărat de răspundere GHINERARU, decât GAVĂT. Răspunderea este solidară între acela care a dat ordinul ilegal și acela care l-a executat.

Domnii judecători este bine să fie lumeniți asupra acestui aspect al apărării, că s'a executat un ordin.

Oricât ar fi vrut Trestioreanu să susțină, oricât ar fi vrut apărarea să facă din el un erou, un om care la un moment dat s'a găsit în fața unor ordine — negând chiar autenticitatea actului dela dosar, că ar fi spus că „din proprie inițiativă“, fără să fi putut face dovada, că avea la acea dată ordinul de masacrare — totuși el comunică Bucureștiului în seara de 22 Octombrie 1941 am luat măsuri pentru EXECUTAREA COMUNIȘTILOR ȘI EVREILOR IN PIȚELE PUBLICE PRIN SPĂNZURARE.

Acestea sunt acte originale dela dosar, în afară de depozitiile martorilor care au fixat definitiv culpabilitatea lui TRESTIOREANU, în galeria marilor criminali, arătând precis epoca, ora de când și până când este responsabil, este vinovat de crimele care s-au comis în Odesa.

Cu nimic nu este scuzată responsabilitatea sa dacă în ziua de 23 Octombrie 1941, la ora 10 sau 12, i se ia comanda de către Macici, iar Macici continuă masacrele, le patronează, le supraveghiază, nu le oprește, le face în stil și mai mare. N'are importanță dacă au fost pe străzile Odesei numai câteva sute de cadavre. Două să fi fost, Trestioreanu este criminal, asasin. Aceasta este poziția juridică, legală, aceasta este răspunderea lui Trestioreanu pentru masacrele dela Odesa.

Ce înseamnă represalii

S'a mai ridicat o problemă, tangențial, așa cum s'au ridicat și alte probleme în legătură cu executarea de ordin: în definitiv în război și partizanii luptă cu ocupanții; ori în război, în de legile umanității — spun acuzații — sunt și legile necesare aci apare dreptul la represalii. Nu s'a arătat însă până t merge represaliile, când sunt admise și ce înseamnă represalii. Au vrut să spună TRESTIOREANU ȘI MACICI, că la astă o acțiune a partizanilor, ne așteptăm la debarcări, era Odessa, trebuia să luăm măsuri urgente, adânci, largi și Odessa de toate elementele dubioase. Si atunci refost soluția cea mai apropiată și cea mai eftină. Astă chestiune n'a fost discutată, n'a fost elucidată să vedeți dacă în dreptul internațional, dacă în condiționale cu privire la regulele de purtare a războiului ionată problema și când sunt admise, eventual, represalii în această chestiune numai părerea unui autor fran-

cez, Paul Rauchille Pillot care în Tratatul de Drept Internațional Public și *Les droit de la guerre* vorbește despre represaliile.

„Represaliile comportă adesea violențe teribile, incendii, devastări, omoruri. Dar starea de represaliii n'ar putea să justifice actele profund inumane exclusiv crude, ca masacrul femeilor, copiilor, bătrânilor. Starea de represaliii autoriză rigoarea, dar nu cruzimea. Rigoarea represaliilor nu trebuie să excedă gravitatea infracțiunii“, spune autorul mai departe.

Tot în problema represaliilor, autorul francez Pillet în „*Le droit de la guerre*“, pag. 285, scrie: „represaliile au un caracter de a avertiza mai mult pe inamic că dacă nu înțelege să ducă războiul cu respectarea unor reguli admise, atunci se pot întrebuița mijloace de a-l intimida, de a-l opri eventual să continue pe teritoriul lui unele acțiuni inumane, ilegale, contra populației, contra prizonierilor“.

Am trăit acest război și știm cu toții când nemții împușcau pe prizonierii englezi, americani și francezi, erau amenințăți cu represaliii, dacă vor continua.

Acesta este conținutul represaliilor.

Dar să vedem dacă la Odesa nu se poate pune problema represaliilor.

A fost la Odesa o acțiune a populației localmice, a partizanilor, cum le place la unii acuzați să se apere, atunci când sunt acuzați de o crimă, de un asasinat, de incendierea unor sate și case? Actele dela dosar, acte oficiale, acte făcute de el chiar în 1941, precizează că la Odessa explozia s'a produs din cauza unui material expluzibil aşezat într'o casă de bani de trupele sovietice, înainte de a retrage. Nicio vorbă despre partizani, nicio vorbă despre vrețiune a lor în legătură cu această explozie. Trecuseră abia dela 16 Octombrie până la 22 Octombrie. Nimici nu remarcă acțiunea a partizanilor. Mai mult, un martor a arătat dacă înșel maiorul Mangătă, că au fost avertizați, că o bătrâna municată că este minată clădirea. Rapoartele, răspunderile le-au stabilit anchetatorii criminalului Antonescu spun să sunt ofițerii care cu ușurință criminală au intrat în acea fără să facă cercetările cele mai elementare.

Deci este stabilit că nicio acțiune a partizanilor nu se poate stabili cu ocazia exploziei dela comandan român din Odessa. Așa încât nici din acest motiv nu problema că ar fi fost îndreptățit Macici sau Trestiile acele represaliii, acele masacre.

Acestea sunt faptele pe care trebuia să vi le lămuresc. Și acestea fiind spuse, SOLICIT DOMNIILOR VOASTRE UN VERDICT ASPRU, un verdict drept, pentru că să putem da cât mai repede satisfacție, O DREAPTA SATISFACTIE POPORULUI ROMÂN, de a ne despărți, prin sentința pe care o veți da, de această bandă de crimiinali, care au pătat numele de om, care au pătat numele țării, AU INJOSIT NUMELE NEAMULUI ROMANESC, periclitându-i vizitorul.

IMPRIMERIILE
„INDEPENDENȚA“
Str. R. Poincaré, 17

Cărți și broșuri apărute în
Editura Apărării Patriotice

In Colecția: „Figuri de luptători pentru libertate și democrație“.

1. M. Kogălniceanu de Prof. Univ. Iorgu Iordan	Lei 70
2. Eroi și Martiri	” 200
3. Popa Șapcă de Prof. Univ. P. Constantinescu-Iași	” 120

Sub tipar:

1. GHEORGHE DOZSA de Pavel Chirtoacă

Alte cărți și broșuri apărute:

1. APĂRAREA PATRIOTICĂ	Lei 25
2. FASCISMUL	” 25
3. POPORUL ACUZĂ	” 220
4. ORGANIZAREA CĂMINELOR DE ZI	” 110
5. IATĂ CE AU FĂCUT HITLERIȘTII (album de ororile fasciștilor)	” 140

LEI 220